

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

ปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย
ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้วและพื้นที่ปราจีนบุรี

ยิ่ง สิงหวิบูลย์

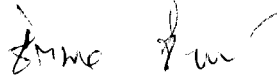
- 6 ต.ค. 2560

369180

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารทั่วไป
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
มิถุนายน 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

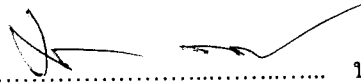
คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางการบริหารและคณะกรรมการควบคุม
มาตรฐานวิชาปัญหาพิเศษทางการบริหาร ได้พิจารณาปัญหาพิเศษของ ยิง สิงหวิบูลย์ ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางการบริหาร

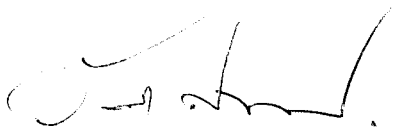
(อาจารย์ชิตพล ชัยมะดัน)

คณะกรรมการควบคุมมาตรฐานปัญหาพิเศษทางการบริหาร

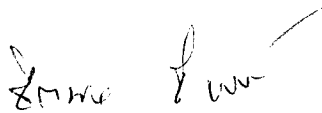
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรุติ สุกตรัตน์)

กรรมการ

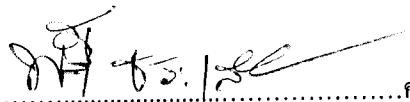
(ดร.วัลลก ศัพทพันธุ์)

กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์ชิตพล ชัยมะดัน)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิชย์ ธารเสนา)

วันที่ 1 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2555

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออนุเคราะห์และคำปรึกษาเป็นอย่างดีจากอาจารย์ภควัตต์ สมิทธิ์ อาจารย์ชิตพล ชัยมะดัน อาจารย์ที่ปรึกษา และท่านสุรชัย โตพานิช สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว ที่ได้ให้คำแนะนำชี้ให้เห็นข้อบกพร่องและสร้างความมั่นใจในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อปัญหาพิเศษและตรวจปัญหาพิเศษฉบับนี้จนสำเร็จอย่างสมบูรณ์ และคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่สละเวลาอันมีค่ายิ่งที่มอบความรู้และแนวคิดในการนำไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ท้ายสุดนี้ ความดีและประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ขอมอบแต่ครอบครัว สิวินบูลย์ และคุณนิชาภา จันทนา รวมทั้งเพื่อนข้าราชการ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และสำนักงานพื้นที่ปราจีนบุรี ของผู้วิจัย ที่ได้ให้กำลังใจและคอยสนับสนุนในการวิจัยทุก ๆ ด้าน ตลอดมา

ยิ่ง สิวินบูลย์

ชื่อปัญหาพิเศษ	ปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้วและพื้นที่ปราจีนบุรี
ชื่อผู้เขียนปัญหาพิเศษ	ยิ่ง สิงหวิบูลย์
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทั่วไป)
ปีการศึกษา	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว ที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามและเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปราม ที่มีระดับและตำแหน่งต่างกัน โดยเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่สรรพสามิต จำนวน 70 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีสถานภาพสมรส อายุ 40-50 ปี จบระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ส่วนใหญ่ เป็นพนักงานราชการ ลูกจ้าง อยู่ในระดับปฏิบัติงานมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย

ผลการเปรียบเทียบพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายอยู่ในระดับเป็นปัญหาปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านการจัดระบบสายตรวจเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ด้านการรวบรวมพยานหลักฐาน ด้านการสืบสวนจับกุม ด้านการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนและด้านการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.80

Topic: A problem and an obstacle, in work practice protects and subdue tobacco sale are illegal , of excise area Srakaew officer, and Prajinburi area

Researcher: Ying Singhaviboon

Program: Master of Public Administration Program (General Administration)

Academic year: 2011

Abstract

The research about [story] a problem and an obstacle in work side prevention practice and subdue , tobacco sale is illegal, of excise area Sakaew officer and area prajeamburi officer, there is the objective for, study a problem and an obstacle in work side prevention practice and subdue the tobacco are illegal of excise area Sakaew officer, at perform prevention side and subdue, and for compare with the opinion of an officer in the sense of a problem and an obstacle in work side prevention practice and subdue of guardian excise spirit, at perform prevention side and subdue, at high class and a position differently, by collect data from excise officer, 70 persons amounts, the statistics that use in the analysis composes, percentage value, average, the part deviates the standard, and compare with the average , the research result meets that, person answer majority questionnaire, be the female, there is the marriage status, age 40-50 year, end education bachelor's degree level, most, majority, be government service officer, employee, stay in the level works to have an experience in the work more than 20 year, a problem and an obstacle in work side prevention practice and subdue the tobacco are illegal, in the overall image

The comparison meets that, a problem and an obstacle in the prevention and subdue the tobacco are are bingillegal in the level are moderate problem, when, consider in the detail meets that, systematization inspector side, be first, next, be, accumulation evidence side, investigation side arrests, integration work side and the government office and the private sector, and seeking cooperation side from people, at 0.80 significance levels.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่ออังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงาน.....	8
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน.....	10
การเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีกรมศุลกากร กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต.....	14
นโยบายการบริหารงาน โรงพยาบาล.....	27
นโยบายในการป้องกันและปราบปราม (กรมสรรพสามิต).....	38
ภารกิจสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	57
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	61
เกณฑ์การแปลผล	62
4 ผลการวิจัย	63
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัว เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง อายุราชการ	64
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เป็นรายละเอียดข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของผู้ตอบ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาด้านการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย.....	66
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นปัญหาและอุปสรรคใน การปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของ เจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้วและปราจีนบุรี	72
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
สรุปผลการวิจัย	82
อภิปรายผล	83
ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	92
ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ	98

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สถิติการจับกุมยาสูบผิดกฎหมายของกรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552-2554 ...	3
2 การจับกุมยาสูบผิดกฎหมายของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว ปี พ.ศ. 2552-2554.....	4
3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่สรรพสามิตสังกัดสำนักงานสรรพสามิต พื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี	59
4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล	64
5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของเจ้าหน้าที่ สรรพสามิตเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปราม ยาสูบผิดกฎหมายเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ด้านการจัดระบบสายตรวจ	66
6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของเจ้าหน้าที่ สรรพสามิตเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปราม ยาสูบผิดกฎหมายเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ด้านการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน	67
7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของเจ้าหน้าที่ สรรพสามิตเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปราม ยาสูบผิดกฎหมายเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ด้านการประสานงานกับภาครัฐและเอกชน	68
8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของเจ้าหน้าที่ สรรพสามิตเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปราม ยาสูบผิดกฎหมายเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ด้านการสืบสวนจับกุม.....	69
9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของเจ้าหน้าที่ สรรพสามิตเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปราม ยาสูบผิดกฎหมายเจ้าหน้าที่สรรพสามิตด้านการรวบรวมพยานหลักฐาน	70
10 สรุปส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาด้านการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและ ปราบปรามการจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว	71
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายของความคิดเห็นปัญหาและ อุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบ ผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี โดยจำแนก ตามเพศ.....	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12	74
13	76
14	78
15	80

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	57

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ยาเสพติด สิ่งเสพติด และยาสูบยังคงเป็นปัญหาอยู่กับสังคมไทย มาอย่างยาวนานเป็นปัญหาต่อสังคม เศรษฐกิจและประเทศชาติ ยาเสพติด สิ่งเสพติด และยาสูบมีผลต่อสุขภาพ สมอ และสติปัญญา หากผู้เสพ เสพในปริมาณมาก มีผลออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ทำให้ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ บางครั้งถึงขั้นก่ออาชญากรรมขึ้นได้โดยไม่รู้สีกตัว หรือถ้าเสพในปริมาณน้อย แต่เสพในระยะเวลายาวนานติดต่อกัน พิษภัยของยาเสพติด ยาสูบก็จะส่งผลต่อสุขภาพร่างกายทำให้ร่างกายอ่อนแอ ทำให้เกิดโรคร้ายแรง เช่น โรคถุงลมโป่งพอง โรคหลอดเลือดหัวใจ อุดตัน โรคมะเร็งปอด และโรคแทรกซ้อนอื่น ๆ ตามมา ทำให้รัฐบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาผู้ป่วยที่เกิดจากการเสพยาเสพติดและการสูบบุหรี่ในแต่ละปีเป็นจำนวนมากดังจะเห็นได้จาก สถิติการเสียชีวิตด้วยโรคจากบุหรี่ ประมาณ 4.9 ล้านคน (พ.ศ. 2547) และในอนาคต พ.ศ. 2568 จำนวนผู้สูบบุหรี่ทั่วโลกจะขยายตัวจาก 1.2 พันล้านคน เพิ่มมากกว่า 1.64 พันล้านคน และอัตราการตายจาก โรคที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่จะเพิ่มมากขึ้นจากปัจจุบัน 4.9 ล้านคน เป็น 10 ล้านคน โดยที่ประมาณครึ่งหนึ่งเป็นชาวเอเชีย จากตัวเลขสะท้อนให้เห็นว่าพิษภัยของบุหรี่ก่อให้เกิดการตายก่อนวัยอันควร ยิ่งกว่าการติดเชื้อ HIV หรือโรคซาร์ และแนวโน้มที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ คนกลุ่มใหญ่ที่สูบบุหรี่เป็นคนในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา ขณะที่ประเทศร่ำรวยจะมีประชากรที่สูบบุหรี่ลดลงร้อยละ 15.00 การวิเคราะห์ข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติย้อนหลังช่วงพ.ศ. 2529-2544 โดยสรุปกล่าวได้ว่า อัตราการสูบบุหรี่ มีแนวโน้มลดลงและชะลอตัว เยาวชนบริโภคยาสูบมากขึ้น ประชากรรุ่นเก่ามีอัตราการสูบบุหรี่มากกว่ารุ่นใหม่ การสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รศ.ดร.สธิกร พงษ์พานิช ได้เสนอผลการศึกษาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในอนาคตทางด้านสุขภาพของโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่กับรายได้ของรัฐบาลจากภาษีบุหรี่ภายในประเทศไทย พบว่า ค่าใช้จ่ายใน ทั้งหมด/ คน/ ปี อยู่ที่ 13,640.58 บาท, 32,762.05 บาท และ 100,041 บาท ตามลำดับ ค่าใช้จ่ายของรัฐบาลในปีพ.ศ. 2546 ของโรคถุงลมโป่งพองจากการสูบบุหรี่ เท่ากับ 10,057 ล้านบาท/ปี เมื่อดูข้อมูลเปรียบเทียบแล้วจะเห็นว่าค่าใช้จ่ายส่วนรวมทั้ง 3 โรคที่เกิดจาก การสูบบุหรี่ มีแนวโน้มสูงขึ้น แม้รายรับของรัฐบาลจากภาษีบุหรี่จะมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่รัฐบาลก็ต้องแบกภาระ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลอยู่มาก ดังนั้นยาเสพติด สิ่งเสพติดและยาสูบจึงส่งผลกระทบต่อมวลชนในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ความสงบเรียบร้อย รัฐบาลจึงได้ให้

ความสนใจในการ ควบคุมการผลิต การจัดจำหน่าย และการบริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งยาสูบ ผิดกฎหมายที่มีการลักลอบนำเข้าจากต่างประเทศและจำหน่าย โดยไม่เสียภาษี มีแนวโน้มขยายตัวรุนแรงยิ่งขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ แม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้ดำเนินการปราบปรามจับกุมอย่างต่อเนื่อง หากแต่ปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดปัญหา นับจากผู้บริโภค ผู้จำหน่าย ผู้นำเข้า เกื้อหนุนกันในด้านผลประโยชน์ ทำให้การปราบปรามจับกุมเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก มีการแพร่ระบาดของยาสูบ ผิดกฎหมายเข้าไปในทุกพื้นที่ และทุกกลุ่มของประชากร (ประภิต วาทีสาธกกิจ และกรองจิต วาทีสาธกกิจ, 2547, หน้า 161-162)

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ประสบกับปัญหา ยาสูบ ผิดกฎหมายในลักษณะด้านภูมิประเทศ ที่มีแนวชายแดนติดกับประเทศอื่น ซึ่งเป็นประเทศที่มีผู้ผลิต และผู้ค้า ยาสูบ ผิดกฎหมาย ดังนั้น การแก้ไขปัญหา ยาสูบ ผิดกฎหมายจึงเป็นเรื่องที่ยุ่งยากและมีความสลับซับซ้อนอย่างยิ่ง จนปัจจุบันนี้ นับเป็นปัญหาหนึ่งซึ่งรัฐบาลถือว่ามีความสำคัญเร่งด่วน ที่จะต้องแก้ไขอย่างจริงจัง เพราะนอกจากผลเสียหายอย่างมหาศาลเป็นปัญหามานำมาสู่ประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมแล้ว ยาสูบ ผิดกฎหมายยังเป็นตัวการสำคัญในการบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ โดยทำลายทรัพยากรบุคคล ทั้งในวัยเด็ก วัยเรียน วัยทำงาน และวัยชรา ซึ่งเป็นกำลังสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ เป็นสาเหตุสำคัญให้รัฐบาลต้องใช้งบประมาณ ในการดูแลสุขภาพผู้ป่วยที่มีอาการป่วยจากการบริโภค ยาสูบ ในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก

สถิติการจับกุม ยาสูบ ผิดกฎหมายของทุกหน่วยงานในสังกัดกรมสรรพสามิต ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552-พ.ศ. 2554 ปรากฏว่า มีผลการจับกุมคดี ยาสูบ ผิดกฎหมายในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 จับกุมได้ 12,746 ราย เงินค่าปรับ 216,460,482.49 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 จับกุมได้ 9,491 ราย เงินค่าปรับ 147,050,372.87 บาท และปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ในช่วงต้นปีจับกุมได้ 9,553 ราย เงินค่าปรับ 152,464,375.40 บาท (กรมสรรพสามิต, 2554)

ตารางที่ 1 สถิติการจับกุมยาสูบผิดกฎหมายของกรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552-2554

ปีงบประมาณ	ราย	ค่าปรับ (บาท)
พ.ศ. 2552	12,746	216,460,482.49
พ.ศ. 2553	9,491	147,050,372.87
พ.ศ. 2554	9,553	152,464,375.40
รวม	31,790	515,975,230.76

กรมสรรพสามิตเป็นหน่วยงานภาครัฐ มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย การบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย โดยใช้แผนเป็นเครื่องมือดำเนินการอย่างจริงจัง แผนดังกล่าวมีลักษณะเป็นแผนชี้้นำในการระดมจัดสรรทรัพยากรทางการบริหารได้แก่ กำลังพล งบประมาณ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ และระบบงานของกรมสรรพสามิต โดยกำหนดไว้ในแผน ตามภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ ด้านการป้องกัน มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนเด็กและเยาวชนมีความรู้ และตระหนักถึงพิษภัยของยาสูบ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาสูบ เพื่อให้เกิดการรวมตัวเป็นกลุ่มและร่วมมือกันของประชาชนในชุมชน เพื่อวางแผนและกำหนดมาตรการ ในการแก้ไข ดูแลปัญหา ยาสูบของชุมชน เพื่อเพิ่มความรู้ในการป้องกันยาสูบผิดกฎหมายให้กับเจ้าหน้าที่สรรพสามิต เพื่อให้สามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวไปสู่ชุมชนต่อไปได้ ด้านการปราบปราม มีเป้าหมายเพื่อสกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาสูบผิดกฎหมาย และการขาย ในที่ต่าง ๆ ของชุมชน และเพื่อปราบปรามนายทุนที่ให้การสนับสนุน ผู้ค้าส่ง และผู้จำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายทุกประเภท

สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว เป็นหน่วยงานหลักในระดับจังหวัด การดำเนินงานด้านป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย ได้ดำเนินงานตามนโยบายของกรมสรรพสามิต โดยยึดกรอบ 2 ด้าน คือ งานด้านป้องกัน งานด้านปราบปราม และประสานงานบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและมีผลการจับกุมอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ไม่อาจยับยั้งหรือสกัดกั้นการลักลอบค้ายาสูบผิดกฎหมายได้อย่างทั่วถึง แต่กับเพิ่มทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ผลการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาสูบผิดกฎหมายของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว ระยะเวลาปี พ.ศ. 2552-พ.ศ. 2554 ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 2 การจับกุมยาสูบผิดกฎหมายของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว ปี พ.ศ. 2552-2554

ปีงบประมาณ	จับกุมได้	ค่าปรับ (บาท)
2552	1,066	27,295,958.01
2553	983	22,399,935.26
2554	737	17,982,995.26
รวม	2,786	67,678,888.53

จากสถิติการจับกุมยาสูบผิดกฎหมายดังกล่าว จะเห็นได้ว่าระยะเวลาดังกล่าว การกระทำ ความผิดเกี่ยวกับยาสูบผิดกฎหมายในแต่ละปีจะมีปริมาณใกล้เคียงกัน แม้จะมีสถิติการจับกุมลดลง บ้างเล็กน้อย แต่การแพร่ระบาดของยาคงทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ถึงแม้ว่าหน่วยงานภาครัฐจะได้ ดำเนินการป้องกันและปราบปรามอย่างเข้มงวดกวาดค้นมาโดยตลอด ซึ่งก็ได้พบปัญหาเรื่องการแพร่ ระบาดลักลอบจำหน่าย บริโภค ตลอดทั้งเส้นทางลำเลียงเข้าประเทศ โดยผ่านเส้นทางตามแนว ชายแดนของไทย

สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว ได้พบปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานหลัก แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านป้องกัน และด้านการปราบปราม การดำเนินงานในแต่ละสภาพงานหลัก ทั้ง 2 ด้าน ที่ไม่ประสบผลสำเร็จตามนโยบายกรมสรรพสามิต เนื่องจากยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถหรือเชี่ยวชาญในงานด้านการป้องกันและปราบปราม และขาดเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จะ ใช้ในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร ตลอดจนงบประมาณ ค่าใช้จ่าย ในการป้องกันและ ปราบปรามไม่เพียงพอต่อภารกิจ ซึ่งปัญหาดังกล่าวจำแนกออกเป็น 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัด องค์กร การจัดบุคลากร การสั่งการและการควบคุมและด้านงบประมาณการสนับสนุน ผู้ศึกษาจึงมี ความสนใจที่จะศึกษาวิจัยปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาสูบ ผิดกฎหมายที่เกิดขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบ ผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรีที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกัน และปราบปราม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการ ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันและ

ปราบปราม ที่มีระดับและตำแหน่งต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้วและพื้นที่ปราจีนบุรี ตัวแปรในการวิจัย (Variable) ได้แก่

1. ตัวแปรอิสระ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ตำแหน่ง (ระดับ) อายุราชการ ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ผู้ทำหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย ประกอบด้วย

- 2.1 การจัดระบบสายตรวจ
- 2.2 การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน
- 2.3 การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน
- 2.4 การสืบสวนจับกุม
- 2.5 การรวบรวมพยานหลักฐาน

ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เจ้าหน้าที่สรรพสามิตในสังกัดสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรีผู้ทำหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานภายในสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปราจีนบุรี จำนวน 70 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิจัยและเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนกันยายน 2554-ธันวาคม 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

ยาสูบ หมายความว่า บุหรี่ซิการ์เรต บุหรี่ซิการ์ บุหรี่อื่น ยาเส้นปรุง และให้รวมตลอดถึงยาเคี้ยวด้วย

แสดมปียาสูบ หมายความว่ารวมตลอดถึงเครื่องหมายอย่างอื่นที่ใช้แทนยาสูบ

ยาสูบผิดกฎหมาย หมายถึง ยาสูบที่มีได้ปิดแสดมปียาสูบ

ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผนการจัดองค์กร การจัดบุคลากร การสั่งการ และการควบคุมงบประมาณและการสนับสนุนในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย

เจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว หมายถึง เจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้วปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันแลปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย

สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา หมายถึง สำนักงานสรรพสามิตในปกครองของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว

ภาษี หมายถึง รายได้หรือรายรับของรัฐบาลที่เรียกเก็บจากประชาชนทุกคนที่ทำงานเพื่อนำไปพัฒนาประเทศ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศให้เจริญและดีขึ้น

ผู้เสียภาษีอากร คือ บุคคลทุกคนที่ประกอบอาชีพและมีรายได้ ต้องมีหน้าที่เสียภาษีโดยไม่หลบเลี่ยง มิฉะนั้นถือเป็นการผิดตามกฎหมาย

ระบบการจัดเก็บภาษี คือ วิธีการจัดเก็บภาษีที่มีหลักเกณฑ์ มีประสิทธิภาพและได้ผลตามเป้าหมาย

ประเภทของภาษี ภาษีแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. ภาษีทางตรง คือ ภาษีที่เรียกเก็บจากผู้ที่มีรายได้ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมรดก เป็นต้น

2. ภาษีทางอ้อม คือ ภาษีที่ผู้มีรายรับผลักภาระภาษีไปยังผู้อื่น เช่น ภาษีสรรพสามิตอากรแสตมป์ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่าง ๆ เป็นต้น

การจัดระบบสายตรวจ หมายถึง การปกป้องคุ้มครองประชาชน (ร้านค้า, ผู้ประกอบการ) ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย การปราบปรามสินค้าผิดกฎหมาย การลาดตระเวน สังเกตการณ์เข้าไปในชุมชนหมู่บ้าน การจัดการเกี่ยวกับการร้องทุกข์หรือแจ้งความ การจับกุมผู้กระทำความผิด การรายงานเหตุการณ์ให้ผู้บังคับบัญชาทราบ เพื่อหาทางป้องกันปฏิบัติการด้านมวลชนสัมพันธ์ โดยการเยี่ยมเยียน หรือปฏิบัติการทางจิตวิทยา การเป็นพยานในศาล

การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน หมายถึง การทำงานที่ต้องยึดหลักประชาชนเป็นหลัก โดยคำนึงถึงความต้องการและปัญหาที่แท้จริง ยึดหลักประชาธิปไตยในการติดต่อกับบุคคลในชุมชน หลีกเลี่ยงการใช้วิธีออกคำสั่งในการขอความร่วมมือในเรื่องใดก็ตาม ยึดหลักทำงานค่อยเป็นค่อยไปในการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน ต้องคำนึงถึงหวั่นไหว เวลา ความต้องการหรือความสนใจของชุมชนเป็นสำคัญคำนึงถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น

การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน หมายถึง การทำงานที่แต่ละแผนกงานต้องทำงานประสานกับแผนกอื่น ๆ หน่วยงาน และหน่วยงานย่อยที่แตกต่างกัน โดยที่โปรแกรมการทำงานของแต่ละแผนกงานและหน่วยงานต้องทันสมัยเสมอและมีการร่วมมือประสานงานกับส่วนราชการอื่น

การสืบสวนจับกุม หมายถึง หลักการสำคัญของการสืบสวนต้องอาศัยความรู้ความสามารถ และหน่วยงานปราบปรามต้องออกตรวจท้องที่ มีการบังคับใช้กฎหมาย ในกระบวนการยุติธรรม มีความคิดริเริ่ม ความพยายาม อุตสาหะบากบั่น และที่สำคัญจะต้องมีพื้นฐานความมั่นคงทางจิตใจของนักสืบสวน

การรวบรวมพยานหลักฐาน การสอบสวนว่า หมายถึง การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวมา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดเพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้วและพื้นที่ปราจีนบุรี
2. ให้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบของปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี
3. ทราบข้อมูล ข้อเสนอแนะ และแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา กำหนดนโยบายและพัฒนารูปแบบในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี ตลอดจนหน่วยงานสรรพสามิตแห่งอื่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปราจีนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว ที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปราม เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ในด้านระดับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต โดยจำแนกตามระดับ ปัญหาของผู้วิจัย ซึ่งมีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงาน
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน
3. การเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีกรมศุลกากร กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต
4. นโยบายการบริหารงานโรงงานยาสูบ
5. นโยบายในการป้องกันและปราบปราม (กรมสรรพสามิต)
6. ภารกิจสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงาน

ก่อนที่จะศึกษาถึงการบริหารสู่ความสำเร็จของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้วและพื้นที่ปราจีนบุรี ควรที่จะสร้างความชัดเจนในเรื่อง ความหมายของการบริหาร ลักษณะของผู้บริหารกับผู้นำ ทฤษฎีและรูปแบบการบริหารงาน กระบวนการบริหารงานสู่ความสำเร็จเพื่อเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาต่อไป ดังนี้

การบริหารงาน เป็นกระบวนการการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งมีความสำคัญต่อองค์กรและหน่วยงานในทุกภาคส่วน เนื่องจากเป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับวิธีการ แนวทาง กระบวนการที่ก่อให้เกิดการทำงานอย่างเป็นระบบ มีแบบแผนและส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรและหน่วยงานนั้น ๆ การศึกษาความหมายของบริหารงานจากแนวความคิดของนักวิชาการหรือนักบริหารต่าง ๆ จะทำให้ผู้ที่สนใจศึกษา ได้ทราบถึงความแตกต่างหลากหลายจากมุมมองอาจจะ

เป็นความแตกต่างหรือสอดคล้องเป็นการช่วยเสริมให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงบริบท (Context) ของการบริหารได้อย่างชัดเจน การศึกษาถึงแนวคิดและความหมายของการบริหาร นอกจากจะได้รับความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งแล้ว ยังจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษาถึงส่วนต่าง ๆ ไปได้ อย่างชัดเจนและครอบคลุมมากที่สุด ผู้ศึกษาจึงได้รวบรวมและนำเสนอ ดังนี้

เจริญผล สุวรรณโชติ (2544 อ้างถึงใน สมศักดิ์ จิตติรัตน์, 2551, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า “การบริหาร” หมายถึง กระบวนการของสังคมอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นกับกลุ่มคน กลุ่มหนึ่งที่เขาาร่วมกัน เพื่อกระทำกิจกรรมอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างเพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายที่ได้กำหนดไว้ การกระทำนั้นจะเป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ การดำเนินการเพื่อให้คงอยู่ต่อไป การกระตุ้นหรือการช่วยเหลือให้เกิดการกระทำ การควบคุมและการกระทำที่ทำให้เกิดการรวมตัวเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างมีระบบแบบแผน หรืออย่างไม่มีแบบแผน ทั้งในด้านของบุคคลและในด้านวัสดุ

สมพงษ์ เกษมสิน (2523 อ้างถึงใน สมศักดิ์ จิตติรัตน์, 2551, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า “การบริหาร” หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ นำเอาทรัพยากรมาประกอบ การตามกระบวนการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

สมศักดิ์ จิตติรัตน์ (2551, หน้า 17) ได้ให้คำจำกัดความของการบริหารไว้ว่า “การบริหาร” เป็นคำที่ใช้สำหรับระบุให้เป็นกระบวนการที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยสมาชิกทั้งหมดที่อยู่ในองค์การนี้ มีแบบแผนเพื่อให้เกิดการควบคุมและการกำหนดทิศทางของกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้สมาชิกในองค์การได้มีการร่วมมือกันปฏิบัติงาน ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นว่าการบริหารเป็นกระบวนการที่สมาชิกทุกคนจะต้องร่วมมือในการทำงาน ซึ่งแน่นอนที่สุดจะมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ในเมื่อแต่ละองค์กรย่อมมีอิทธิพลต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป

Follett (1941 อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ, สุดา สุวรรณภิญโญ, ขวลิขิต ประภาวนนท์ และสมศักดิ์ วานิชยาภรณ์, 2545, หน้า 105) ได้ให้ความหมายของคำว่า “บริหาร” ไว้ว่าการบริหาร หมายถึง ศิลปะของการทำงานให้สำเร็จ โดยใช้บุคคลอื่น

Simon (1976 อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2545, หน้า 127) กล่าวว่า “การบริหาร” หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ร่วมกัน

Fayol (1949 อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2545, หน้า 76) ได้ให้คำนิยามของ “การบริหาร” ไว้ว่ามีลักษณะสำคัญ 5 ประการ ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การที่ผู้บริหารจะต้องเตรียมการวางแผนการทำงานขององค์การไว้ล่วงหน้า

2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การที่ผู้บริหารจะต้องเตรียมจัดโครงสร้างขององค์การให้เหมาะสมกับทรัพยากรทางการบริหาร

3. การสั่งการ (Directing) หมายถึง การที่ผู้บริหารจะต้องมีการวินิจฉัยสั่งการที่ดีเพื่อการดำเนินงานขององค์การดำเนินการไปตามเป้าหมาย

4. การประสานงาน (Co-ordinating) หมายถึง การที่มีผู้บริหารมีหน้าที่เชื่อมโยงต่าง ๆ ขององค์การให้ดำเนินไปอย่างสอดคล้องต้องกัน

5. การควบคุม (Controlling) หมายถึง การที่ผู้บริหารคอยควบคุมและกำกับกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์การให้ดำเนินไปตามแผนที่วางไว้

จากแนวคิดและลักษณะของการบริหารงานดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาเห็นว่า การบริหารงานเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ต้องนำมาประกอบกระบวนการการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จซึ่งลักษณะสำคัญ 5 ประการของ Urwick and Gulick (1937) “POSDCORB” จะสามารถนำมาใช้ในการอธิบายกระบวนการบริหารจัดการงานของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบสายตรวจ การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน การสืบสวนจับกุม การสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน ในการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย

Follett (1941 อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2545) “การบริหารการจัดการเป็นเทคนิคการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น”

Terry (1960 อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2545) “การบริหารการจัดการเป็นกระบวนการของการวางแผนการจัดองค์การ การกระตุ้นและการควบคุมให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ

Stoner (1940 อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2545) “การจัดการคือ กระบวนการ (Process) ของการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organization) การสั่งการ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ความพยายามของสมาชิกในองค์การและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์การกำหนดไว้”

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

การศึกษา เรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรีสังกัดกรมสรรพสามิต ศึกษาเฉพาะกรณี ผู้ศึกษาได้วางแนวทางในการศึกษาและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

Edward and Sharkansky (1978 อ้างถึงใน อุทัย เลหาวิเชียร, 2540, หน้า 140-141)

ได้เสนอปัจจัยสำคัญ ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน 5 ประการ ได้แก่

1. ระบบสื่อสาร ผู้มีหน้าที่รับนโยบาย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจว่าจะต้องทำอะไรบ้าง การสั่งงานตลอดจนคำสั่งต่าง ๆ จะต้องสั่งให้ตรงจุด และตรงหน่วยจะต้องชัดเจน และคงเส้นคงวา ไม่ขัดแย้งกับคำสั่งอื่น ๆ งานจึงจะเดินหน้าไปด้วยดี

2. ทรัพยากร และอำนาจในการจัดสรรทรัพยากร หมายถึง อัตรากำลัง และความสามารถของบุคลากร ผู้มีหน้าที่ดำเนินงานความรู้ข้อมูลข่าวสาร และอำนาจในการสั่งการจะต้องมอบให้นักปฏิบัติการ

3. ลักษณะของหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่รับนโยบาย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ เช่น ลักษณะของ “การเมืองภายในระบบราชการ” การแข่งขันระหว่างหน่วยงาน เพื่อขยายอาณาจักรของตน และผลประโยชน์ของหน่วยงานในการดำเนินงาน หรือไม่ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง

4. ระเบียบวิธีการที่ใช้ในการปฏิบัติประจำสิ่งเหล่านี้ อาจเป็นประโยชน์ในการทำงานที่มีลักษณะเป็นงานประจำ แต่อาจไม่มีอำนาจต่อการทำงานที่เป็นงานใหม่

5. การติดตามผลจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ทราบว่าได้มีการปฏิบัติงานตามแผนจริงหรือไม่ ปัญหาและอุปสรรคเป็นอย่างไร ควรจะต้องหามาตรการใด ในการแก้ไขและปรับปรุงวิธีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

สมยศ นาวิการ (2549, หน้า 139) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานไว้ดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านสถานการณ์ ซึ่งประกอบด้วย

1.1 สภาพแวดล้อมในการทำงานผู้บริหารจะมีอิทธิพลโดยตรงต่อปัจจัยเหล่านี้

1.2 อุปกรณ์ และวัตถุดิบที่ใช้ในการดำเนินงาน รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานด้วย

2. การรับรู้ทางด้านบทบาท หมายถึง แนวทางที่บุคคลให้ความหมายงานของเขาประเภทของกำลังพยายามที่เขากำลังเชื่อว่ามีผลต่อผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

3. ความสามารถ และทักษะ โดยที่ความสามารถเป็นลักษณะของบุคคล และทักษะหมายถึง ระดับความเชี่ยวชาญในงานเฉพาะอย่างจะเรียนรู้ทักษะที่เกี่ยวข้องกันได้ดีกว่า

4. กระบวนการจิตใจ อาจนับได้ว่าเป็นปัจจัยอย่างที่เป็นตัวกำหนดการปฏิบัติงานของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2542, หน้า 255-227) กล่าวว่า การทำงานของมนุษย์ขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ แรงจูงใจและความสามารถ ซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมมนุษย์โดยแรงจูงใจจะขึ้นอยู่กับความต้องการของบุคคล ความต้องการเป็นผลของสภาพทางกายส่วนความสามารถของ

มนุษย์เป็นผลมาจากสิ่ง 3 ประการ คือ ความสามารถด้านสติปัญญา ประสบการณ์ การศึกษา และการฝึกอบรมทำงานของบุคคลอยู่ภายใต้อิทธิพลหลายประการด้วยกัน ดังนั้นถ้าผู้ใดรู้จักความสามารถของตนเองก็จะทำงานได้ผลดี

สุพัตรา เพชรมณี และเชี่ยวชาญ อาศุวัฒนกุล (2550, หน้า 30-32) ปัญหาอุปสรรคต่อสมาชิกในองค์กร ประกอบด้วย

1. โครงสร้างการทำงาน (Task structure) หมายถึง เป้าหมาย นโยบาย วิธีการทำงาน
2. รางวัลตอบแทน (Rewards system) หมายถึง ระบบการให้รางวัลตอบแทน เช่น การเลื่อนขั้น เลื่อนเงินเดือน
3. การรวมอำนาจ (Centralization of authority) หมายถึง การตัดสินใจที่ถูกรวบอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง
4. การสนับสนุนให้พนักงานมีการอบรมและพัฒนา (Training and development emphasis) หมายถึง การที่องค์กรมีนโยบายสนับสนุนการฝึกอบรม และพัฒนาบุคคลของบุคลากรในองค์กร
5. ความมั่นคง และการเสี่ยง (Security V.S. Risk) หมายถึง การที่องค์กรเปิดโอกาสให้มีการแสดงออกริเริ่มทำสิ่งใหม่ ๆ โดยปราศจากการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงในการทำงาน
6. ความขัดแย้งในองค์กร (Tolerance of conflict) หมายถึง ระดับความขัดแย้งในองค์กรสามารถเปิดเผยกันได้ หรือเป็นเรื่องปกติธรรมดา
7. การรับรู้ในผลงาน (Recognition) หมายถึง มีการรับรู้ และยกย่องผลงานที่ดีเด่นของพนักงาน
8. ขวัญในการทำงาน (Morale) หมายถึง ความรู้สึกที่เห็นว่า องค์กรมีสภาพที่น่าอยู่นำทำงาน
9. ความยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง องค์กรมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานและสามารถแก้ปัญหาได้ทันที่
10. ความรู้สึกที่ต้องการให้องค์กรประสบความสำเร็จ (Motivation to achieve) หมายถึง บุคลากรมีแรงจูงใจที่จะทำงานให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์

Paxton (2002 อ้างถึงใน สุพัตรา เพชรมณี และเชี่ยวชาญ อาศุวัฒนกุล, 2545, หน้า 7-39) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานในองค์กรว่า ควรเป็นเรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิต หรือเป็นเรื่องของการเปิดโอกาสให้มีการศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิต การทำงานของเขาในบุคลากรทุกระดับขององค์กร โดยกิจกรรมจะเริ่มต้นจากความต้องการของพนักงานองค์กรมีหน้าที่ให้การสนับสนุน ดังนั้น การพัฒนากำลังคนในองค์กรจะประสบความสำเร็จหรือไม่

ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาและอุปสรรค หมายถึง ข้อจำกัด/ ข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่ขัดขวางให้เกิดความไม่สำเร็จหรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ปัญหาขัดข้อง หมายถึง ความเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบันก็ปรากฏอยู่ และจะปรากฏต่อไปในอนาคต

2. ปัญหาป้องกัน หมายถึง ในอดีตไม่มีปัญหา แต่ปัจจุบันเริ่มมีรางบอกเหตุว่าจะเกิดปัญหา และในอนาคตก็เกิดปัญหาขึ้นจริง

3. ปัญหาเชิงพัฒนา หมายถึง เหตุการณ์ที่คนไม่อยากจะให้เกิด แต่ก็เกิดขึ้นมานานจนสืบสาวหาต้นตอที่เกิดไม่ได้ และคนในสังคมยอมรับเป็นเรื่องปกติ

สรุปความหมายของปัญหาอุปสรรค

การทำงานของมนุษย์ขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ แรงจูงใจ และความสามารถ ซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมมนุษย์โดยแรงจูงใจจะขึ้นอยู่กับความต้องการของบุคคล ความต้องการเป็นผลของสภาพทางกายส่วนความสามารถของมนุษย์เป็นผลมาจากสิ่ง 3 ประการ คือ ความสามารถด้านสติปัญญา ประสบการณ์ การศึกษา และการฝึกอบรมทำงานของบุคคลอยู่ภายใต้อิทธิพลหลายประการด้วยกัน ดังนั้นถ้าผู้ใดรู้จักจัดความสามารถของตนเองก็จะทำงานได้ผลดี แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานในองค์กรว่า ควรเป็นเรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิต หรือเป็นเรื่องของการเปิดโอกาสให้มีการศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิต การทำงานของเขาในบุคลากรทุกระดับขององค์กร โดยกิจกรรมจะเริ่มต้นจากความต้องการของพนักงานองค์กรมีหน้าที่ให้การสนับสนุน ดังนั้น การพัฒนากำลังคนในองค์กรจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ความเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบันก็ปรากฏอยู่และจะปรากฏต่อไปในอนาคต เหตุการณ์ที่คนไม่อยากจะให้เกิด แต่ก็เกิดขึ้นมานานจนสืบสาวหาต้นตอที่เกิดไม่ได้ และคนในสังคมยอมรับเป็นเรื่องปกติ และในอนาคตก็เกิดปัญหาขึ้นจริง

ปัญหาและอุปสรรค ด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน รายได้และสวัสดิการ การได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชา การได้รับการยอมรับจากผู้ร่วมงาน การบริหารงานอย่างยุติธรรมของผู้บังคับบัญชา ความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพการงาน อันเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย เพราะเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศทำให้การปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดถูกให้ความสำคัญลง ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปปรับปรุงแก้ปัญหาในการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ที่กำลังเป็นปัญหาสังคมที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมใน

การป้องกันและแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง และต่อเนื่อง และควรช่วยกันสอดส่องดูแลเป็นหูเป็นตา แจ้งข่าวให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อลดจำนวนยาสูบผิดกฎหมาย และขจัดให้หมดไป อีกทั้งควรมีบทลงโทษ ผู้กระทำความผิดด้านยาสูบผิดกฎหมายอย่างเด็ดขาดเพื่อให้ยาสูบผิดกฎหมายหมดไป

การเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีกรมศุลกากร กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต

กรมศุลกากร (The customs department) เป็นส่วนราชการระดับกรม สังกัดกระทรวง การคลัง ก่อตั้งเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2417 ในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยมีชื่อว่า หอรัษฎากรพิพัฒน์มีหน้าที่เก็บภาษีอากรขาเข้าและขาออกเป็นรายได้ของรัฐ

กิจการ ภาษี หรือการศุลกากร มีมาตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัยจากหลักฐาน ศิลาจารึกของ พ่อขุนรามคำแหง เรียกว่า “จกอบ” ในสมัยสุโขทัยมีการ ค้าขายเป็นปัจจัย ในการสร้างความมั่งคั่ง ของรัฐ การเก็บภาษีนี้ในช่วง ระยะเวลาหนึ่งกรุงสุโขทัยได้มีประกาศยกเว้นแก่ผู้มาค้าขายตั้ง หลักฐานที่ปรากฏในศิลาจารึกว่า “เมืองสุโขทัยนี้ดีในน้ำมีปลาในนามีข้าวพ่อเมือง บ่เอาจกอบใน ไพร่ลู่ทางเพื่อนจูงวัวไปค้าขี่ม้าไปขายใครจักใคร่ค้าช้างค้าใคร จักใคร่ค้าม้าค้า” ต่อมาในสมัย กรุงศรีอยุธยา หน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านตรวจเก็บภาษีขาเข้าขาออกเฉพาะ เรียกว่า พระคลังสินค้า มีสถานที่สำหรับการภาษี เรียกว่า ขนอน เก็บภาษีจากระวางบรรทุกสินค้าและจาก สินค้าในสมัย กรุงธนบุรีบ้านเมืองอยู่ในยุคสงครามการค้าขายระหว่างประเทศไม่ปรากฏหลักฐานในทาง ประวัติศาสตร์

เมื่อเข้าสู่ยุครัตนโกสินทร์ ในรัชสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวมีการประมุลผูกขาด การเรียกเก็บภาษีอากร เรียกว่า “ระบบเจ้าภาษีนายอากร” ส่วนสถานที่เก็บภาษีเรียกว่า “โรงภาษี” ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4 การติดต่อค้าขายกับต่างประเทศมากขึ้น มีการทำสนธิสัญญาเบริ่งที่ เกี่ยวกับศุลกากร คือ ยกเลิกการเก็บค่าธรรมเนียมปากเรือเปลี่ยนมาเป็นเก็บภาษี สินค้าขาเข้าที่ เรียกว่า “ภาษีร้อยชักสาม” ส่วนสินค้าขาออกให้เก็บตามที่ระบุในท้ายสัญญาเป็นชนิดไป มีการตั้ง โรงภาษีเรียกว่า ศุลกสถาน (Customs house) ขึ้นเป็นที่ทำการศุลกากร ยุคใหม่ของศุลกากรไทยเริ่ม ในปี พ.ศ. 2417 เมื่อรัชกาลที่ 5 ทรงจัดตั้ง หอรัษฎากรพิพัฒน์เป็นสำนักงานกลางในการรวบรวม รายได้ของแผ่นดิน งานศุลกากร ซึ่งทำหน้าที่จัดเก็บภาษีขาเข้าขาออกเป็นรายได้ของรัฐอยู่ใน ความควบคุมดูแลของหอรัษฎากรพิพัฒน์ คือการก่อตั้งกรมศุลกากร งานศุลกากรได้เจริญเติบโตขึ้น อย่างรวดเร็วความเปลี่ยนแปลงของบ้านเมืองและสถานการณ์ของโลกได้มีการสร้างอาคารที่ทำการ ใหม่ให้เหมาะสมขึ้นแทนที่ทำการศุลกากร ที่เรียกว่า ศุลกสถาน เดิมในปี 2497 นั่นคือ สถานที่ตั้ง กรมศุลกากร คลองเตย ในปัจจุบันในช่วงเวลาที่ผ่านม้อัตรการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งเดิมกรมศุลกากรมีภารกิจ

หลักคือจัดเก็บภาษีอากรจากของที่นำเข้ามาในและส่งออกไป นอกพระราชอาณาจักรเพื่อนำไปพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและดูแลป้องกันปราบปรามการค้าลอบหนีศุลกากรเพื่อให้การจัดเก็บภาษีอากรเป็นไปตามเป้าหมาย และเกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการที่สุจริตในปัจจุบันกรมศุลกากรได้รับบทบาทและหน้าที่จากเดิมที่เน้นการจัดเก็บภาษีอากรจากของที่นำเข้ามาใน และส่งออกไป นอกพระราชอาณาจักรมาเป็นการมุ่งเน้นที่จะพัฒนาส่งเสริมด้านการค้าระหว่างประเทศและการส่งออกของไทยที่มีศักยภาพในการแข่งขันกับตลาดการค้าของโลก ได้ควบคู่กันนั้นกรมศุลกากรได้พัฒนาระบบงานการจัดองค์กรการนำระบบคอมพิวเตอร์ มาใช้ในการบริหารงาน ตลอดจนพัฒนาประสิทธิภาพของข้าราชการให้มีความสอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากการพัฒนาระบบงานต่าง ๆ แล้ว กรมศุลกากรได้ปรับปรุงขยายหน่วยงานต่าง ๆ รองรับกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น กรมศุลกากรได้จัดสร้างอาคารที่ทำการอีกหนึ่งหลังเป็นอาคารสำนักงานสูง 16 ชั้น เรียกว่า อาคาร 120 ปี กรมศุลกากร ทำพิธีเปิดอาคารเมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2539

การชำระค่าภาษีอากร ณ กรมศุลกากร

เมื่อระบบ คอมพิวเตอร์ของศุลกากรได้ออกเลขที่ใบขนสินค้าให้แล้ว สามารถไปชำระค่าภาษีอากร ณ หน่วยการเงินของท่า หรือสนามบินที่นำของเข้า/ส่งของออก โดยแจ้งเลขที่ใบขนสินค้าและจำนวน ค่าภาษีอากร เพื่อยื่นขอชำระค่าภาษีอากรเป็นเงินสด หรือแคชเชียร์เช็คหรือบัตรภาษีเมื่อเจ้าหน้าที่หน่วย การเงิน ได้รับชำระค่าภาษีอากรแล้วจะสั่งพิมพ์และลงนามในใบเสร็จรับเงิน เพื่อมอบใบเสร็จรับเงินให้ผู้ชำระ ค่าภาษีอากรทันที

ชำระเงินผ่านธนาคารทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic funds transfer EFT)

กรมศุลกากรให้บริการรับชำระค่าภาษีอากรในการผ่านพิธีการทางศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสารแก่ผู้นำของเข้า/ผู้ส่งของออกโดยวิธีหักบัญชีเงินฝากของผู้ชำระเงินจากธนาคารศุลกากร (Customs banks) ที่ให้บริการและโอนเงินผ่านระบบอัตโนมัติของธนาคารศุลกากร เพื่อนำเงินเข้าบัญชี รับชำระเงินของกรมศุลกากร ซึ่งต้องดำเนินการ ดังนี้

1. ให้แจ้งความประสงค์ขอชำระค่าภาษีอากร โดยระบุหักบัญชีเงินฝากธนาคารพาณิชย์ของผู้ชำระค่า ภาษีและ โอนเงินผ่านระบบของธนาคารศุลกากร เพื่อนำเข้าบัญชีเงินฝากของกรมศุลกากรในขณะส่งข้อมูล ใบขนสินค้าเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร
2. เมื่อระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรออกเลขที่ใบขนสินค้าให้ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะส่งข้อมูลขอหักบัญชีเงินฝากจากธนาคารพาณิชย์ที่ผู้ผ่านพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสารแจ้ง ไว้ไปยังธนาคารศุลกากร
3. ธนาคารศุลกากรดำเนินการขอหักบัญชีเงินฝากธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว และ โอนเงินผ่านระบบของธนาคารศุลกากร เพื่อนำเข้าบัญชีเงินฝากของกรมศุลกากรที่เปิดไว้กับธนาคาร

ศุลกากรนั้น

4. เมื่อธนาคารศุลกากรสามารถหักบัญชีรับชำระค่าภาษีอากรได้และทำการตอบกลับ การนำเงินเข้าบัญชีเงินฝากของกรมศุลกากรแล้วระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะออกเลขรับชำระ ค่าภาษีอากรและส่งกลับข้อมูลให้ผู้ผ่านพิธีการทางศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร ทราบพร้อมกับ เปลี่ยนสถานะ ใบขนสินค้าเป็น “ใบขนสินค้าที่ชำระค่าภาษีอากรแล้ว” โดยอัตโนมัติ

5. ผู้นำของเข้า/ ผู้ส่งของออก หรือตัวแทนออกของผู้รับมอบอำนาจที่ได้แจ้งชื่อ ลงทะเบียนต่อกรมศุลกากรขอรับใบเสร็จรับเงินได้ ณ หน่วยบริการศุลกากรที่ตรวจปล่อยสินค้า โดยเจ้าหน้าที่หน่วย การเงินจะเรียกข้อมูลตามวันที่รับชำระและเลขที่ชำระอากรแล้วส่งพิมพ์พร้อม ลงนามในใบเสร็จรับเงิน ของใบขนสินค้าแต่ละฉบับ

6. กรณีไม่สามารถหักบัญชีเงินฝากจากธนาคารพาณิชย์ที่ผู้ผ่านพิธีการศุลกากรทาง อิเล็กทรอนิกส์ แบบไร้เอกสารแจ้งไว้ได้ ให้ดำเนินการชำระค่าภาษีอากร ณ กรมศุลกากร

7. ธนาคารศุลกากร (Customs banks) ที่ให้บริการได้แก่ บมจ. ธนาคารกรุงเทพ บมจ. ธนาคารกรุงไทย บมจ. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา บมจ. ธนาคารกสิกรไทย บมจ. ธนาคารไทย พาณิชย์ บมจ. ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารซีทีแบงก์ ธนาคารคอยซ์แบงก์ ธนาคารซูมิโตโม มิตรชูย แบงกิ้ง คอร์ปอเรชั่น และธนาคารมิซูโฮ คอร์ปอเรต

กรมศุลกากร (The customs department) มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากรหลายประเภท จากการนำสินค้าเข้าหรือส่งออก ได้แก่

1. อากรศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
2. ภาษีสรรพสามิตแทนกรมสรรพสามิต
3. ภาษีเพื่อมหาดไทยแทนกระทรวงมหาดไทย
4. ภาษีมูลค่าเพิ่มแทนกรมสรรพากร
5. ภาษีอากรอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น อากรพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน

การคุ้มครองตลาด

นอกจากนี้ กรมศุลกากรยังมีหน้าที่ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามกฎหมาย อัน ได้แก่

1. ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
2. ค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
3. ค่าธรรมเนียมพิเศษกระทรวงพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกป็นอกและ

การนำเข้าในราชอาณาจักร

4. ค่าธรรมเนียมประกาศตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

กรมศุลกากร

การเปิดการค้าเสรีอาเซียน กรมศุลกากรมีความเกี่ยวข้องเป็นอันดับแรก เนื่องจากการเปิดการค้าเสรีดังกล่าวกรมศุลกากรได้เก็บภาษีในอัตราร้อยละ 0.00 ตั้งแต่ปี 2553 ซึ่งการนำเข้ากว่าร้อยละ 99.8 มีการเสียภาษีย้อยละ 0.00 ส่วนสินค้าอ่อนไหว เช่น ไม้ตัดดอก กาแฟ มะพร้าวแห้ง เป็นต้น ยังคงเสียภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ 5.00 ซึ่งสิ่งที่จะต้องทำอันดับแรกคือ ทำอย่างไรให้การเคลื่อนย้ายสินค้ามีความสะดวกมากที่สุด ปัจจุบันประเทศไทยยังมีจุดอ่อนใน 2 ประเด็น คือ ประการแรก เรื่องของคน หรือบุคลากร ซึ่งความรู้เรื่องภาษาต่างประเทศจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้าน ถ้าบุคลากรไม่สามารถสื่อสารได้จะเป็นอุปสรรคมาก และประการที่สอง คือ SMEs ซึ่ง SMEs ในอุตสาหกรรมรถยนต์สามารถ Support ได้ดี แต่ SMEs ของด้านอื่นยังมีปัญหา อย่างไรก็ตาม เมื่อรวมเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้วนั้น ประเทศไทยไม่ควรมองอาเซียนเป็นคู่แข่งแต่ให้มองเป็นฐานการผลิตร่วมกัน และควรเน้นศักยภาพของบุคลากรและภาษาต่างประเทศ สำหรับผู้บริโภคเมื่อมีการยกเลิกภาษีศุลกากร ทำให้สินค้ามีราคาลดลง รวมถึงสินค้าจากในกลุ่มประเทศอาเซียนและสินค้าจากนอกกลุ่มประเทศอาเซียนที่ ประเทศไทยได้ทำ FTA ด้วย เช่น สินค้าจากจีน ญี่ปุ่น เป็นต้น ซึ่งสินค้าพวกนี้เสียภาษีในอัตราร้อยละ 0.00 ส่งผลให้ราคาสินค้าถูกลงจากภาษีที่ลดลง ส่วนผู้ผลิตไทยต้องดูว่ามีความพร้อมหรือไม่ เช่น อุตสาหกรรมรถยนต์ไทยมีความพร้อมแล้ว แต่สำหรับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่ยังไม่มีความพร้อม รัฐบาลควรแนะนำแหล่งวัตถุดิบ แรงงานราคาถูก ทั้งในประเทศและในอาเซียนเพื่อให้ประเทศไทยมีศักยภาพมากขึ้นกรมศุลกากรทำ หน้าที่จัดเก็บภาษีนำเข้าและส่งออก รวมถึงสนับสนุนผู้ประกอบการไทย ซึ่งการใช้สิทธิการเปิดการค้าเสรีอาเซียนจะต้องผ่านเกณฑ์ว่าด้วยถิ่นกำเนิด สินค้าในประเทศอาเซียน และเมื่อถึงปี 2558 การใช้สิทธิประโยชน์นั้นจะมีมากขึ้น ทั้งการนำเข้าและส่งออก ซึ่งกรมศุลกากรได้ลดขั้นตอนและนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ เช่น National single window การใช้ระบบและแลกเปลี่ยน IT ร่วมกันจนกลายเป็น ASEAN single window จะทำให้วิธีของศุลกากรมีการดำเนินการได้ง่ายยิ่งขึ้นมีมาตรฐานเช่นเดียวกับ ต่างประเทศ สำหรับการเตรียมความพร้อมในเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของกรมศุลกากรนั้น ได้เริ่มตั้งแต่ปี 2553 โดยเริ่มจากการทำ Blueprint ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การลดอัตราภาษีและ การเข้าไปเกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งการใช้สิทธิลดอัตราภาษีสำหรับประชาคมอาเซียนสินค้าจำเป็นต้องผ่าน กฎเกณฑ์แหล่งกำเนิดสินค้าจึงจะได้รับสิทธิการเสียภาษีในอัตรา 0 สำหรับ ASEAN Agreement on customs ทำให้พิธีการศุลกากรของอาเซียนมีฐานเดียวกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้กรมศุลกากรของแต่ละประเทศเป็นกรมศุลกากรโลก ซึ่งกรมศุลกากรไทยได้ดำเนินการตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินผลพัฒนาและ

ปรับปรุงการดำเนินการในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมี ASEAN customs transit system ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญสนับสนุนการขนส่งผ่านแดนที่ผ่านเส้นทางอาเซียนให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรีและลดขั้นตอนพิธีการของศุลกากร

กรมสรรพากร

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงวางแผนปฏิรูปการปกครองแล้วก็ได้ทรงวางระเบียบกิจการคลังใหม่โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งหอรัษฎากรพิพัฒน์ขึ้นในปี พ.ศ. 2416 เพื่อเก็บรายได้ภาษีอากรของแผ่นดินมารวมไว้ ณ ที่แห่งเดียว ต่อมาจึงยกเป็นกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ มีเสนาบดีประจำต่างหากในปี พ.ศ. 2435 การภาษีอากรก็ได้ทรงปรับปรุงใหม่โดยแต่งตั้งข้าหลวงคลังไปประจำทุกจังหวัดและทุกมณฑลเพื่อทำหน้าที่เก็บภาษี อากรจากรายษฎรโดยตรงแล้วรวบรวมรายได้ทั้งหมดส่งมารวมไว้ ณ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ รายษฎรไม่ต้องเสียภาษีอากรมากนักย่ำแย่กันเหมือนแต่ก่อน ทั้งนี้ย่อมเป็นการปรับปรุงระบบการคลังอย่างยิ่งใหญ่ ทำให้ผลประโยชน์รายได้ของแผ่นดิน เพิ่มขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก ในด้านรายจ่ายก็ทรงวางพิถีพิถันรัดกุมเงินเดือนให้แก่ข้าราชการตามตำแหน่งเป็นที่ แน่นอนแทนเงินเบี้ยหวัดที่จ่ายแต่เดิมและยังพระราชทานเบี้ยบำนาญแก่ข้าราชการเพื่อเป็นเครื่องเลี้ยงชีพเมื่อรับ ราชการ ไม่ได้แล้วอนึ่ง ในปี พ.ศ. 2439 พระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการจัดทำงบประมาณแผ่นดินขึ้นเป็นครั้งแรก อันเป็นแบบฉบับที่จะต้องทำงบประมาณแผ่นดินสืบมาทุกปี

การจัดเก็บภาษีอากร

ตามหลักฐานในประวัติศาสตร์ที่อ้างอิงได้เกี่ยวกับประวัติการจัดเก็บภาษีอากรของชาติไทย คือ ศิลาจารึกสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ซึ่งอยู่ในยุคสมัยกรุงสุโขทัย แต่ความเป็นมาก่อนยุคสุโขทัยได้เคยมีการวิเคราะห์โดยพิจารณาถึงลักษณะประวัติ ศาสตร์การปกครองของชาติไทย ซึ่งคาดว่า การจัดเก็บภาษีอากรน่าจะเป็นวิวัฒนาการมาจากผลของการก่อสร้างราช อาณาจักรในยุคแรก ๆ ของชนชาติไทย ที่ต้องมีการรบพุ่งเป็นสงครามกับเพื่อนบ้านใกล้เคียง เมื่อมีการรบชนะ ก็จะมีการกวาดต้อนผู้คนและทรัพย์สิน หลังจากนั้นก็จะให้ประเทศผู้แพ้ที่อยู่ภายใต้การปกครอง จัดส่งเครื่องบรรณาการมามอบให้ ซึ่งลักษณะการได้มาซึ่งรายได้และทรัพย์สินข้างต้นเป็นการนำรายได้จากนอกราช อาณาจักรเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งอาจถือว่าเป็นรูปแบบการจัดเก็บภาษี ประเภทหนึ่ง และในขณะเดียวกันการที่จะให้ราชอาณาจักรมีการปกครองที่เข้มแข็ง มีการพัฒนาในด้านความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รัฐจำเป็นที่จะต้องมีการเกณฑ์แรงงานภายในประเทศ เพื่อเข้ามาทำนุบำรุงประเทศ ทั้งในด้านการก่อสร้างถาวรวัตถุ การขุดคลอง ถนนหนทางต่าง ๆ ทั้งนี้โดยการเกณฑ์แรงงาน อาจถือเป็นรูปแบบการเก็บภาษี ที่ไม่เป็นตัวเงินประเภทหนึ่งเช่นกัน จนกระทั่งต่อมา เมื่อมีการพัฒนาจนมีการนำระบบเงินตรามาใช้ในการแลกเปลี่ยนในราชอาณาจักร ถ้าผู้ที่ถูกเกณฑ์

เป็นแรงงานต้องการประกอบอาชีพเป็นอิสระก็อาจนำเงินตราที่หามาได้มาใช้ให้กับรัฐหรือเจ้าขุนมูลนายเพื่อขอความเป็นอิสระในการประกอบอาชีพ อันเป็นก้าวหนึ่งของการเริ่มเป็นระบบการจัดเก็บภาษีอากรในระยะต่อมา

วิสัยทัศน์ กรมสรรพากร

ระบบงานมาตรฐานสากลเพื่อบริการประชาชน และเก็บภาษีทั่วเป็นธรรม

พันธกิจ

มุ่งมั่นซื่อสัตย์ มุ่งเน้นจริยธรรม มุ่งหมายความรับผิดชอบ มุ่งเสริมความสามัคคี มุ่งสร้างผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ

กรมสรรพากร (The revenue department) มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีจากฐานรายได้และฐานการบริโภคภายในประเทศตามประมวลรัษฎากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นรายได้ให้รัฐบาล เพื่อนำมาใช้จ่ายพัฒนาประเทศได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ภาษีมูลค่าเพิ่ม อากรแสตมป์ และอากรรังนกนางแอ่น

วัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนก็เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงการเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการลงทุนเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศโดยใช้อาเซียนเป็นฐานในการผลิตใช้วัตถุดิบและตลาดร่วมกัน นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างอำนาจต่อรองของอาเซียนด้วยประเทศสมาชิก 10 ประเทศ ประชากรรวมกันประมาณ 580 ล้านคน ทำให้มีขนาดของเศรษฐกิจที่ไม่แพ้ สหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น การเปิดการค้าเสรีอาเซียนเป็นทั้งโอกาสและภัยคุกคามของประเทศไทย ซึ่งเมื่อพิจารณาการฟื้นตัวและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอาเซียน จะพบว่าเศรษฐกิจของอาเซียนยังมีการขยายตัวดี มีความพร้อมด้วยทุนทางเศรษฐกิจที่บริบูรณ์ทั้งที่ดิน แรงงาน ทุน ผู้ประกอบการ ประกอบกับการลงทุนภายในอาเซียนก็สูงขึ้น และมีแนวโน้มจะสูงขึ้นต่อไปทั้งจากการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของแต่ละประเทศ การลงทุนตามแผนแม่บทว่าด้วยการเชื่อมโยงอาเซียน เช่น รถไฟสายสิงคโปร์-คุนหมิง และการก่อสร้างถนนเชื่อมฝั่งตะวันออกของเวียดนาม-ฝั่งตะวันตกของประเทศพม่า เป็นต้น ซึ่งการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานจำนวนมากดังกล่าวจะอยู่ในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาความสามารถในการแข่งขันของประเทศในอาเซียน เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย เวียดนาม มีการพัฒนาที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประเทศเหล่านั้นเริ่มมีบทบาทมากขึ้นใน

เวทีอาเซียนและในสายตาเวทีโลก

1. ประธานาธิบดีของประเทศอินโดนีเซียได้ประกาศการเป็นผู้นำอาเซียนและแผนการนำพาประเทศเป็นหนึ่งในมหาอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ด้วยตลาดประชากรกว่า 300 ล้านคน และ

ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เช่น ถ่านหิน น้ำมัน ยางพารา และการเมืองที่มีเสถียรภาพ

2. ประเทศมาเลเซียที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างน่าประทับใจกว่าร้อยละ 6-7 ตลอดในช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจ ปี 2540 และประกาศจะพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ภายในปี 2563 ด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ ๆ ด้วยการพัฒนาอุตสาหกรรมและการให้บริการทางการเงินอิสลาม ครอบคลุมตั้งแต่การยกเครื่องระบบการศึกษา ไปจนถึงการสร้างบุคลากรคุณภาพเพื่อรายได้ที่ดีขึ้น ปรามปรามอาชญากรรม และรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

3. ประเทศเวียดนาม มีประชากรกว่า 73 ล้านคน และยังมีอัตราค่าแรงที่ต่ำ แต่ประชากรมีอัตราการรู้หนังสือ 95% โดยหลายบริษัทระดับโลก เช่น BMW หรือ Intel ตัดสินใจย้ายฐานการผลิตไปที่ประเทศเวียดนาม

4. ประเทศสิงคโปร์ประกาศว่า ปี 2011 เป็นปีแห่งนวัตกรรมของสิงคโปร์จากความท้าทายของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข ทั้งการศึกษาของไทยที่ยังไม่พร้อมต่อการแข่งขัน โดยเฉพาะทางด้านภาษาและความพร้อมในการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า การวิจัยและพัฒนา การออกแบบและความคิดสร้างสรรค์ของเศรษฐกิจ ประกอบกับฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากวัยแรงงานที่เริ่มลดลง ประชากรไทยเริ่มเข้าสู่ยุคสังคมผู้สูงอายุ การแข่งขันและการค้าไร้พรมแดนด้วยมาตรการทางภาษี และมาตรการอื่น ๆ ของแต่ละประเทศ ส่งผลต่อการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ทำได้ยากขึ้น ดังนั้น กรมสรรพากรจึงมีนโยบายที่ต้องดำเนินการในหลาย ๆ เรื่อง เช่น

4.1 การหารายได้เพื่อชดเชยค่าใช้จ่ายจากรัฐสวัสดิการและการลงทุนภาครัฐ เช่น การส่งเสริมฐานภาษี และธุรกิจใหม่ ๆ ในประเทศไทย การส่งเสริมธุรกิจ E-commerce ของไทยให้สามารถแข่งขันได้ การส่งเสริมการพัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่ม การวิจัยและพัฒนา การออกแบบและความคิดสร้างสรรค์ของเศรษฐกิจของไทย

4.2 เร่งรัดให้มีอนุสัญญาภาษีซ้อนในทุกประเทศที่อยู่ในกลุ่มประเทศอาเซียน เช่น กัมพูชา พม่า อีกทั้งต้องเพิ่มความสะดวกให้ผู้เสียภาษีทั้งชาวไทยและต่างประเทศในการเข้าถึงอนุสัญญาภาษีซ้อน เข้าใจสิทธิประโยชน์ที่จะได้จากการค้าระหว่างกันและปรับปรุงกฎหมายระเบียบให้สอดคล้องกับมาตรฐานและข้อตกลงระหว่างประเทศ เช่น การตกลงราคาเป็นการล่วงหน้าและการแลกเปลี่ยนข้อมูลผู้เสียภาษี เป็นต้น

4.3 พัฒนาการบริการแก่ผู้เสียภาษี ติดตาม ปรับปรุง เสนอแนะมาตรการต่าง ๆ ต่อรัฐบาล ร้องรับการแข่งขัน และสนับสนุนผู้ประกอบการไทย ด้วยการตั้งสำนักภาษีระหว่างประเทศ เพื่อเป็นเจ้าภาพรวบรวมข้อมูลระบบภาษี โครงสร้าง และอัตราภาษีของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน

10 ประเทศ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับอนุสัญญาภาษีซ้อน และแบบแสดงรายการภาษารายบุคคล เพื่อเกิดความเข้าใจง่ายแก่ผู้เสียภาษีชาวต่างชาติ และลดขั้นตอนด้านเอกสาร

4.4 ทบทวนระบบภาษีทั้งระบบ ทั้งภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น ระบบ Destination rule, Origin rule ภาษีเงินได้ เช่น ปัจจุบันเก็บภาษีจาก Source rule และ Residence rule รวมถึงภาษีอื่น ๆ เช่น ภาษีสิ่งแวดล้อม ภาษีสรรพสามิต และภาษีศุลกากร เป็นต้น ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงการคลัง และ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

4.5 พัฒนาการ และบุคลากรของกรม พร้อมระบบสารสนเทศ และฐานข้อมูล สำหรับการจัดเก็บภาษี เพื่อสนับสนุนการจัดเก็บและการให้บริการแก่ประชาชน เป็นต้น

การสูญเสียรายได้จากภาษี นอกเหนือจากมาตรการลดหย่อนทางภาษีของกรมสรรพากรแล้ว การสูญเสียรายได้ภาษีที่ชัดเจน คือ ภาษีศุลกากร การเปิดเสรีทางการค้าทำให้ขยายปริมาณทางการค้า (Trade creation) มีการส่งออกไปประเทศคู่ค้ามากขึ้น แต่ผลกระทบ คือ สูญเสียรายได้อากรขาเข้า อันเป็นรายได้หลักของกรมศุลกากร และเป็นรายได้สำคัญของรัฐและในอนาคตจะสูญเสียมากขึ้นอีกจากแผนการขยายการเปิดเสรีการค้าในหลายประเทศ โดยเฉพาะญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา ที่เป็นคู่ค้าอันดับ 1 และ 2 ของไทย ตามลำดับ

กรมสรรพสามิต

ใน พ.ศ. 2474 กรมสุราได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ควบคุมและจัดเก็บภาษี ไม้ขีดไฟที่ทำขึ้นในราชอาณาจักรด้วยอีกอย่างหนึ่ง และต่อไปอาจจะมีกิจการอย่างอื่นเพิ่มขึ้นอีกก็ได้นาม “กรมสุรา” ไม่เหมาะสมกับหน้าที่ราชการที่ปฏิบัติอยู่ จึงได้มีประกาศพระบรมราชโองการ ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2474 เปลี่ยนนาม “กรมสุรา” เป็น “กรมสรรพสามิต” และในวันรุ่งขึ้นคือในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2474 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหม่อมเจ้าจิตร โภคทวี เกษมศรี ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสรรพสามิต เป็นคนแรกในปีพุทธศักราช 2476 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงการคลัง ให้แยกงานสรรพสามิตและงานฝิ่นออกจากกรมสรรพากรแล้วตั้งเป็น “กรมสรรพสามิตและฝิ่น” และในปีเดียวกันนั้นได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2476 ให้แก่นาม “กรมสรรพสามิตและฝิ่น” เป็น “กรมสรรพสามิต” สำหรับภาษีสรรพสามิต แม้การจัดเก็บภาษีจะปรับเปลี่ยนไป โดยได้ฐานภาษีใหม่จากสินค้าฟุ่มเฟือยที่นำเข้ามากขึ้น (เนื่องจากอากรนำเข้าสินค้าลดลง) และมีการจัดเก็บภาษีจากสินค้าที่เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่วัตถุประสงค์การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตก็มีไว้เพื่อเพิ่มรายได้ แต่เป็นไปเพื่อจำกัดสินค้าฟุ่มเฟือย หรือป้องกันสินค้าที่เป็นปัญหาหามลพิษต่าง ๆ การเพิ่มรายได้จากภาษีสรรพสามิตจึงไม่ใช่ตัวสำคัญในการกำหนดรายได้หลักของรัฐบาล เมื่อการจัดเก็บภาษีศุลกากรและภาษีสรรพสามิตต่างมีแนวโน้มลดลง หรืออาจเพิ่มขึ้นแต่ไม่มากนัก ดังนั้น แนวโน้มที่ภาษีสรรพากร

โดยเฉพาะภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) จึงเป็นตัวสำคัญในการกำหนดรายได้ภาษีรัฐบาลในอนาคต

วิสัยทัศน์ และพันธกิจ กรมสรรพสามิต

องค์กรพลวัตเพื่อการจัดเก็บภาษีที่มีมาตรฐานสากล ปกป้องสังคมและสิ่งแวดล้อม
พันธกิจ

1. ส่งเสริมฐานะทางการคลังอย่างยั่งยืน
2. เสริมสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
3. สร้างความเป็นมาตรฐานในการจัดเก็บภาษี
4. บริหารงานแบบองค์กรพลวัต โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

กรมสรรพสามิต การเปิดการค้าเสรีอาเซียนมีเป้าหมาย Single market product base ซึ่งจะช่วยลดข้อจำกัดในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ บุคลากร และทุนได้เสริมมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังไม่มีความพร้อมในหลายอุตสาหกรรม โดยเฉพาะภาคบริการในหลายอุตสาหกรรมของไทยที่ยังต้องปรับปรุงเพื่อรองรับการ แข่งขันจากต่างประเทศ เช่น ความเข้มแข็งของสถาบันการเงินไทย หรืออุตสาหกรรมโทรคมนาคมไทยที่ยังไม่สามารถให้บริการ 3G ได้ สำหรับประโยชน์ที่ผู้บริโภคจะได้รับจากการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้น และการขยายตัวของตลาด คือ ราคาสินค้าและบริการที่ถูกลงจากการผลิตที่มีความประหยัดต่อขนาด รวมทั้งมีทางเลือกที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การแข่งขันของสถาบันการเงินที่เพิ่มสูงขึ้นจะส่งผลต่อการปรับขึ้นดอกเบี้ยเงินฝาก ลด Margin ดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียม หรือการแข่งขันในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมที่จะมีการแข่งขันทางด้านราคามากขึ้น ประชาชนผู้บริโภคก็จะได้รับบริการที่ดีขึ้นด้วยราคาที่ต่ำลง นอกจากนี้การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของ 10 ประเทศอาเซียน จะส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ ทุน และบุคลากรเป็นไปอย่างเสรี ทำให้นโยบายภาษีของประเทศต่าง ๆ ควรอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันเพื่อป้องกันปัญหาการหาประโยชน์จากความแตกต่างทางภาษี แต่ในทางปฏิบัติอาจทำได้ยาก เพราะเป็นเรื่องของกิจกรรมภายในของแต่ละประเทศ ดังนั้นการปรับปรุงภาษีของไทย โดยเฉพาะภาษีที่เกี่ยวข้องที่เกิดขึ้นระหว่างพรมแดน เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต จะต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกัน รวมถึงการปรับปรุงและบูรณาการการให้บริการ เพื่อลดต้นทุนให้แก่ผู้ประกอบการไทย เป็นต้น นโยบายกรมสรรพสามิต เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และมาตรการการเพิ่มรายได้ให้แก่รัฐบาล ประกอบด้วย

1. การปราบปรามสินค้าผิดกฎหมาย และ/ หรือ หลบเลี่ยงภาษี
2. การเร่งรัดและให้ความสำคัญกับการอำนวยความสะดวกการค้าระหว่างพรมแดน เช่น น้ำมันข้ามพรมแดน รวมถึงการคืนภาษี เป็นต้น
3. การให้ความสำคัญกับการสำแดงราคา ฐานภาษี เหล้า บุหรี่ และลดช่องว่างทางภาษี

โดยกรมได้เตรียมเสนอปรับโครงการสร้างภาษีสรรพสามิตหลายรายการให้รัฐบาล พิจารณานุมัติ
ทั้งการปรับโครงสร้างภาษียรถยนต์ ภาษีสสุรา ภาษียาสูบ และภาษีสิ่งแวดล้อม การปรับปรุงการคำนวณ
ฐานภาษีใหม่ ให้คิดตามปริมาณ หรือขนาด เพื่อการจัดเก็บภาษีของกรมเพิ่มขึ้นเป็นธรรมกับ
ผู้ประกอบการ เป็นประโยชน์ต่อสังคม และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ภาษีสรรพสามิต คือ ภาษีการขายเฉพาะที่เรียกเก็บจากสินค้าและบริการบางประเภท
ซึ่งมีเหตุผลสมควรที่จะต้องรับภาระภาษีสูงกว่าปกติ เช่น สินค้าที่บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสีย
ต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี สินค้าและบริการที่มีลักษณะเป็นการฟุ่มเฟือย หรือสินค้าที่ได้รับ
ผลประโยชน์เป็นพิเศษจากรัฐ หรือสินค้าที่ก่อให้เกิดภาระต่อรัฐบาลในการที่จะต้องสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้บริการผู้บริโภค หรือเป็นสินค้าที่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม

กรมสรรพสามิต มีหน้าที่หลักในการจัดเก็บภาษีจากสินค้าและบริการเฉพาะอย่างจากผู้ผลิตสินค้าหลายประเภท เรียกว่า ภาษีสรรพสามิต เพื่อเป็นรายได้ให้รัฐบาลนำไปบริหารประเทศ
และทะนุบำรุงท้องถิ่นต่าง ๆ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493

พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509

พระราชบัญญัติไฟ พุทธศักราช 2486

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527

พระราชบัญญัติพิกัตอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527

จัดเก็บภาษีท้องถิ่นเพิ่มจากภาษีสรรพสามิต โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีจากสินค้าและบริการ ดังต่อไปนี้

1. น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน
2. เครื่องดื่ม
3. เครื่องไฟฟ้า (เฉพาะเครื่องปรับอากาศและ โคมระย้าที่ทำจากแก้วเลดคริสตัลและแก้วคริสตัลอื่น ๆ)
4. แก้วเลดคริสตัล และแก้วคริสตัลอื่น ๆ
5. รถยนต์ (รถยนต์นั่ง รถยนต์กระบะ รถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน)
6. เรือยอชต์และยานพาหนะทางน้ำที่ใช้เพื่อความสำราญ
7. น้ำหอม หัวน้ำหอมและน้ำมันหอม
8. พรหมและสิ่งทอปูพื้นอื่น (เฉพาะที่ทำด้วยขนสัตว์)
9. สถานบริการ (สนามแข่งม้า สนามกอล์ฟ)

10. หินอ่อนและหินแกรนิต (ปัจจุบันยกเว้นภาษี)
11. รถจักรยานยนต์
12. แบตเตอรี่
13. สุรา
14. ยาสูบ
15. ไฟ

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิต

ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 และพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 สินค้าและสถานบริการประเภท น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน เครื่องดื่ม เครื่องปรับอากาศ โคมระย้า แก้วและเครื่องแก้ว รถยนต์ น้ำหอม รถจักรยานยนต์ พรหม แบตเตอรี่ เรือ สนามแข่งม้า และสนามกอล์ฟ ได้บัญญัติรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการ
2. ผู้ประกอบกิจการสถานบริการ
3. ผู้นำเข้าซึ่งสินค้า
4. ผู้อื่นตามที่กฎหมายกำหนด (เช่น ผู้ดัดแปลงรถยนต์ ผู้กระทำผิดฐานมิไว้ใน

ครอบครอง ขาย และมีไว้เพื่อขาย ฯ ตามมาตรา 161, 162 แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527

ภาระที่จะต้องเสียภาษีสรรพสามิตเกิดขึ้นเมื่อ

1. ในกรณีสินค้าที่ผลิตขึ้นในราชอาณาจักร
 - 1.1 เมื่อนำสินค้าออกจากโรงอุตสาหกรรม หรือนำสินค้าไปใช้ในโรงอุตสาหกรรม เว้นแต่เป็นการนำสินค้าออกจากโรงอุตสาหกรรมไปเก็บไว้ใน คลังสินค้าทัณฑ์บน
 - 1.2 เมื่อนำสินค้าออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บน เว้นแต่เป็นการนำสินค้ากลับคืนไปเก็บไว้ใน โรงอุตสาหกรรมหรือคลังสินค้าทัณฑ์บนอีกแห่งหนึ่ง
 - 1.3 เมื่อความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เกิดขึ้นก่อนนำสินค้าออกจากโรงอุตสาหกรรมหรือคลังสินค้า ทัณฑ์บน
2. สถานบริการ
 - 2.1 เมื่อได้ชำระค่าบริการ
 - 2.2 เมื่อความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เกิดขึ้นก่อนได้รับชำระค่าบริการ
3. ในกรณีสินค้านำเข้า

3.1 เกิดขึ้นในเวลาเดียวกันกับความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีศุลกากร สำหรับของ ที่นำเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

3.2 ในกรณีสินค้าที่เก็บอยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรให้ถือว่า ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น ในเวลาที่นำสินค้า ออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บน

4. กรณีดัดแปลงรถยนต์

เมื่อการดัดแปลงสิ้นสุดลง หน้าที่ของผู้ประกอบอุตสาหกรรม ตามพระราชบัญญัติภาษี สรรพสามิต พ.ศ. 2527

1. จดทะเบียนสรรพสามิต (ผู้ประกอบอุตสาหกรรม/ สถานบริการ หากไม่จดทะเบียน สรรพสามิตมีความผิดปรับไม่เกิน 5,000 บาท) กรณีที่ไม่ต้องจดทะเบียนสรรพสามิต ได้แก่

1.1 ผู้นำเข้า

1.2 ผู้ดัดแปลงที่มีใช้ผู้ดัดแปลงประกอบกิจการเป็นธุรกิจ

2. แสดงใบทะเบียนไว้ในที่เปิดเผย

3. ในกรณีใบทะเบียนสรรพสามิตชำรุดหรือสูญหายต้องขอรับใบแทนใบทะเบียน ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ทราบ

4. กรณีย้ายโรงอุตสาหกรรมให้แจ้งย้าย ณ สถานที่จดทะเบียนสรรพสามิต ก่อนย้าย ไม่น้อยกว่า 15 วัน

5. กรณีเลิกหรือโอนกิจการให้แจ้ง ณ สถานที่จดทะเบียนก่อนเลิกหรือโอนกิจการ 15 วัน

6. กรณีผู้ประกอบอุตสาหกรรมตาย ให้ทายาทยื่นขอจดทะเบียนภายใน 30 วัน

7. ทำบัญชีและงบเดือน แล้วส่งงบเดือนต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตภายในวันที่ 15 ของ เดือนถัดไป

8. แจ้งวัน เวลา ทำการปกติหรือวันหยุด ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงกำหนดวัน เวลา ให้แจ้ง ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วัน

9. แจ้งราคาขายสินค้า ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงราคาให้แจ้งก่อนวันที่จะเปลี่ยนราคา ไม่น้อยกว่า 7 วัน

10. ขึ้นแบบแสดงรายการภาษีและชำระค่าภาษีสรรพสามิต (ผู้ประกอบอุตสาหกรรม/ สถานบริการ หลีกเลียงไม่เสียภาษีมีความผิดจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท กรณีนำสินค้าเข้าโดยไม่เสียภาษีมีความผิดจำคุกไม่เกิน 7 ปี หรือปรับตั้งแต่ 5-20 เท่า ของค่า ภาษีที่ จะต้องเสีย)

สถานที่ยื่นแบบรายการภาษีและชำระภาษีสรรพสามิต

1. ในกรณีที่โรงอุตสาหกรรม หรือสถานบริการอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ กรมสรรพสามิต
2. ในกรณีที่โรงอุตสาหกรรม หรือสถานบริการอยู่ในเขตจังหวัดอื่น ให้ยื่น ณ สำนักงานสรรพสามิตจังหวัด หรือสำนักงานสรรพสามิตอำเภอในพื้นที่ที่โรงอุตสาหกรรม หรือสถานบริการนั้นตั้งอยู่
3. ในกรณีที่มีโรงอุตสาหกรรม หรือสถานบริการหลายแห่ง อาจยื่นคำร้องต่ออธิบดีขอยื่นรวม ณ กรมสรรพสามิต หรือสำนักงานสรรพสามิต แห่งใดแห่งหนึ่ง เมื่ออธิบดีเห็นสมควรจะอนุญาตก็ได้
4. ในกรณีที่เป็นสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ ให้ยื่น ณ กรมศุลกากร หรือด่านศุลกากร หรือที่ซึ่งกรมศุลกากรกำหนดให้มีการผ่านพิธีศุลกากร สำหรับสินค้านำเข้า
เขตกรุงเทพมหานคร ฝ่ายทะเบียนและใบอนุญาต สำนักบริหารการจัดเก็บภาษี 2 กรมสรรพสามิตต่างจังหวัด สำนักงานสรรพสามิตจังหวัดที่โรงอุตสาหกรรมนั้นตั้งอยู่

การยกเว้น-การคืนภาษี

1. กรณีส่งออกนอกราชอาณาจักร (ม. 100)
2. กรณีเสียหายหรือเสื่อมคุณภาพ (ม. 104) เช่น เครื่องดื่ม
3. ของที่ได้รับยกเว้นอากร ตามภาค 4 กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร (ม. 99)
4. กรณีบริจาค (ม. 102) เป็นการสาธารณกุศล ผ่านส่วนราชการ, องค์การสาธารณกุศล (ยกเว้นน้ำมัน ฯ)
5. กรณีจำหน่ายแก่ผู้ได้รับเอกสิทธิ์ ฯ (ม. 102)
6. น้ำมัน ฯ เติมอากาศยานหรือเรือขนาดเกินกว่า 500 ตันกรอสส์ไปต่างประเทศ (ม.102)
7. กรณีใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต/ ใช้ในอุตสาหกรรม (ม.103) เช่น โซลเวนท์
 - 7.1. สินค้านำเข้าที่ส่งกลับออกไป (ม.105)
 - 7.2. สินค้าส่งออก กรณีผลิตด้วยสินค้านำเข้าที่เสียภาษีแล้ว (ม. 106) เช่น แก้วเลดคริสตัล
 - 7.3. กรณีเสียภาษีโดยไม่มีหน้าที่ต้องเสียหรือเสียเกินกว่าที่ควรต้องเสีย (ม. 107)

การขยายเวลาการชำระภาษี

โดยปกติสินค้าจะต้องชำระภาษีสรรพสามิตก่อนนำสินค้าออกจากโรงอุตสาหกรรมหรือคลังสินค้าทัณฑ์บน แต่ก็สามารถขยายเวลาชำระภาษีได้ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดจากเดือนที่นำสินค้าออกโรงอุตสาหกรรม หรือคลังสินค้าทัณฑ์บน โดยมีหลักประกันได้ ซึ่งประกาศกระทรวงการคลังได้กำหนดวงเงินประกันค่าภาษีให้คิดเฉลี่ยจากยอดค่าภาษีในระยะ 6 เดือนที่ล่วง

มาแล้ว (กรณีไม่เคยนำสินค้าออกจากโรงอุตสาหกรรม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดวงเงินประกัน
ค่าภาษีได้ตามความเหมาะสม เมื่อครบ 6 เดือน จึงคำนวณค่าเฉลี่ยใหม่) ซึ่งแต่ละสินค้าจะมีวงเงิน
ค่าประกันภาษี ดังนี้

1. เครื่องขายเครื่องดื่ม ไม่เกิน 300,000 บาท
2. เครื่องปรับอากาศ โคมระย้า ไม่เกิน 100,000 บาท (ต่อสินค้า)
3. แก้วและเครื่องแก้ว น้ำหอม พรหม แบตเตอรี่ ไม่เกิน 10,000 บาท (ต่อ 1 สินค้า)
4. เรือ รถจักรยานยนต์ ไม่เกิน 200,000 บาท (ต่อ 1 สินค้า)
5. รถยนต์ ไม่เกิน 1,000,000 บาท

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต้องยื่นคำขอตามแบบ ภษ. 01-05 ต่ออธิบดีหรือสรรพสามิต
จังหวัด และวางหลักประกันเป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาล หนังสือค้ำประกันของธนาคาร หรือ
โฉนดที่ดินล่วงหน้า 1 เดือนโดยมีระยะเวลาประกันค่าภาษี 1 ปี นับแต่วันอนุมัติเบี่ยปรับและเงินเพิ่ม
ผู้ประกอบการที่จะต้องเสียเบี่ยปรับมี 2 กรณี คือ

1. กรณีมิได้ยื่นแบบรายการภาษีภายในกำหนดเวลา ไม่ว่าจะได้จดทะเบียนสรรพสามิต
ไว้แล้วหรือไม่ ให้เสียเบี่ยปรับอีก 2 เท่าของเงินภาษี
2. กรณีที่ได้ยื่นแบบรายการภาษีไว้ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาด ทำให้จำนวนภาษีที่ต้อง
เสียขาดไป ให้เสียเบี่ยปรับอีก 1 เท่าของเงินภาษีที่เสียขาดไปนั้น

นโยบายการบริหารงานโรงงานยาสูบ

กำเนิดโรงงานยาสูบ ในปี พ.ศ. 2482 รัฐบาลไทยในสมัยนั้น มีนโยบายที่จะให้รัฐ
ดำเนินการอุตสาหกรรมยาสูบเสียเองทั้งหมดจึงได้เริ่มซื้อ โรงงานยาสูบไทยของห้างหุ้นส่วนบูรพา
ยาสูบ จำกัด ที่สะพานเหลือง ถนนพระราม 4 มาดำเนินงาน ภายใต้การควบคุมของ กรมสรรพสามิต
กระทรวงการคลังตั้งแต่วันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2482 โดยมีชื่อว่า โรงงานยาสูบไทยสะพานเหลือง
ภายหลังเป็น โรงงานยาสูบสรรพสามิต 2 และถือว่าวันนี้เป็น “วันสถาปนาโรงงานยาสูบ” กิจการ
ยาสูบได้เริ่มขยายตัวใน พ.ศ. 2484 เมื่อรัฐบาล ได้รับซื้อ โรงงานผลิตบุหรี่ของบริษัทกวางฮก และ
บริษัทฮอฟฟัน มาสมทบอีก และยังรับซื้อ โรงงานผลิตบุหรี่ ที่ตำบลบ้านใหม่ ถนนเจริญกรุง (ร.ย.ศ.
1) พร้อมกับกิจการเพาะปลูกใบยาของบริษัทยาสูบอังกฤษ-อเมริกัน (ไทย) จำกัด หรือเรียกโดยย่อว่า
บริษัท บี.เอ.ที. การรับซื้อรายหลังนี้ มีเงื่อนไขว่าเจ้าหน้าที่ บี.เอ.ที. ประมาณ 10 นาย จะให้
ความร่วมมือดำเนินงาน ในฐานะหัวหน้างานส่วนต่าง ๆ ต่อไป จนถึงปีภายใต้การควบคุมของ
กรมสรรพสามิต โรงงานยาสูบที่รัฐบาล รวมซื้อมาดำเนินงานนี้เรียกว่า “โรงงานยาสูบ
กรมสรรพสามิต” และเรียกชื่อภาษาอังกฤษว่า “Thailand Tobacco Monopoly” โรงงานยาสูบ

กรมสรรพสามิต ได้ดำเนินกิจการตามระบบงานของบริษัท บี.เอ.ที. เรื่อยมา ขณะนั้น ได้แบ่งหน่วยงานเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายโรงงาน ฝ่ายขาย ฝ่ายบัญชี และฝ่ายไร่การดำเนินงานในระยะนั้นต้องประสบกับปัญหาขุ่ยาก นานาประการ เช่น ประชาชนไม่นิยมเมื่อทราบว่ การประกอบอุตสาหกรรมยาสูบได้เปลี่ยนมือจากบริษัท บี.เอ.ที. มาเป็นของกรมสรรพสามิต การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต เมื่อเกิดสงครามมหาเอเชียบูรพา และการกักตุนบุหรี่ที่เกิดขึ้นตามมา เป็นต้น เมื่อทหารญี่ปุ่นเข้ายึด โรงงานผลิตบุหรี่ที่บ้านใหม่ และสำนักงานใหญ่ของกองการยาสูบ โดยความเข้าใจผิด ในตอนปลายปี พ.ศ. 2484 เจ้าหน้าที่ บี.เอ.ที. ซึ่งบริหารงานอยู่ในโรงงานยาสูบตามเงื่อนไขบางคนได้หลบหนีออกไปนอกประเทศ และบางคนถูกทหารญี่ปุ่นควบคุมตัวไว้เป็นเหตุให้กิจการยาสูบในระย่นี้ต้องหยุดดำเนินการ จนกระทั่งได้มีการเจรจาทางการเมืองให้ทหารญี่ปุ่นถอนตัวไปจากโรงงาน แล้วกองการยาสูบ กรมสรรพสามิต จึงได้จัดเจ้าหน้าที่ไทยเข้าดำเนินงานแทนเจ้าหน้าที่ บี.เอ.ที. โรงงานยาสูบโดยเจ้าหน้าที่ไทยบริหารกิจการยาสูบระหว่างสงคราม (พ.ศ. 2485-2488) ต้องเปลี่ยนสังกัดครั้งหนึ่ง เมื่อมีการประกาศ พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการ กระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2485 ให้โอนโรงงานยาสูบ กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ไปสังกัดกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม แต่ต่อมาใน เดือนตุลาคม พ.ศ. 2486 โรงงานยาสูบจึงได้กลับมา สังกัดกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ตามเดิม ปี พ.ศ. 2486 รัฐบาลประกาศใช้พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2486 ให้การประกอบอุตสาหกรรมซิการ์เรต เป็นอุตสาหกรรมผูกขาดของรัฐ ในขณะนั้น โรงงานยาสูบประสบปัญหาขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ การผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งใบยา เนื่องจากการขนส่งใบยาเป็นไปด้วยความยากลำบากเพราะภัยทางอากาศ และ ภัย การขาดแคลนใบยาจึงเป็นสาเหตุสำคัญซึ่งทำให้โรงงานยาสูบไม่สามารถผลิตบุหรี่ออกจำหน่าย ให้เพียงพอกับความต้องการของตลาด ปี พ.ศ. 2487 ได้มีการดัดแปลงโกดังเฮาะฮวง ถนนวิฑู ให้เป็นโรงงานนุหรี้อีกแห่ง แต่ในที่สุดก็ถูกเพลิงไหม้ใน พ.ศ. 2489 ปี พ.ศ. 2488 โรงงานยาสูบประสบปัญหาขาดแคลนใบยา และกระดาษมวนนุหรี้อย่างหนักที่สุด ถึงกับต้องปิดโรงงาน สะพานเหลือง และที่ถนนวิฑู คงเปิดทำการผลิตที่โรงงานบ้านใหม่เพียงเดียว ปี พ.ศ. 2489 เมื่อสิ้นสุดสงครามแล้ว โรงงานยาสูบ กรมสรรพสามิต จึงได้ติดต่อกับบริษัท บี.เอ.ที. ขอดำเนินการตามสัญญาและเงื่อนไขการซื้อขายกิจการเมื่อ พ.ศ. 2484 ต่อไป และได้ตกลงกันเมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2489 บริษัท บี.เอ.ที. ยินยอมให้โรงงานยาสูบ ยืมเจ้าหน้าที่ของบริษัทมาร่วมงาน โดยโรงงานยาสูบ จะต้องจ่ายเงินเดือนให้เจ้าหน้าที่ บี.เอ.ที. และจ่ายค่าป่วยการให้แก่บริษัท ๗ เดือนละ 2,000 ปอนด์ กับ ค่าธรรมเนียม 3 เพนนีต่อใบยา ที่ใช้ผลิตนุหรี่ทุกกิโลกรัมอีกด้วย คณะเจ้าหน้าที่ บี.เอ.ที. เริ่มปฏิบัติงานในเดือนเมษายน พ.ศ. 2489 ได้ทำการสำรวจงานปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงรูปงานหลายอย่าง เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นกิจการยาสูบจึง

เข้าสู่สภาพเรียบร้อยเป็นปกติ ปี พ.ศ. 2490 กิจการยาสูบเจริญรุดหน้าเป็นลำดับ ผลิตบุหรี่จาก โรงงานบ้านใหม่เพียงแห่งเดียว แต่มีปริมาณการผลิตสูงกว่า พ.ศ. 2489 ถึง 3 เท่าปี พ.ศ. 2491 เปิด โรงงานสะพานเหลืองอีกแห่งหนึ่ง ปริมาณการผลิตบุหรี่ทั้งสองโรงงาน จึงเพิ่มมากกว่าปี พ.ศ. 2489 ถึง 5 เท่า ทั้งนี้เพราะมีวัสดุอุปกรณ์การผลิตครบครัน ประกอบกับพนักงาน มีความชำนาญงานมาก ขึ้นด้วยปี พ.ศ. 2492 วันที่ 12 มกราคม ผู้แทนของบริษัท บี.เอ.ที. ได้ยื่นคำร้องขอให้โรงงานยาสูบ พิจารณาเพิ่มเงินเดือนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัท ฯ ที่ปฏิบัติงานอยู่กับ โรงงานยาสูบ กับขออนุญาต ส่งเจ้าหน้าที่ของบริษัท ฯ จากต่างประเทศ เข้ามาฝึกงานเป็นครั้งคราวอีกด้วย โรงงานยาสูบยินดี สนองความประสงค์ของบริษัท บี.เอ.ที. แต่โรงงานยาสูบขอร้องให้บริษัท บี.เอ.ที. เลิกเก็บ ค่าธรรมเนียม ในอัตรา 3 เพนนีต่อใบยาที่ใช้ผลิตบุหรี่ ทุกกิโลกรัมเสีย ผลการเจรจาไม่เป็นที่ตกลง กันได้ บริษัท บี.เอ.ที. จึงถอนเจ้าหน้าที่ของบริษัท ฯ กลับไปหมด เมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2492 โรงงานยาสูบ กรมสรรพสามิตจึงเริ่มบริหารและดำเนินงาน โดยเจ้าหน้าที่ไทยทั้งหมดคือภาวะหนึ่ง ปี พ.ศ. 2493 ศูนย์อำนวยการโรงงานยาสูบ ได้ย้ายจากบริเวณ โรงงานสะพานเหลือง ไปอยู่ที่ถนน ราชดำริ โดยมีวัตถุประสงค์ ที่จะรวมส่วนงานต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตให้อยู่ในที่เดียวกัน และให้โรงงานสะพานเหลืองมีโอกาสขยายบริเวณ เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิต ในปีนี้โรงงาน ยาสูบ กรมสรรพสามิต ได้ซื้อที่ดินที่ตำบลคลองเตยเนื้อที่ประมาณ 641 ไร่ จากสำนักงานทรัพย์สิน ส่วนพระมหากษัตริย์ และต้องจ่ายเงินค่ารื้อถอนและเงินชดเชยจำนวน 3 ล้านบาท ให้กับผู้เช่าที่ดิน อยู่เดิม ซึ่ง ส่วนใหญ่เลี้ยงสัตว์และทำสวนผักประมาณ 750 หลังคาเรือน เมื่อที่ดินตอนใดว่างลง ก็ดำเนินการปลูก สร้างอาคารต่าง ๆ ตามกำลังทุน และลำดับความจำเป็นปี พ.ศ. 2496 ย้ายศูนย์ อำนวยการ โรงงานยาสูบ จากถนนราชดำริ เข้ามาอยู่ในอาคารหลังหนึ่งซึ่งสร้างเพื่อใช้เป็น โรงงาน ช่างกลเป็นการชั่วคราว ในอาณาบริเวณ 600 ไร่เศษ ที่ถนนพระราม 4 คลองเตยปี พ.ศ. 2497 โรงงาน ยาสูบได้เปลี่ยนสังกัด จากกรมสรรพสามิต มาสังกัดกระทรวงการคลัง โดยตรงปี พ.ศ. 2501 ย้ายศูนย์ อำนวยการจากอาคาร โรงงานช่างกล มาอยู่ที่ตึกอำนวยการซึ่งสร้างใหม่ และใช้เป็นสถานที่นี้เป็น ศูนย์อำนวยการกิจการยาสูบ มาจนทุกวันนี้ และเรียกชื่อตึกนี้ว่า ตึกชำนาญยุทธศิลป์

โรงงานยาสูบเป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงการคลังที่ดำเนินธุรกิจการผลิตและ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบ โดยนำส่งเงินรายได้ให้แก่รัฐในรูปของภาษี เพื่อนำไปพัฒนาประเทศใน ระดับต้นตลอดระยะเวลากว่า 70 ปี โรงงานยาสูบตระหนักถึงความสำคัญของการกำกับดูแลองค์กร ที่ดีจึงได้ยึดมั่นในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางการกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจ 6 ประการ ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยได้นำหลักการบริหาร และจัดการแบบบรรษัทภิบาล มาใช้ในการ ดำเนินงานกับกลุ่มภารกิจหลักของ โรงงานยาสูบอย่างต่อเนื่อง และได้พัฒนาปรับปรุง การดำเนินงานทุกด้านตลอดมา เพื่อให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มแก่กิจการในระยะยาวให้กับ โรงงาน

ยาสูบสร้างความโปร่งใสที่สามารถเปิดเผยและตรวจสอบได้ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และมีมาตรฐานการปฏิบัติที่เป็นสากล นอกจากนี้ โรงงานยาสูบได้จัดทำคู่มือจริยธรรมและจรรยาบรรณของผู้บริหารและพนักงานยาสูบ เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารและพนักงานยาสูบได้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับระเบียบของโรงงานยาสูบและกฎเกณฑ์ค่านิยมของสังคม

วิสัยทัศน์และพันธกิจ ของ โรงงานยาสูบ กำหนดให้ โรงงานยาสูบเป็นผู้นำในการผลิตและจำหน่ายบุหรี่ที่มีคุณภาพดี ได้มาตรฐาน ภายใต้องค์กรธรรมาภิบาลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและมุ่งสู่ธุรกิจอื่น การบรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร โรงงานยาสูบ กำหนดยุทธศาสตร์องค์กรตามกลุ่มภารกิจหลัก 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มภารกิจด้านอำนวยการ ด้านนโยบาย ด้านการผลิต และด้านตลาด เพื่อสะท้อนให้เห็นทิศทางของ โรงงานยาสูบที่ชัดเจน สนับสนุนการสร้างธรรมาภิบาลและถ่ายทอดไปสู่แผนปฏิบัติในรูปของโครงการต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการช่วยเหลือทำประโยชน์ให้กับสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรมตามแนวทาง CSER (Corporate social and environment responsibility) คำนึงถึงผู้บริโภค ปฏิบัติตามกฎหมายและจริยธรรม อาทิ เช่น จัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ให้บริการประชาชนฟรี ณ ชุมชนริมทางรถไฟสายท่าเรือคลองเตย สนับสนุนงบประมาณสวนสุขภาพศิริโยธินตามโครงการครอบครัวสดใสด้านภัยยาเสพติด บริจาคเงินสนับสนุนกองทุนแม่ของแผ่นดิน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน-ชุมชนทั่วประเทศ ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยผ่านรายการพิเศษธารน้ำใจช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยได้สนับสนุนงบประมาณศูนย์ผลิตเพื่อชาวไทยมุสลิม เพื่อจัดทำนาฬิกาเวลาละหมาดและป้ายคูอาฮ์มอบอุปรณ์ประจำจุดตรวจให้โครงการจุดตรวจ เพื่อความมั่นคงเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน หรือรอบตะเข็บกับประเทศเพื่อนบ้านทั่วประเทศ ร่วมกิจกรรม “ร่วมหัวใจ เราใส่ใจรัก...ทะเล” มอบกระโຈมเห็ดโครงการ “กระโຈมเห็ด...เพื่อการเรียนรู้” 100 โรงเรียน 100 กระโຈมเห็ด บริจาคเงินร่วมก่อสร้างศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนวัดโพธิ์ประสิทธิ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มอบรถพยาบาลให้หน่วยกู้ชีพมูลนิธิพิทักษ์กาญจน์ สนับสนุนโครงการ “รัก (ษ์) โลก..... ด้วยมือเรา” สนับสนุนการสร้างฝายน้ำใจ ด้านภัยน้ำหลาก สนับสนุนโครงการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าและระบบนิเวศธรรมชาติ ปี 2 ฯลฯ เป็นต้น

คณะกรรมการอำนวยการโรงงานยาสูบ มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลการบริหารงานของโรงงานยาสูบให้เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ โดยได้ กำหนดนโยบาย วางกลยุทธ์ และทิศทางในการดำเนินงานของ โรงงานยาสูบ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ รัฐวิสาหกิจและนโยบายรัฐบาล ซึ่งได้แก่ การดำเนินงานโครงการก่อสร้าง โรงงานผลิตยาสูบแห่งใหม่ การปรับปรุงองค์กรให้เป็นนิติบุคคล การปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน ของ โรงพยาบาล

โรงงานยาสูบการบริหารแผนการลงทุนให้เป็นไปตามเป้าหมายการนำระบบ การบริหารการจัดการ เพื่อสร้างมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVM) มาใช้ในการบริหารจัดการในรอบปีงบประมาณ 2553 คณะกรรมการอำนวยการ ฯ ได้มอบนโยบายและแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของโรงงานยาสูบ ปรับปรุงแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ลดค่าใช้จ่าย ลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มรายได้ โดยนโยบายแบ่งตามกลุ่มภารกิจหลัก 4กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มภารกิจด้านอำนวยการ คณะกรรมการอำนวยการ ฯ เห็นชอบในการดำเนิน โครงการสร้างภาพลักษณ์องค์กร การประชาสัมพันธ์ให้พนักงานทุกคนรับทราบเหตุผลและความจำเป็นในการปรับองค์กร เป็นนิติบุคคล สนับสนุนให้มีการพัฒนาบุคลากรทุกระดับเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการแข่งขัน ระหว่างประเทศ ส่งเสริมด้านสวัสดิการของพนักงาน กำกับดูแลการดำเนินงานด้านงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยวางแผนและกำหนดการเบิกจ่ายอย่างรอบคอบ กำหนดแนวทางการจัดการและควบคุมต้นทุนการผลิตจัดทำแผนการใช้ประโยชน์จาก ที่ดินที่อยู่ในครอบครองของโรงงานยาสูบ

กลุ่มภารกิจด้านโอบยา สนับสนุนให้มีการวิจัยเชิงวิชาการในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับโอบยา ควบคุมดูแลและส่งเสริมชาวไร่ยาสูบในการพัฒนาคุณภาพโอบยา สนับสนุน โครงการปลูกยาสูบต้นแบบในพื้นที่จังหวัดเชียงราย กำหนดแนวทางการรับซื้อโอบยาในประเทศศึกษา และหาแนวทางที่ถูกต้องที่จะนำเมล็ดพันธุ์ยาสูบต่างประเทศ มาทดลองปลูก เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของ โรงงานยาสูบ

กลุ่มภารกิจด้านการผลิตให้ความเห็นชอบและ อนุมัติในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการก่อสร้าง โรงงานผลิตยาสูบแห่งใหม่ อนุมัติซื้อและจ้างเหมาติดตั้งเครื่องจักร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตบุหรี่ของ โรงงานผลิตยาสูบคลองเตย โดยให้ดำเนินการด้วยความถูกต้องรอบคอบและสอดคล้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี และระเบียบ/ ข้อกฎหมายของโรงงานยาสูบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ให้โรงงานยาสูบศึกษา และจัดทำข้อมูลการบริหารจัดการ และการดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องจักรเก่าที่จะดำเนินการต่อไปอย่างไร ในอนาคตเมื่อ โรงงานผลิตยาสูบจะย้ายไปที่แห่งใหม่ พิจารณาทบทวนกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบุหรี่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดหาวัตถุดิบต่าง ๆ ที่มีจำนวนมากและมีมูลค่าสูง

กลุ่มภารกิจด้านตลาด การปฏิบัติต่อผู้มีส่วน ได้เสียเท่าเทียมกัน โรงงานยาสูบปฏิบัติต่อลูกค้า และผู้มีส่วน ได้เสียด้วยคุณภาพ บริการที่รวดเร็วได้มาตรฐานอย่างเป็นระบบและเสมอภาค มีระบบการให้ข้อมูลสารสนเทศอย่างเพียงพอ เชื่อถือได้ ทันเวลา ทั้งในด้านการเงิน การดำเนินงาน และข้อมูลอื่น ๆ เน้นการมีส่วนร่วม โปร่งใส ทันเวลา เชื่อถือได้ โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับ

อย่างเพียงพอและเท่าเทียมกัน มีการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน การสำรวจความพึงพอใจเพื่อเป็นไปตามความต้องการของลูกค้าอย่างทั่วถึง การให้การสนับสนุนทางการเงิน เพื่อพัฒนาสังคม กิจกรรมเพื่อสังคม นอกจากนี้คณะกรรมการอำนาจการ ๔ ได้ร่วมเป็นคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการคณะต่าง ๆ หลายคณะ ตามคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนให้ความเห็นชอบแผนงานที่สำคัญ ต่อการดำเนินงานของโรงงานยาสูบ ได้แก่ แผนวิสาหกิจหรือแผนระยะยาว แผนปฏิบัติการหรือแผนระยะสั้น แผนการเงิน แผนการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบ แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการของคณะกรรมการตรวจสอบแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง แผนการบริหารความเสี่ยง แผนการควบคุมภายในและตรวจสอบภายใน แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงงานยาสูบ แผนการบริหารทรัพยากรบุคคล รวมทั้งติดตามการดำเนินงานของโรงงานยาสูบ ทั้งด้านการเงินและไม่ใช้การเงินอย่างสม่ำเสมอและครบถ้วน

ความเป็นมาของบุหรี่และการสูบบุหรี่ในประเทศไทย ต้นกำเนิดของบุหรี่ชาวอินเดียนแดงซึ่งเป็นชนพื้นเมืองในทวีปอเมริกา ได้เริ่มต้นใช้ยาสูบเป็นพวกแรก โดยปลูกยาสูบเพื่อใช้เป็นยาและนำมาสูบในพิธีกรรมต่าง ๆ ใน พ.ศ. 2035 เมื่อคริสโตเฟอร์ โคลัมบัส (Christopher Columbus) เดินทางไปขึ้นฝั่งที่ซันซัลวาดอร์ ในหมู่เกาะเวสต์อินดีสนั้น ได้เห็นชาวพื้นเมืองนำเอาใบไม้ชนิดหนึ่งมาวางและจุดไฟตอนปลาย แล้วดูดควัน ต่อมา พ.ศ. 2091 มีการปลูกยาสูบในบราซิลซึ่งเป็นอาณานิคมของโปรตุเกส ในทวีปอเมริกาใต้ เพื่อเป็นสินค้าส่งออกเป็นผลให้ยาสูบ แพร่หลายเข้าไปในประเทศโปรตุเกส และสเปนตามลำดับ ต่อมาใน พ.ศ. 2103 นายฌอง นิโกต์ (Jean Nicot) เอกอัครราชทูตฝรั่งเศส ประจำประเทศโปรตุเกส ได้ส่งเมล็ดยาสูบ มายังราชสำนักฝรั่งเศส ชื่อของนายนิโกต์จึงเป็นที่มาของชื่อสารนิโคติน (Nicotin) ที่รู้จักในปัจจุบันใน พ.ศ. 2107 เซอร์จอห์น ฮอกกินส์ (Sir John Hawkins) ได้นำยาสูบ เข้าไปในประเทศอังกฤษ และใน พ.ศ. 2155 นายจอห์น รอล์ฟ (John Rolfe) ชาวอังกฤษประสบความสำเร็จ ในการปลูกยาสูบเชิงพาณิชย์เป็นครั้งแรก และ 7 ปีต่อมา ก็ได้ส่งออกผลผลิตไปยังประเทศอาณานิคม เป็นจำนวนมหาศาล อีก 200 ปี การทำไร่ยาสูบเชิงพาณิชย์จึงเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายทั่วโลก

การสูบบุหรี่ในประเทศไทย

ในประเทศไทยมีการใช้ยาสูบตั้งแต่สมัยอยุธยาแล้ว โดยมีหลักฐานจากจดหมายเหตุของเมอริซิเออร์ เดอลาลูแบร์ (Monsieur De La Loubere) อัครราชทูตฝรั่งเศสที่เดินทางมาเมืองไทยสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมื่อ พ.ศ. 2230 ได้เขียนเล่าเรื่องประเทศสยามว่า คนไทยชอบใช้ยาสูบอย่างจน ทั้งผู้ชายและผู้หญิง โดยได้ยาสูบมาจากเมืองมะนิลา ในหมู่เกาะฟิลิปปินส์ จากประเทศจีน และที่ปลูกในประเทศเอง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระวรราชโอรสองค์เจ้าสิงหนาทราชครูวงศ์ได้ทรงประดิษฐ์บุหรี่กันป้าน ขึ้น เพื่อสูบกวันและอมยากับหมากพร้อม

กัน ครั้นถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการผลิตบุหรี่ขึ้น โดยบริษัทที่มีชาวอังกฤษเป็นเจ้าของ ได้เปิดดำเนินการ เป็นบริษัทแรกใน พ.ศ. 2460 การผลิตบุหรี่ในระยะแรกจะมวนด้วยมือ ต่อมาในรัชสมัยพระสมเด็จกรมหมื่นกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการนำเครื่องจักรเข้ามาจากประเทศเยอรมนี และทำการผลิตบุหรี่ออกมาจำหน่ายหลายยี่ห้อ การสูบบุหรี่จึงแพร่หลายมากขึ้น จนกระทั่งใน พ.ศ. 2482 รัฐบาลได้จัดตั้งโรงงานยาสูบขึ้น โดยซื้อกิจการมาจากห้างหุ้นส่วนบูรพา ยาสูบ จำกัด (สะพานเหลือง) ถนนพระราม 4 กรุงเทพฯ และดำเนินกิจการอุตสาหกรรมยาสูบภายใต้การควบคุมของกรมสรรพสามิกระทรวงการคลัง หลังจากนั้น รัฐบาลได้ซื้อ กิจการของบริษัททวางฮก บริษัทฮอฟฟัน และบริษัทบริติช อเมริกัน โทแบคโคเพิ่มขึ้น แล้วรวมกิจการภายใต้ชื่อว่า โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง มาจนถึงปัจจุบัน (ประกิจ วาทีสาธกกิจ และกรองจิต วาทีสาธกกิจ, 2547, หน้า 161-162) สถานการณ์บุหรี่ ปัจจุบัน มีผู้เสียชีวิตด้วยโรครจากบุหรี่ ประมาณ 4.9 ล้านคน (พ.ศ. 2547) อนาคต พ.ศ. 2568 จำนวนผู้สูบบุหรี่ทั่วโลกขยายตัวจาก 1.2 พันล้านคน เพิ่มมากกว่า 1.64 พันล้านคน และอัตราการตายจากโรคที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่จะเพิ่มขึ้นจาก ปัจจุบัน 4.9 ล้านคน เป็น 10 ล้านคน โดยที่ประมาณครึ่งหนึ่งเป็นชาวเอเชีย จากตัวเลขสะท้อนให้เห็นว่า พิษบุหรี่ ก่อให้เกิดการตายก่อนวัยอันควรยิ่งกว่าการติดเชื้อเอชไอวี หรือ โรคซาร์ และแนวน้ำมันที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ คนกลุ่มใหญ่ที่สูบบุหรี่เป็นคนในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา ขณะที่ประเทศร่ำรวย จะมีประชากรที่สูบบุหรี่ลดลงร้อยละ 15 การวิเคราะห์ข้อมูลสำนักสถิติแห่งชาติย้อนหลังช่วง พ.ศ. 2529-2544 โดยสรุปกล่าวได้ว่าอัตราการสูบบุหรี่มีแนวน้ำมันลดลงและชะลอตัว เขาวชน บริโภคยาสูบมากขึ้น ประชากรรุ่นเก่ามีอัตราการสูบบมากกว่ารุ่นใหม่ การสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รศ.ดร.สทิกร พงษ์พานิช ได้เสนอผลการศึกษาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในอนาคตกทางด้านสุขภาพของโรคที่เกิด จากสูบบุหรี่กับรายได้ของรัฐบาลจากภาษีบุหรี่ ในประเทศไทย พบว่า ค่าใช้จ่ายในโรคถุงลมโป่งพอง โรคหลอดเลือดหัวใจอุดตัน โรคมะเร็งปอด ทั้งหมด/ คน/ ปี อยู่ที่ 13,640.58 บาท 32,762.05 บาท และ 100,041 บาท ตามลำดับ ค่าใช้จ่ายของรัฐในปี พ.ศ. 2546 ของโรคถุงลมโป่งพองจากการสูบบุหรี่ เท่ากับ 10,057 ล้านบาท/ ปี เมื่อดูข้อมูลเปรียบเทียบแล้วจะเห็นว่าค่าใช้จ่ายรวมทั้งสามโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่มีแนวน้ำมันสูงขึ้น แม้รายรับรัฐบาลจากภาษีบุหรี่ จะมีแนวน้ำมันสูงขึ้น แต่รัฐบาลก็ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาลอยู่มาก วิธีการที่จะดำเนินการลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ จากการสูบบุหรี่ในบุหรี่มีสารพิษอะไรบ้างในบุหรี่ 1 มวน เมื่อเกิดการเผาไหม้ จะทำให้เกิดสารเคมีมากกว่า 4,000 ชนิด สารหลายร้อยชนิดมีผลต่อการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย และมี 42 ชนิด ที่เป็นสารก่อมะเร็งสารพิษที่สำคัญในควันบุหรี่ นอกจากสารก่อมะเร็ง คือ

1. นิโคติน (Nicotine) เป็นสารที่มีลักษณะคล้ายน้ำมัน ไม่มีสีเป็นสารที่ทำให้เกิดการเสพติด และทำให้เกิดโรคหัวใจ นิโคตินส่วนใหญ่จะไปจับอยู่ที่ปอด และบางส่วนถูกดูดซึมเข้ากระแสเลือด

2. ทาร์ (Tar) ประกอบด้วย สารหลายชนิด เป็นละอองเหลวเหนียว สีน้ำตาลคล้ายน้ำมันดินร้อยละ 50 ของทาร์จะจับอยู่ที่ปอด ทำให้เยื่อหุ้มหลอดลมไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ตามปกติ

3. คาร์บอนมอนอกไซด์ (Carbon monoxide) ซึ่งเป็นก๊าซชนิดเดียวกับที่พ่นออกจากท่อไอเสียรถยนต์ ก๊าซนี้จะขัดขวาง การลำเลียงออกซิเจนของเม็ดเลือดแดงทำให้ผู้สูบบุหรี่ได้รับออกซิเจนน้อยลง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10-15 หัวใจต้องเต้นเร็วขึ้นและทำงานมากขึ้น

4. ไฮโดรเจนไดออกไซด์ (Hydrogen dioxide) เป็นก๊าซพิษที่ใช้ในสงคราม ก่อให้เกิดอาการไอ มีเสมหะหลอดลมอักเสบเรื้อรัง

5. ไนโตรเจนไดออกไซด์ (Nitrogen dioxide) เป็นสาเหตุของ โรคถุงลมโป่งพอง เพราะไปทำลายเยื่อหุ้ม หลอดลมอีกส่วนปลาย และถุงลม

6. แอมโมเนีย (Ammonia) มีฤทธิ์ระคายเคืองเนื้อเยื่อ ทำให้แสบตา แสบจมูก หลอดลมอักเสบ

7. ไซยาไนด์ (Cyanide) ซึ่งปกติเป็นยาเบื่อหนู ก็พบในบุหรี่ด้วยเช่นกัน การสูบบุหรี่เป็นวิธีการที่ทำให้สมองได้รับสารเสพติด (นิโคติน) เร็วที่สุด คือภายใน 7 วินาทีเท่านั้น ซึ่งเร็วกว่า การฉีดเฮโรอีนเข้าเส้นเลือดเสียอีกนิโคตินทำให้เกิดการเสพติด เช่นเดียวกับเฮโรอีน ทุกครั้งที่คุณสูบบุหรี่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงของสารเคมีในสมอง

1. เมื่อมีการสูดดมควันบุหรี่เข้าไป นิโคตินจะถูกดูดซึมอย่างรวดเร็วเข้าสู่กระแสเลือด และผ่านเข้าสู่สมองภายในเวลา 10 วินาที

2. นิโคตินกระตุ้นการหลั่งของสารโดปามีน (บริเวณสีแดง) ซึ่งมีผลทำให้เกิดอารมณ์แห่งความสุข

3. นิโคตินยังมีผลเพิ่มการหลั่งสารนอร์อีพิเนฟริน (บริเวณสีเหลือง) ซึ่งมีผลทำให้เกิดการตื่นตัว และมีพลัง

4. เมื่อหยุดสูบบุหรี่ ฤทธิ์ของสารโดปามีน และนอร์อีพิเนฟรินจะลดลง ซึ่งมีผลทำให้เกิดอารมณ์แห่งความสุขของผู้สูบบุหรี่หายไป และเกิดอาการถอนยาขึ้นมาแทนที่ ได้แก่ อาการกระวนกระวาย โกรธ หงุดหงิดง่าย นอนหลับยาก เสียสมาธิ และเหนื่อยง่าย เป็นต้น

5. เพื่อที่จะบรรเทาอาการถอนยานี้ และเพื่อให้เกิดสภาวะอารมณ์แห่งความสุขต่อไปจึงต้องสูบบุหรี่มวนต่อไปเรื่อย ๆ เมื่อเป็นเช่นนี้สมองจึงเกิดความเคยชินจากการได้รับสารนิโคติน และเกิดการเสพติดในที่สุด

ต้นกำเนิดของบุหรี่

ชาวอินเดียนแดงซึ่งเป็นชนพื้นเมืองในทวีปอเมริกา ได้เริ่มต้นใช้ยาสูบเป็นพวกแรก โดยปลูกยาสูบเพื่อใช้ เป็นยา และนำมาสูบ ในพิธีกรรมต่าง ๆ ใน พ.ศ. 2035 เมื่อคริสโตเฟอร์ โคลัมบัส (Christopher columbus) เดินทางไปจีนฝั่งที่ซันซัลวาดอร์ในหมู่เกาะเวสต์อินดีส์นั้น ได้เห็น ชาวพื้นเมืองนำเอาใบไม้ชนิดหนึ่งมาววน และจุดไฟตอนปลาย แล้วดูดควัน ต่อมา พ.ศ. 2091 มีการ ปลูกยาสูบในบราซิลซึ่งเป็นอาณานิคมของโปรตุเกส ในทวีปอเมริกาใต้ เพื่อเป็นสินค้าส่งออก เป็น ผลให้ยาสูบ แพร่หลายเข้าไปในประเทศโปรตุเกส และสเปนตามลำดับ ต่อมาใน พ.ศ. 2103 นายฌอง นิโคต (Jean Nicot) เอกอัครราชทูตฝรั่งเศส ประจำประเทศโปรตุเกส ได้ส่งเมล็ดยาสูบ มายังราชสำนักฝรั่งเศส ชื่อของนายนิโคตจึงเป็นที่มาของชื่อสารนิโคติน (Nicotin) ที่รู้จักในปัจจุบัน ใน พ.ศ. 2107 เซอร์จอห์น ฮอกกินส์ (Sir John Hawkins) ได้นำยาสูบ เข้าไปในประเทศอังกฤษ และ ใน พ.ศ. 2155 นายจอห์น รอล์ฟ (John Rolfe) ชาวอังกฤษประสบความสำเร็จ ในการปลูกยาสูบเชิง พาณิชย์เป็นครั้งแรก และ 7 ปีต่อมา ก็ได้ส่งออกผลผลิต ไปยังประเทศอาณานิคม เป็นจำนวน มหาศาล อีก 200 ปีต่อมา การทำไร่ยาสูบเชิงพาณิชย์จึงเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายทั่วโลก ยาสูบจาก วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี สำหรับความหมายอื่น ดูที่ ยาสูบ (พืช) ยาสูบ เป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ที่ผลิตจากใบของต้นยาสูบ ยาสูบสามารถรับประทานได้ใช้ในสารกำจัดศัตรูพืชชีวภาพ และเป็น ส่วนประกอบของยาบางชนิดในรูปของนิโคตินดาร์เตรด แต่ส่วนใหญ่แล้วยาสูบจะถูกใช้เป็นสารที่ สร้างความสนุกสนาน และเป็นผลผลิตที่สร้างรายได้มากต่อประเทศ อย่างเช่น คิวบา จีน และ สหรัฐอเมริกาการได้รับยาสูบบ่มักพบในรูปของการสูบ การเคี้ยว การสูดกลิ่นหรือยาเส้นหรือสูส ยาสูบได้มีประวัติการใช้เป็นเฮ็นโรเจนมายาวนานในทวีปอเมริกา อย่างไรก็ตาม การมาถึง ของชาวยุโรปในทวีปอเมริกาเหนือ ได้ทำให้ยาสูบกลายเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมและถูกใช้ เป็นสารสร้างความสนุกสนานอย่างรวดเร็ว ความเป็นที่นิยมดังกล่าวทำให้ยาสูบเป็นสินค้าหลักใน พัฒนาการทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาตอนใต้ ก่อนที่จะเปลี่ยนเป็นฝ้ายในเวลาต่อมา หลังจาก สงครามกลางเมืองอเมริกา ความเปลี่ยนแปลงในอุปทานและกำลังแรงงานทำให้ยาสูบสามารถผลิต เป็นบุหรี่ได้ ผลิตภัณฑ์ใหม่นี้ได้นำไปสู่การเติบโตของบริษัทบุหรี่หลายบริษัทอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งการค้นพบผลเสียของยาสูบที่เป็นข้อถกเถียงทางวิทยาศาสตร์ในช่วงกลาง คริสต์ทศวรรษ 1900 เนื่องจากยาสูบมีส่วนประกอบที่ทำให้เกิดการเสพติด ได้แก่ นิโคติน ทำให้เกิดความชินยาและ โรคติดสารเสพติด ปริมาณนิโคตินที่ร่างกายได้รับ ตลอดจนความถี่และความเร็วของการบริโภค ยาสูบเชื่อกันว่ามีความเกี่ยวข้อง โดย ตรงกับความต้านทานทางชีวภาพของการติดและความชินยา คาดการณ์ว่าประชากรราว 1,100 ล้านคนทั่วโลกมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาสูบ ซึ่งคิดเป็น กว่าหนึ่งในสามของประชากรผู้ใหญ่ของโลก องค์การอนามัยโลกรายงานว่า การใช้ยาสูบอาจ

นำไปสู่สาเหตุการเสียชีวิตที่สามารถป้องกันได้ทั่วโลก และประมาณการว่ามีประชากรโลก 5.4 ล้านคนเสียชีวิตทุกปี อัตราการสูบบุหรี่มีน้อยลงในประเทศพัฒนาแล้ว แต่กลับพบว่า ยังมีสูงในประเทศกำลังพัฒนา

วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ปีงบประมาณ 2553

วิสัยทัศน์ เป็นองค์กรระดับนำในธุรกิจยาสูบที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และมุ่งสู่ธุรกิจอื่น

พันธกิจ เป็นผู้นำในการผลิตและจำหน่ายบุหรี่ที่มีคุณภาพดีได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และตอบสนองต่อความพึงพอใจของลูกค้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ภายใต้องค์กรธรรมาภิบาลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม คำนึงถึงสุขภาพของผู้บริโภคและมุ่งสู่ธุรกิจอื่นแผนงาน และโครงการในอนาคต การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของภาคเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสภาพแวดล้อม ล้วนส่งผลกระทบต่อโรงงานยาสูบ เช่น การเปิดการค้าเสรีในภูมิภาคอาเซียน กฎระเบียบมาตรการควบคุมการผลิต และการจำหน่ายยาสูบ จากองค์กรต่าง ๆ และภาครัฐ การตกต่ำของภาวะเศรษฐกิจ การปรับขึ้นภาษีบุหรี่การแข่งขันจากบุหรี่ต่างประเทศ และบุหรี่ปลอม ภาวการณ์ต่อต้านการประกอบธุรกิจยาสูบจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายนอกและภายใน ทำให้องค์กรทราบถึงข้อจำกัด และ โอกาสต่าง ๆ ที่จะสามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้บริโภคได้ทันที่ โดยจัดทำแผนวิสาหกิจฉบับที่ 15 ปรับปรุงครั้งที่ 2 ปีงบประมาณ 2554-2558 กำหนดเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานขององค์กร ดังนี้

ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร/ ยุทธศาสตร์ระดับกลุ่มภารกิจ

1. ยุทธศาสตร์ สร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์
 - 1.1 เพิ่มรายได้จากธุรกิจหลัก
 - 1.2 เพิ่มรายได้จากช่องทางอื่น
 - 1.3 บริหารค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
 - 1.4 บริหารสินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ยุทธศาสตร์ สร้างความพึงพอใจของลูกค้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
 - 2.1 สร้างความพึงพอใจให้ลูกค้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
 - 2.2 มีสินค้า/ บริการที่ได้มาตรฐาน คุณภาพและหาซื้อง่าย
 - 2.3 ช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของกลุ่ม
 - 2.4 เป็นองค์กรที่รับผิดชอบต่อสังคม
3. ยุทธศาสตร์ เพิ่มประสิทธิภาพองค์กร
 - 3.1 เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการห่วงโซ่อุปทาน บริหารความเสี่ยงอย่างมี

ประสิทธิภาพ

- 3.2 พัฒนาระบบบริหารงาน
- 3.3 พัฒนาระบบการผลิตและควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์
- 3.4 พัฒนาระบบการด้านการตลาดและช่องทางการจัดจำหน่าย
- 3.5 มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์
4. ยุทธศาสตร์ คำนึงถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม
 - 4.1 ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อม
5. ยุทธศาสตร์ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่
 - 5.1 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่
 - 5.2 เพิ่มประสิทธิภาพ IT โดยมุ่งเน้นที่การสนับสนุนกระบวนการทางธุรกิจ
 - 5.3 เสริมสร้างธรรมาภิบาลและให้การเรียนรู้ให้เป็นวัฒนธรรมองค์กร
 - 5.4 ส่งเสริมการบริหารจัดการความรู้

การสนับสนุนให้โรงงานยาสูบ สามารถบรรลุเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร กลุ่มภารกิจทั้ง 4 ด้าน ได้กำหนดโครงการที่จะดำเนินงานในปีงบประมาณ 2554-2558 จำนวน 63 โครงการ วัตถุประสงค์เฉพาะปี 2554 จำนวน 95 ตัวชี้วัด โดยมีเป้าหมายที่สำคัญด้านการตลาดและการเงิน เพื่อรักษาส่วนแบ่งทางการตลาดไม่น้อยกว่าร้อยละ 76.5 โดยมียอดขายไม่ต่ำกว่า 60,000 ล้านบาท มีกำไรสุทธิมากกว่า 5,000 ล้านบาท ตลอดระยะเวลาดำเนินการของแผน ฯ ซึ่งโครงการที่สำคัญตามยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. สร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EP) ขององค์กร จาก 2,394 ล้านบาท ในปี 2554 และเพิ่มเป็น 2,361 ล้านบาท ในปี 2555 โดยมีกำไรสุทธิต่อจำนวนพนักงานในปี 2554 จำนวน 1.41 ล้านบาท/คน และเพิ่มเป็น 1.45 ล้านบาท/คน ในปี 2558
 2. สร้างความพึงพอใจของลูกค้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีระดับคะแนนความพอใจที่ระดับ 4 ตลอดระยะเวลาของแผนวิสาหกิจ และมีคะแนนภาพลักษณ์ต่อองค์กร ระดับ 3.2 ในปี 2554 และเพิ่มเป็น 3.8 ในปี 2558
 3. เพิ่มประสิทธิภาพองค์กร โดยรักษาส่วนแบ่งตลาด ร้อยละ 76.50 ในปี 2554 และเพิ่มส่วนแบ่งตลาด ร้อยละ 0.25 ต่อปี จนมีส่วนแบ่งตลาด ร้อยละ 77.50 ในปี 2558 จัดทำโครงการเพื่อลดผลกระทบจากกรอบ FCTC ควบคุมคุณภาพใบยาให้มีความสม่ำเสมอขององค์ประกอบทางเคมี และปลอดภัยสารตกค้าง ปรับปรุงกระบวนการ แยกก้านและอบ ปรับปรุง ประสิทธิภาพเครื่องจักร โดยให้อัตราประสิทธิภาพ เครื่องมวน ร้อยละ 71.00 ในปี 2554 และเพิ่มเป็น 72.50 พัฒนากระบวนการผลิต และควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ โดยนำ Mentholated foil มาใช้ในระดับ

อุตสาหกรรม ในปี 2554 นำนวัตกรรมการผลิตแผ่นผงยาสูบ ความสำเร็จโครงการ ร้อยละ 25.00 ในปี 2554 และสำเร็จร้อยละ 100.00 ในปี 2556 ตลอดจนมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนา เพื่อรองรับประกาศกระทรวงสาธารณสุข พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อลดการระคายคอและมีอายุการเก็บรักษาให้นานขึ้น

4. คำนึงถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยควบคุมการใช้สารเคมี อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด (CPA) ร้อยละ 80.00 ในปี 2554 และร้อยละ 100.00 ในปี 2556 สนับสนุนชาวไร่ให้มีกระบวนการปลูกยาสูบได้มาตรฐาน GAP ร้อยละ 80.00 ในปี 2554 และร้อยละ 100.00 ในปี 2558 ลดปริมาณสารในควันบุหรี่ตราหลักให้อยู่ในมาตรฐาน โดยการใช้ Micro laser ร้อยละ 100 ในปี 2554

5. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่โดยพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะเหมาะสม นำระบบ Competency มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับองค์กร ร้อยละ 100.00 ในปี 2554 เพิ่มประสิทธิภาพ IT ให้ผู้ใช้มีความพึงพอใจด้านระบบสอดคล้องกับความต้องการใช้งาน ระดับคะแนน 3 ในปี 2554 และเพิ่มเป็น 3.8 ในปี 2558 มุ่งเน้นการสร้างจริยธรรมและธรรมาภิบาล ให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร และการสร้างพฤติกรรมการทำงานเชิงธุรกิจ โดยเริ่มในปี 2554 จำนวน 3 โครงการ และค่อย ๆ เพิ่มในแต่ละปี โดยในปี 2558 จำนวน 6 โครงการ

นโยบายกรมสรรพสามิตในการป้องกันและปราบปราม (กรมสรรพสามิต)

กระทรวงการคลังได้มอบนโยบายให้กรมสรรพสามิตกวาดขันสินค้าหลีกเลี่ยงภาษี รวมถึงดำเนินมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต และจูงใจผู้ที่อยู่นอกระบบให้เข้ามาสู่ระบบภาษี ซึ่งที่ผ่านมารกรมสรรพสามิตได้จัดทำแผนเฉพาะกิจปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต โดยระดมกำลังเจ้าหน้าที่ชุดเฉพาะกิจ สำนักตรวจสอบ ป้องกันและปราบปราม และเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่ทั่วประเทศ พร้อมสนธิกำลังกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมศุลกากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกองทัพเรือเพื่อร่วมตรวจสอบและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิตตามพื้นที่เป้าหมายที่คาดว่าจะอาจมีการกระทำผิด เช่น บริเวณแนวตะเข็บชายแดน แหล่งชุมชน และสถานบริการ เพื่อสร้างความเป็นธรรม โปร่งใส และความมั่นใจให้ผู้ประกอบการที่เสียภาษีโดยสุจริต และเพื่อเป็นมาตรการเสริมทางอ้อมในการดูแลสุขภาพของผู้บริโภคให้บริโภคสินค้าที่ถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากการบริโภคสินค้าที่หลีกเลี่ยงภาษีจะเป็นอันตรายและส่งผลกระทบต่อสุขภาพมากกว่าสินค้าโดยทั่วไป ทั้งนี้ จากการติดตามของเจ้าหน้าที่พบว่ายังมีการลักลอบกระทำผิดในคดียาสูบเป็นจำนวนมากจากประเทศเพื่อนบ้านมาตาม

แนวชายแดนจังหวัดสระแก้ว บางรายถูกจับกุมดำเนินคดีบางรายรอดพ้นการจับกุมไปได้ ขอให้
เร่งรัดดำเนินการโดยเร็ว

หน้าที่ความรับผิดชอบของกรมสรรพสามิต (กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรม
สรรพสามิต กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551, 2551)

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราภาษี
สรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยสุรา กฎหมายว่าด้วยยาสูบ กฎหมายว่าด้วยไฟ กฎหมายว่าด้วยการจัดสรร
เงินภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสุรา กฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและ
ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับภาษีที่กรม
จัดเก็บ

2. ตรวจสอบ ป้องกันและปราบปรามการหลีกเลี่ยงภาษีที่กรมจัดเก็บ

3. เสนอแนะนโยบายการจัดเก็บภาษีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมต่อกระทรวง

4. ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานแผน การกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการ

ปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดและงานสารสนเทศของกรม

5. บริหารกิจการขององค์การสุราและโรงงานไฟ

6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่
กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การแบ่งส่วนราชการกรมสรรพสามิต

1. สำนักงานเลขานุการกรม

2. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ

3. สำนักกฎหมาย

4. สำนักตรวจสอบ ป้องกันและปราบปราม

5. สำนักมาตรฐานและพัฒนการจัดเก็บภาษี 1

6. สำนักมาตรฐานและพัฒนการจัดเก็บภาษี 2

7. สำนักบริหารการคลังและรายได้

8. สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล

9. สำนักแผนภาษี

10. สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 1-10

11. สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

12. สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

13. กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

14. กลุ่มตรวจสอบภายใน
15. กลุ่มพัฒนาและตรวจสอบทางเทคนิค
16. กลุ่มวิเคราะห์สินค้าและของกลาง

ภารกิจและบทบาทหน้าที่ของกรมสรรพสามิต (กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551, 2551)

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยสุรา กฎหมายว่าด้วยยาสูบ กฎหมายว่าด้วยไฟฟ้ กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสุรา กฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับภาษีที่กรมจัดเก็บ

2. ตรวจสอบ ป้องกันและปราบปรามการหลีกเลี่ยงภาษีที่กรมจัดเก็บ
3. เสนอแนะนโยบายการจัดเก็บภาษีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมต่อกระทรวง
4. ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานแผน การกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการ

ปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดและงานสารสนเทศของกรม

5. บริหารกิจการขององค์การสุราและโรงงานไฟฟ้
6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509

มาตรา 19 ห้ามมิให้ผู้ใดมียาสูบที่มีได้ปิดแสตมป์ยาสูบตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ในครอบครองเกินกว่าห้าร้อยกรัม นอกจากนี้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ

มาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ใดขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่งยาเส้นหรือยาสูบที่มีได้ปิดแสตมป์ยาสูบตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากยาเส้นที่ทำจากใบยาพันธุ์ยาสูบพื้นเมือง

มาตรา 49 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 19 หรือมาตรา 20 ต้องระวางโทษปรับสิบเท่าของค่าแสตมป์ยาสูบที่จะต้องปิด หรือที่ยังขาดอยู่ แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยบาท ถ้าเป็นบุหรี่ปริศกาแรดที่ผลิตในประเทศและมีได้มีประกาศกำหนดราคาขายปลีกไว้ ต้องระวางโทษปรับกัรณละสองบาท แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยบาท

มาตรา 50 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 24 ต้องระวางโทษปรับสิบห้าเท่าของค่าแสตมป์ยาสูบที่จะต้องปิด หรือที่ยังขาดอยู่ แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยบาท ถ้าเป็นบุหรี่ปริศกาแรดที่ผลิตในประเทศและมีได้มีประกาศกำหนดราคาขายปลีกไว้ ต้องระวางโทษปรับกัรณละสามบาท แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยบาท

นโยบายในการป้องกันและปราบปราม

นายพงษ์ภาณุ เศวตรุนทร์ (กรมสรรพสามิต 21 มีนาคม 2545) กรมสรรพสามิตได้มุ่งเน้นการบูรณาการด้านการควบคุมและตรวจสอบผู้กระทำผิด โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการป้องกันและปราบปรามมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลปราบปรามทั้งประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดย

1. จัดซื้อเรือเร็วตรวจการณ์ทางทะเลและเรดาห์ตรวจจับพิกัด เนื่องจากการกระทำ ความผิดในคดีน้ำมัน สุราและยาสูบ สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งทางบกและทางน้ำ กรมสรรพสามิตจึงเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิดด้วยการจัดซื้อเรือตรวจการณ์ “ราชวัตร 1” และ “ราชวัตร 2” ขนาด 500 แรงม้า ที่เปิดตัวในวันนี้ รวมถึงได้ขยายภารกิจของศูนย์ปฏิบัติการที่ใช้ติดตามตำแหน่งเรือผ่านดาวเทียม (GPS 1) ให้สามารถติดตามรถขนส่งน้ำมันทางบก (GPS 2) โดยติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายพร้อมอุปกรณ์เพื่อรองรับระบบทั่วประเทศ
2. ติดตั้งระบบการควบคุมและติดตามการขนส่ง (GPS) โดยจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับสินค้าผิดกฎหมาย เช่น ยาสูบ ปิโตรเลียม ณ กรมสรรพสามิต ซึ่งกำหนดให้เรือบรรทุกน้ำมันและเรือสถานีบริการน้ำมันติดตั้งอุปกรณ์ติดตามตำแหน่งเรือผ่านดาวเทียม (Global positioning system: GPS)
3. ติดตั้งระบบแผนที่ภาษี (Tax map) และแผนที่ผู้กระทำผิด เพื่อตรวจสอบและจัดเก็บข้อมูลสถานประกอบการที่เปิดใหม่ และปิดกิจการ โดยไม่ได้แจ้งต่อกรมสรรพสามิต

ภารกิจสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว

สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว มีหน้าที่ความรับผิดชอบและการแบ่งงานภายใน ดังนี้

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยสุรา กฎหมายว่าด้วยยาสูบ กฎหมายว่าด้วยไฟ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับภาษีที่กรมจัดเก็บ
2. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีที่กรมจัดเก็บ
3. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย แบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย ดังนี้
 - 3.1 ฝ่ายอำนวยการ
 - 3.1.1 ปฏิบัติงานในการบริหารงานทั่วไปของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ในด้านงานธุรการ งานสารบรรณ งานพิมพ์ งานบันทึกข้อมูลต่าง ๆ งานบริหารงานบุคคล และงานพัสดุ

ครุภัณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบ และที่กรมได้มอบอำนาจให้ปฏิบัติในกรณีต่าง ๆ

3.1.2 การจัดเตรียมการประชุม การประสานงาน การติดต่อกับสำนักงานสรรพสามิตภาค หน่วยงาน และบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.1.3 การดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การจัดทำงบประมาณของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ และที่กรมได้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติในกรณีต่าง ๆ

3.1.4 การตรวจตัดปีเงินผลประโยชน์

3.1.5 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรวบรวม ตรวจสอบรายงาน สถิติ ปริมาณงานต่าง ๆ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะ สนับสนุน เร่งรัด ติดตามการปฏิบัติงานของสรรพสามิตพื้นที่ พร้อมทั้งประเมินผลงานต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

3.1.6 การวางแผนประชาสัมพันธ์เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการประชาสัมพันธ์ของภาค พร้อมทั้งการติดตามแผน เพื่อให้ประชาชน ผู้เสียภาษีมักมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีที่กรมจัดเก็บ

3.1.7 การดำเนินการเกี่ยวกับการให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติราชการนอกเวลาทำการปกติ

3.1.8 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

3.2 ฝ่ายบริหารการจัดเก็บภาษี

3.2.1 ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตทุกประเภท ภาษี อบจ. และที่ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บ

3.2.2 การประเมินภาษี เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การยกเว้น และการขอคืนภาษี

3.2.3 ประสานงานด้านข้อมูลกับภาค เพื่อประโยชน์ต่องานด้านตรวจสอบภาษีของภาค

3.2.4 ควบคุม ตรวจสอบ และตรวจปฏิบัติการโรงอุตสาหกรรม/ โรงงานที่อยู่ในความควบคุม

3.2.5 การจัดทำรายงาน งบเดือน และสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี

3.2.6 ดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาการอนุญาต และการขออนุมัติในกรณีต่าง ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบและที่กรมได้มอบอำนาจให้ปฏิบัติ การพิจารณาการ ออกใบอนุญาต พร้อมทั้งการจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่าง ๆ และที่ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บ

3.2.7 พิจารณาตรวจสอบการขอจดทะเบียนสรรพสามิต การจัดทำข้อมูลสถิติและรายงานที่เกี่ยวข้อง

3.2.8 ควบคุมการเบิกจ่ายและจำหน่ายแสตมป์สรรพสามิต

3.2.9 กำกับ ดูแล และควบคุมการผลิตและจำหน่ายใบยาสูบและยาสูบทุกประเภท ตามที่กำหนดในกฎหมาย และระเบียบ

3.2.10 การส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าในความควบคุม

3.2.11 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

3.3 ฝ่ายปราบปราม

3.3.1 วางแผนการสืบสวน ป้องกันและปราบปราม การกระทำผิดกฎหมาย สรรพสามิตและดำเนินการปราบปรามยาเสพติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ให้เขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ

3.3.2 สืบสวน วางแผนจับกุม และปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย สรรพสามิตและระเบียบวิธีปฏิบัติ

3.3.3 ออกตรวจร้านค้า โรงอุตสาหกรรม โรงงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ รวมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อให้ปฏิบัติอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ข้อบังคับและสัญญาของทางราชการ

3.3.4 ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสาร และความรู้ความเข้าใจเพื่อป้องกันหรือลดการกระทำผิดตามกฎหมายสรรพสามิต

3.3.5 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายงานภายในออกเป็น 4 ฝ่าย ดังนี้

3.4 ฝ่ายกฎหมาย

3.4.1 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินการด้านงานคดีในทางแพ่งตามกฎหมายภาษี สรรพสามิต การเปรียบเทียบปรับผู้กระทำกฎหมายภาษีสรรพสามิตที่อยู่ในความรับผิดชอบและที่ กรมได้มอบอำนาจให้ปฏิบัติในกรณีต่าง ๆ

3.4.2 การตรวจสอบสำนวนและติดตามผลการเปรียบเทียบคดี พร้อมทั้งการให้ความรู้ ความเข้าใจในงานคดี

3.4.3 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับของกลางในคดีกระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตตั้งแต่การ ตรวจรับ การเก็บรักษา การทำลาย และการขายทอดตลาด

3.4.4 การจัดทำรายงานสถิติข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4.5 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว เป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาคของกรมสรรพสามิต ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากกรมสรรพสามิต โดยมี อำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับกรมสรรพสามิต สถานที่ตั้งอยู่ที่ศาลากลางจังหวัดสระแก้ว ถนน สุวรรณศร ตำบล ท่าเกษม อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว มีหน้าที่ในการบริหารงานการจัดเก็บภาษี และงานป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตต่าง ๆ

จำนวน 7 พระราชบัญญัติ มีสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาในการกำกับและควบคุมดูแล จำนวน 2 สาขา คือ

สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้วสาขาเมือง ตั้งอยู่ที่อาคารหอประชุมปางสีดา หลังศาลากลางจังหวัดสระแก้ว มีพื้นที่รับผิดชอบ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสระแก้ว อำเภอเขาฉกรรจ์ อำเภอวังน้ำเย็น อำเภอวังสมบูรณ์และอำเภอคลองหาด

สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้วสาขาอรัญประเทศ ตั้งอยู่ที่ถนนธนະวิถี ตำบลบ้านใหม่หนองไทร อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีพื้นที่รับผิดชอบ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภออรัญประเทศ อำเภอวัฒนานคร อำเภอโคกสูงและอำเภอตาพระยา

สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และสำนักงานสรรพสามิตสาขาทั้ง 2 สาขา มีกำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทั้งสิ้น 40 คน แบ่งเป็นรูปแบบการบริหารงานภายใน เนื่องจากได้รับการมอบหมายจากกรมสรรพสามิตให้บริหารงานการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากสินค้าและบริการต่าง ๆ รวมทั้งงานด้านการป้องกันและปราบปราม ประจำปีงบประมาณ 2554 เป็นเงินจำนวน 36,372,582 บาท โดยแบ่งเป็น

งานด้านการจัดเก็บภาษี ได้รับมอบเป้าหมายในการจัดเก็บภาษี จำนวน 12,063,100 บาท

งานด้านการปราบปราม ได้รับมอบเป้าหมายในการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา-พระราชบัญญัติยาสูบและพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต การจับกุมเปรียบเทียบปรับคดีต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 24,309,482 บาท

สภาพภูมิศาสตร์จังหวัดสระแก้ว

จังหวัดสระแก้ว เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ภาคตะวันออกของประเทศไทย แยกออกจากจังหวัดปราจีนบุรี เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2536 เป็นจังหวัดที่ 74 ของประเทศไทยอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ประมาณ 256 กิโลเมตร ทางรถไฟ 220 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 7,195,436 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4,496,962 ไร่ มีพรมแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา ทางทิศตะวันออก ยาวประมาณ 165 กิโลเมตร ใน 4 อำเภอ คือ อำเภออรัญประเทศ อำเภอคลองหาด อำเภอตาพระยาและอำเภอโคกสูง

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือติดกับอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ และอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา

ทิศใต้ติดกับอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ทิศตะวันออกติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา

ทิศตะวันตกติดกับอำเภอกบินทร์บุรี อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี และอำเภอสนมชัยเขต

จังหวัดฉะเชิงเทรา

หน้าที่ความรับผิดชอบ คือ

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยสุรา กฎหมายว่าด้วยยาสูบ กฎหมายว่าด้วยไฟ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับภาษีที่กรมจัดเก็บ
2. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีที่กรมจัดเก็บภารกิจฝ่ายปราบปราม
 - 2.1 วางแผนการสืบสวน ป้องกันและปราบปราม การกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต และดำเนินการปราบปรามยาเสพติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ให้เขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ
 - 2.2 สืบสวน วางแผนจับกุม และปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายสรรพสามิตและระเบียบวิธีปฏิบัติ
 - 2.3 ออกตรวจร้านค้า โรงอุตสาหกรรม โรงงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ รวมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อให้ปฏิบัติอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ข้อบังคับและสัญญาของทางราชการ
 - 2.4 ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสาร และความรู้ความเข้าใจเพื่อป้องกันหรือลดการกระทำผิดตามกฎหมายสรรพสามิต
 - 2.5 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

สภาพและความสำคัญของปัญหา (Preface)

จังหวัดสระแก้ว เป็นจังหวัดที่มีแนวพรมแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา โดยมีระยะทางความยาวประมาณ 165 กิโลเมตร ใน 4 อำเภอ คือ อำเภออรัญประเทศ อำเภอคลองหาด อำเภอโคกสูง อำเภอตาพระยา โดยลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ มีลำคลองขนาดเล็กต้นเงิน การคมนาคมเดินทางไปมาหาสู่กันระหว่างราษฎรตามแนวชายแดนทั้งสองประเทศ สามารถเดินทางด้วยเท้า ติดต่อซื้อขายสินค้า ระหว่างกันตามตลาดการค้าบริเวณแนวชายแดนได้โดยง่าย ทำให้ราษฎรตามแนวชายแดนมีรายได้จากการค้าขาย ทำให้เป็นที่สนใจของราษฎรในจังหวัดอื่น ๆ หลังไหลเข้ามาทำการค้าขาย ลงทุน ทำธุรกิจ จนทำให้ตลาดการค้าตามแนวชายแดนหลายแห่ง มีความเจริญเติบโต โดยสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภค-บริโภค ซึ่งมีความจำเป็นต่อความเป็นอยู่ของราษฎรตามแนวชายแดนของทั้งสองประเทศ ในขณะเดียวกันท่ามกลางความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก็มีนักลงทุนทั้งในพื้นที่และต่างพื้นที่ เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ลักลอบนำสินค้าผิดกฎหมายหรือสินค้าต้องห้ามเข้ามาภายในประเทศ โดยการหลีกเลี่ยงภาษี หลบเลี่ยงการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าในความควบคุมของกรมสรรพสามิต เช่น ยาสูบผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นที่นิยมในการลักลอบซื้อหาไปฝากญาติพี่น้อง หรือซื้อไปขายในปริมาณเกินกว่าที่กฎหมาย

กำหนดมีวัตถุประสงค์เพื่อ นำไปขายต่อเพื่อแสวงหาผลกำไร ส่วนต่างจากการขายโดยเฉพาะบริเวณ ตลาดโรงเกลือ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นแหล่งลักลอบกระทำผิดเป็นจำนวนมาก แต่โดยส่วนใหญ่จะเป็นผู้ค้ารายเล็กของกลางในการกระทำผิด ไม่มากนักซึ่งแตกต่างจากการลักลอบ นำเข้ายาสูบผิดกฎหมายตามบริเวณแนวชายแดนในเขตพื้นที่อำเภออื่น เช่น

1. พื้นที่อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เป็นอำเภอที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านคือประเทศกัมพูชา มีตลาดโรงเกลือ ซึ่งตั้งอยู่ติดชายแดนเป็นตลาดค้าขายและแลกเปลี่ยนสินค้าชนิดต่าง ๆ ในแต่ละวันมีมูลค่าการค้าขายนับร้อยล้านบาท มีนักท่องเที่ยวและประชาชนมาซื้อขายสินค้าต่าง ๆ ใน ตลาดโรงเกลือที่กล่าวข้างต้น ขณะเดียวกันก็มีกลุ่มมิจฉาชีพ ได้นำเอายาสูบผิดกฎหมายมาหลอกลวงขายให้กับนักท่องเที่ยวในราคาถูก หากนักท่องเที่ยวซื้อ ไปได้เกินกว่ากฎหมายกำหนด ก็เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย เมื่อถูกจับดำเนินคดีก็ทำให้ครอบครัวเดือดร้อนต้องนำเงินมาชำระค่าปรับ ถ้าไม่มีเงินค่าปรับก็ถูกนำตัวฟ้องต่อศาล ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมถูกร้องเรียนเป็นประจำ
2. พื้นที่อำเภอโคกสูง เป็นอำเภอที่มีชายแดนติดกับประเทศกัมพูชา มีจุดผ่อนปรนบ้านหนองจางเป็นจุดค้าขาย มีประชาชนทั้งฝั่งไทยและกัมพูชา เดินทางเข้า-ออก ไปมาหาสู่กัน มีการลักลอบนำยาสูบเข้ามาตามบริเวณหมู่บ้านชายแดนครั้งละมาก ๆ เป็นการลักลอบนำเข้าอย่างเป็นขบวนการ มีวิธีการที่แยบยล ยากต่อการสืบสวนจับกุม แม้บางครั้งจับกุมได้ ไม่ยินยอมชำระค่าปรับในชั้นสรรพสามิต หากแต่จะยินยอมไปชำระค่าปรับในชั้นศาล
3. พื้นที่อำเภอตาพระยา เป็นอำเภอที่มีชายแดนติดกับประเทศกัมพูชา มีจุดผ่อนปรนบ้านตาพระยาเป็นจุดค้าขายที่สำคัญ มีการลักลอบนำยาสูบผิดกฎหมายเข้ามาตามบริเวณหมู่บ้านชายแดน ครั้งละมาก ๆ โดยอาศัยบ้านในพื้นที่เป็นผู้ติดต่อซื้อขายให้ เมื่อมีเจ้าหน้าที่เข้าไปสืบสวนหาข่าว ชาวบ้านก็จะรู้เพราะไม่ใช่คนในหมู่บ้าน ส่งผลให้การสืบสวนจับกุมยุ่งยากยิ่งขึ้น
4. พื้นที่อำเภอคลองหาด มีตลาดศรีเพ็ญอยู่ บริเวณหมู่บ้านเขาดิน อำเภอคลองหาด มีจุดถาวร ด่านศุลกากร เป็นตลาดซื้อขายสินค้าอุปโภคบริโภคขนาดกลางอยู่ติดชายแดน มีพ่อค้าประชาชนไปจับจ่ายใช้สอยเป็นจำนวนมาก และในตลาดแห่งนี้มีการลักลอบขายยาสูบผิดกฎหมายมาซุกซ่อนไว้ในตลาดและบริเวณป่าข้างตลาดกันหลายราย ลักลอบขายให้กับพ่อค้าประชาชนนักท่องเที่ยว เมื่อมีเจ้าหน้าที่เข้าไปสืบสวนหาข่าว ผู้ค้าก็จะส่งสัญญาณให้รู้กันหมด ส่วนบริเวณแนวชายแดนด้านนี้ยังเป็นพื้นที่แนวป่าและบางส่วนเป็นแนวเขาและอยู่ในพื้นที่ประกาศกฏอัยการศึก ทำให้งานด้านการข่าวและการสืบสวนไม่สามารถทำงานได้อย่างสะดวกหรือเต็มประสิทธิภาพจากสภาพสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป จะสังเกตเห็นได้ว่า ปัจจัยที่ต่าง ๆ เอื้อประโยชน์หรือสิ่งเล้าใจชักนำให้คนเห็นแก่ได้ กล้าเสี่ยงที่จะลงทุนในการค้ายาสูบผิดกฎหมายมากยิ่งขึ้น คือ การลงทุนต่ำแต่กำไรสูง หากผิดพลาดก็ได้รับโทษสถานเบา ไม่เป็นความผิดร้ายแรงได้เงินง่าย เป็นต้น

ปัญหาด้านการป้องกันของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต สืบเนื่องจากพื้นที่จังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดที่มีแนวพรมแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชาที่มีความยาวถึง 165 กิโลเมตร ซึ่งมีการลักลอบนำยาสูบผิดกฎหมายเข้ามาจำหน่ายในประเทศจำนวนมาก มีกลุ่มบุคคลหลายกลุ่มเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ตามแนวชายแดน ในขณะที่กำลังเจ้าหน้าที่สรรพสามิตมีจำนวนน้อยยากแก่การป้องกันการลักลอบเป็นยิ่งนัก สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว จึงได้ดำเนินการแก้ไขปัญหา ในด้านการป้องกันและปราบปราม ดังนี้

1. งานด้านป้องกันได้ทำการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวที่มาเยือนให้ได้ให้ความสนใจในข้อมูลข่าวสาร และให้ตระหนักถึงพิษภัยของยาสูบและโทษตามกฎหมายหากมีการฝ่าฝืนกฎหมายตามสื่อทุก ๆ ด้าน เช่น เสียงตามสายวิทยุกระจายเสียง ป้ายประกาศ และการรณรงค์ ในที่ชุมชนและหน้าด่านศุลกากรอรัญประเทศ ตลอดจนการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในด้านการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการลักลอบกระทำผิด

2. ปัญหาด้านการปราบปรามของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตที่มีอัตรากำลังสายตรวจอยู่น้อย จึงไม่อาจดูแลครอบคลุมพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบได้อย่างทั่วถึง เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ลักลอบกระทำผิดกฎหมาย อีกทั้งพื้นที่รับผิดชอบมีระยะความยาวถึง 165 กิโลเมตร และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตจำเป็นต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง เพื่อป้องกันมิให้กระทบกระทั่งกับหน่วยงานใกล้เคียง บางครั้งจำเป็นต้องเข้าไปปรึกษาหารือก่อน เพื่อหาแนวทางปฏิบัติร่วมกันสำหรับผลการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามผู้กระทำผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติยาสูบ ตั้งแต่ ตุลาคม 2552-กันยายน 2554 สามารถจับกุมผู้กระทำผิด พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 ได้จำนวน 2,786 ราย ค่าปรับเปรียบเทียบคดี จำนวน 67,678,888.53 บาท โดยสถิติการจับกุมผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาสูบผิดกฎหมาย สถานที่เกิดเหตุโดยส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่อำเภออรัญประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรคลองลึก ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งของตลาดโรงเกลือ มีการลักลอบนำยาสูบผิดกฎหมายเข้ามาซุกซ่อนไว้และขายให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวตลาดโรงเกลือในราคาถูก ดังจะเห็นได้จากการสอบถามนักท่องเที่ยวที่ฝ่าฝืนกฎหมาย เมื่อถูกจับก็จะให้ถ้อยคำกับเจ้าพนักงานสรรพสามิตว่าได้ซื้อยาสูบผิดกฎหมายมาในราคาที่ถูกกว่าท้องตลาดทั่วไปหลายเท่าตัว โดยจุดประสงค์ของการซื้อ ผู้กระทำผิดส่วนใหญ่จะให้การดังนี้

1. ซื้อเพราะเห็นว่าราคาถูกกว่าท้องตลาด โดยไม่รู้ว่าเป็นยาสูบผิดกฎหมาย
2. ซื้อเพื่อนำไปขายต่อต้นทุนต่ำได้กำไรงาม โดยซื้อเป็นจำนวนมาก โดยรู้ว่าผิดกฎหมาย
3. ซื้อเพื่อเป็นของฝากให้ญาติมิตร ครั้งละมาก ๆ โดยรู้และไม่รู้ว่าผิดกฎหมาย

สำหรับการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว ได้มุ่งเน้นการการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการซื้อกฎหมายโดยติดป้ายประกาศคำเตือนไว้ตามจุดต่าง ๆ ทั้งบริเวณตลาดโรงเกลือและบริเวณจุดผ่อนปรนทุกแห่งสำหรับงานด้านปราบปรามผู้ฝ่าฝืนกฎหมายเจ้าหน้าที่สรรพสามิตได้มุ่งเน้นการสืบสวนหาข่าวเพื่อ ตรวจสอบจับกุมผู้ฝ่าฝืนที่ลักลอบกระทำความผิดกฎหมายตาม พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 ในลักษณะดังนี้

1. มีไว้ในครอบครองยาสูบที่มีได้ปีดแสดมปีเกินกว่า 500 กรัม
2. ขายหรือมีไว้เพื่อขายยาสูบที่รู้ว่ามิได้ปีดแสดมปียาสูบ

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น กรมสรรพสามิตซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในเรื่องของป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายโดยได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 และพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญา จึงควรพัฒนาบุคลากรให้ความรู้ในงานป้องกันและปราบปรามให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญในการทำงานให้มีประสิทธิผล สามารถทำลายล้างขบวนการลักลอบค้ายาสูบผิดกฎหมายได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว ในด้านการวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากร การสั่งการ การควบคุม งบประมาณและการสนับสนุน เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวทางในการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย

ฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว มีบทบาทหน้าที่ ด้านงานป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายโดยการจัดประชาสัมพันธ์โดยใช้รถยนต์ติดเครื่องกระจายเสียงประกาศเตือนนักท่องเที่ยว เผยแผ่ข้อมูลข่าวสารให้ทราบ ในตลาดและย่านชุมชน อีกทั้งยังได้ทำป้ายประกาศเตือนบริเวณตลาด โรงเกลือและช่องทางเข้า-ออก ด่านศุลกากร รวมทั้งระบบสายตรวจ การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน การสืบสวนจับกุม รวบรวมพยานหลักฐานดังนี้

การจัดระบบสายตรวจ สายตรวจมีความสำคัญต่องานป้องกันและปราบปรามการลักลอบกระทำความผิดกฎหมาย โดยไม่เปิดโอกาสให้คนร้ายได้กระทำความผิด ปราบปรามผู้กระทำความผิด หากมีผู้ฝ่าฝืน ตลอดจนสอดส่องพฤติกรรมของบุคคลทั่วไป เพื่อทราบความเคลื่อนไหว ซึ่งการปฏิบัติงานของสายตรวจมีวิธีการดังนี้

1. การปกป้องคุ้มครองประชาชน (ร้านค้า, ผู้ประกอบการ) ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ด้วยการแสดงตัวในการตรวจร้านค้า สินค้าที่ผิดกฎหมายมิให้แพร่ระบาดในท้องตลาด อันอาจทำให้

สินค้าที่ถูกต้องตามกฎหมายขาดโอกาสในการที่จะกระจายสินค้าหรือเจริญเติบโตทางการตลาด

2. การปกป้องคุ้มครองประชาชนด้วยการปราบปรามสินค้าผิดกฎหมาย เพื่อมิให้ประชาชนบริโภคแล้วเกิดอันตราย

3. การลาดตระเวน สังเกตการณ์ เข้าไปในชุมชนหมู่บ้านจะต้องอาศัยไหวพริบปฏิภาณและการจดจำ เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ถึงการสอดส่องดูแล ป้องกันมิให้มีการฝ่าฝืนกฎหมาย

4. การจัดการเกี่ยวกับการร้องทุกข์หรือแจ้งความ

5. การจับกุมผู้กระทำความผิด

6. การรายงานเหตุการณ์ให้ผู้บังคับบัญชาทราบ เพื่อหาทางป้องกัน

7. ปฏิบัติการด้านมวลชนสัมพันธ์โดยการเยี่ยมเยียนหรือปฏิบัติการทางจิตวิทยาเพื่อดึงดูดประชาชนมาเป็นพวก และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

8. การเป็นพยานในศาล

การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน

1. ต้องยึดหลักประชาชนเป็นหลัก โดยคำนึงถึงความต้องการและปัญหาที่แท้จริงของประชาชน และร่วมประเมิณผล เพื่อให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าเขามีส่วนร่วม

2. ยึดหลักประชาธิปไตยในการติดต่อกับบุคคลในชุมชน เพื่อให้เขามีความรู้สึกว่าเขามีส่วนร่วม

3. หลีกเลี่ยงการใช้วิธีออกคำสั่งในการขอความร่วมมือในเรื่องใดก็ตามควรให้เป็นไปเพื่อความสมัครใจ

4. ยึดหลักทำงานค่อยเป็นค่อยไปในการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน ควรเริ่มจากสิ่งง่าย ๆ หรือที่อยู่ใกล้ตัวชาวบ้านก่อนแล้วจึงค่อยพัฒนาให้ยากขึ้นหรือไกลตัวออกไป

5. ต้องคำนึงจังหวะ เวลา ความต้องการหรือความสนใจของชุมชนเป็นสำคัญ

6. คำนึงถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยให้สัมพันธ์กับวัฒนธรรมในชุมชนนั้น

7. เริ่มต้นสัมพันธ์กับผู้นำกลุ่มก่อนในการติดต่อสัมพันธ์ หรือจะเสนอแนะเรื่องใดก็ตามควรให้ผู้นำชุมชนได้รับความรู้ความเข้าใจก่อน ซึ่งจะขยายต่อไปยังสมาชิกในกลุ่มชุมชนได้ง่ายขึ้น

โดยสรุปแล้ว การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้การป้องกันและปราบปรามบรรลุดูประสงค้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้รับความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนในท้องถิ่นที่คอยสอดส่องดูแล และให้ข้อมูล เบาะแส แก่เจ้าหน้าที่สรรพสามิตให้สามารถวางแผนป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน การประสานงานเป็นหลักการในการบริหารที่มุ่งให้องค์กรต่าง ๆ มีการดำเนินงานในแนวทางที่สามารถใช้บุคคลและทรัพยากรต่าง ๆ

ที่มีอยู่ให้ประสานกัน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะในเรื่องของบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์การเดียวกันซึ่งการประสานงานที่มีประสิทธิภาพนั้น มีเงื่อนไขดังนี้

1. ในแต่ละแผนกงานต้องทำงานประสานกับแผนกอื่น ๆ
2. ในแต่ละแผนกงาน หน่วยงาน และหน่วยงานย่อยที่แตกต่างกันจะได้รับคำแนะนำที่แน่นอนที่หน่วยงานต้องปฏิบัติและต้องประสานงานกับหน่วยงานอื่นอย่างไร
3. โปรแกรมการทำงานของแต่ละแผนกงานและหน่วยงานต้องทันสมัยเสมอ สำหรับการติดต่อประสานงานของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้วกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้แก่ การประสานงาน

3.1 มีหนังสือมาถึงหน่วยงานทหาร กองกำลังบูรพา เพื่อประสานงานด้านประชาสัมพันธ์ ธรรมรงค์ “เมาไม่ขับ” ในโอกาสเทศกาลขึ้นปีใหม่ สงกรานต์ เป็นต้น

3.2 ประสานงานในแนวทางการปฏิบัติ โดยมีหนังสือถึงสถานีตำรวจภูธรคลองลึก ในการติดต่อสอบถามเกี่ยวกับขั้นตอน ความคืบหน้าของคดีที่เกิดขึ้น

3.3 มีหนังสือประสานไปยังอำเภอรัฐประเทให้ช่วยประชาสัมพันธ์ไปยังนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังตลาดโรงเกลือให้ระมัดระวังมิให้ทำการฝ่าฝืนกฎหมายสรรพสามิต โดยเฉพาะการลักลอบจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายในบริเวณตลาดโรงเกลือ

4. มีการร่วมมือประสานงานกับส่วนราชการอื่น ๆ เช่น

4.1 ร่วมมือจัดทำโครงการธรรมรงค์ควบคุมอุบัติเหตุการจราจรทางบกเพื่อเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ได้ตระหนักถึงการใช้รถใช้ถนน มีความปลอดภัยของตนเอง ตลอดจนเสริมสร้างระเบียบวินัยในการใช้รถใช้ถนนที่ถูกต้อง

4.2 ร่วมงานวันสถาปนาไทยอาสาป้องกันชาติ ทุกปี ร่วมกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

4.3 ร่วมกับทางวัด สำนักสงฆ์ ทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา วันมาฆบูชา ทางสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว ได้จัดกำลังเจ้าหน้าที่ไปร่วมทำบุญ ณ วัดต่าง ๆ โดยร่วมมือกับประชาชนและคณะกรรมการวัด

4.4 การแข่งขันกีฬา เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการต่าง ๆ เช่น ศาลอัยการ ผู้พิพากษา และตำรวจ

4.5 เข้าร่วมโครงการพัฒนาบุคลากรโดยสนับสนุนพัฒนาข้าราชการ จัดส่งวิทยากรจากสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้วเข้าร่วมโครงการ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาข้าราชการเป็นกิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ส่วนราชการต่าง ๆ ของจังหวัดและอำเภอ ในจังหวัดสระแก้วได้ทราบ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือ สนับสนุน ช่วยเหลือ และพัฒนางานด้าน

ปราบปรามของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้วให้ก้าวหน้าต่อไป

4.6 ร่วมประชุมประจำเดือนกับหัวหน้าส่วนราชการอื่น ๆ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล ระหว่างหน่วยงานและเป็นการประชาสัมพันธ์หน่วยงานให้ส่วนราชการอื่น ๆ ได้ทราบ เพื่อสะดวกต่อประสานงานและเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการที่ส่งผลต่อความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

4.7 ร่วมจัดงานรัฐพิธีกับหน่วยงานระดับจังหวัด เช่น วันจักรี วันปิยมหาราช วันเฉลิมพระชนมพรรษา โดยจัดกำลังเจ้าหน้าที่ไปเข้าร่วมพิธีนั้น ๆ ด้วยทุกครั้ง

โดยสรุปแล้ว การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน ประการแรก มีลักษณะเป็นการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเป็นประโยชน์ในงานด้านป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด และประสานงานเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางรูปแบบและวิธีการกระทำผิดในรูปแบบต่าง ๆ ประการที่สอง เป็นการประสานงานเพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ได้ตัวผู้กระทำผิด หรือนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมาย

การสืบสวนจับกุม การสืบสวนจับกุมนับเป็นขั้นตอนหนึ่งของการป้องกันและปราบปรามที่มีความสำคัญอันเป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการค้นหาพยานหลักฐานต่าง ๆ รวมทั้ง ดำเนินการกับผู้กระทำผิด ซึ่งการปฏิบัติงานด้านนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ความรู้ทางวิชาการและอุปกรณ์เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ และความสำเร็จของการสืบสวนย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการ

1. การเรียนรู้ หลักสำคัญของการสืบสวนต้องอาศัยความรู้ความสามารถในการนำหลักการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ ซึ่งเป็นปัจจัยเกื้อกูลต่อการสืบสวน

2. หน่วยงานปราบปรามออกตรวจท้องที่ บังคับใช้กฎหมาย ในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับประชาชน โดยทั่วไปในลักษณะควบคุมการแพร่ระบาดของสินค้าผิดกฎหมายในความควบคุมของกรมสรรพสามิต ย่อมจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเสาะหาประจักษ์พยานและการสืบสวนดำเนินคดี เพื่อให้ได้ตัวผู้กระทำผิดที่แท้จริงมาลงโทษต่อไป

3. ความคิดริเริ่ม ความพยายาม อุตสาหะบากบั่น และพื้นฐานความมั่นคงทางจิตใจของนักสืบสวน เป็นมูลฐานขั้นต้นที่จะพิทักษ์ความยุติธรรมในการดำเนินคดี

โดยสรุปแล้วการสืบสวนจับกุมเป็นขั้นตอนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการค้นหาหลักฐานเพื่อให้ตัวผู้กระทำผิดที่แท้จริงมาลงโทษ โดยเริ่มต้นจากร่องรอยหลักฐานต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นแล้วนำมาตรวจสอบกับเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ทางด้านวิชาการ โดยใช้หลักทางวิทยาศาสตร์ และเมื่อทราบตัวผู้กระทำผิดแล้วจึงใช้ความสามารถในเรื่องต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่สืบสวน ในด้านข้อมูลข่าวสารและเครื่องมืออุปกรณ์ เพื่อจับกุมตัวผู้กระทำผิดดังกล่าว ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นเริ่มจากประสิทธิภาพหรือความสามารถของเจ้าหน้าที่สืบสวน ความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ

การรวบรวมรวมพยานหลักฐาน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2

(11) ให้ความหมายของการสอบสวนว่า หมายถึง การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวมาเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด เพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยังไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย โดยเฉพาะการนำ งานวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้มีน้อยมากหรือที่ใกล้เคียงกับงานวิจัย ที่รวบรวมไว้ดังนี้

จิตรเจริญ เวลาคี (2540, บทคัดย่อ) ในการวิจัยเรื่อง ปัญหาการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) เพื่อทราบถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปราม 2) เพื่อค้นหาและแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปราม 3) เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยเป็นแนวทางในการวางแผนป้องกันและปราบปราม โดยใช้ประชากร จำนวน 245 คน ในการศึกษาวิจัย โดยการคำนวณใช้สถิติค่าเฉลี่ย ร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า การถูกจำกัดอำนาจโดยกฎหมายรัฐธรรมนูญ ทำให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ประชาชนในท้องถิ่นยังขาดการให้ความร่วมมือที่ดีกับเจ้าหน้าที่ การสนับสนุนด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ และงบประมาณของรัฐมีจำกัด ข้อเสนอแนะ ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ควรได้รับการแก้ไขจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยพร้อมเพรียงกันเพื่อให้ประชาชนดำเนินชีวิตอย่างปกติสุข ลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับประชาชนให้มึน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

ธีระบุรณ์ สมบุรณ์ (2530) การวิจัยเรื่อง ปัญหาอุปสรรคในป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และเพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไข โดยใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่าข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการศึกษามากกว่าร้อยละ 35-39 ปี สถานภาพสมรส ภริยาประกอบอาชีพ โดยมีบุคคลที่ต้องอุปการะ 1-2 คน สถานที่พักอาศัยเป็นที่รัฐจัดให้จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ มีทัศนคติต่อแนวความคิดและการปฏิบัติตัวแตกต่างกันมากกว่าและการได้รับการอบรมเพิ่มเติมรอบปีแตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการแตกต่างกัน โดยผู้ที่ได้รับการอบรมเลยจะมีทัศนคติในเชิงไม่แน่ใจในสิทธิประโยชน์และสวัสดิการข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามเป็นงานที่สำคัญเพราะเป็นผู้ที่สัมผัสและใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด เป็นผู้ที่ตรวจลาดตระเวนไปในพื้นที่รับผิดชอบ และแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าตลอดจนติดตามจับกุม

ผู้กระทำความผิดเพื่อเป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจเพิ่มประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอกับปริมาณงาน พิจารณาแก้ไขปัญหาการเบิกจ่ายสวัสดิการด้านต่าง ๆ ไม่ให้ล่าช้า ผู้บังคับบัญชาควรเป็นแบบอย่างที่ดี เอาใจใส่ดูแลปัญหาของผู้ใต้บังคับบัญชา มีการประชุมชี้แจง อธิบายให้ตระหนักถึงความสำคัญของงาน เน้นให้เจ้าหน้าที่ใช้เทคนิคชุมชนสัมพันธ์ในการ ปฏิบัติงาน โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่แต่ละคนมีพื้นที่รับผิดชอบประจำ เป็นต้น

ทักษ์ชัย กาญจนเศรษฐ (2546, บทคัดย่อ) ในการวิจัยเรื่อง ปัญหาอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ ในการป้องกันและปราบปรามการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและปราบปราม จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานะภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประชากรที่ใช้เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 154 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สำหรับสถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สถานะภาพสมรสแล้ว รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตำแหน่งหน้าที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามที่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะ การปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามเป็นงานที่สำคัญเพราะเป็นผู้ที่สัมผัสและใกล้ชิด ประชาชนมากที่สุด เป็นผู้ที่ตรวจลาดตระเวนไปในพื้นที่รับผิดชอบ และแก้ไขปัญหาคัดแย้งที่ เกิดขึ้นเฉพาะหน้าตลอดจนติดตามจับกุมผู้กระทำความผิด เพื่อเป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจ เพิ่มประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอกับปริมาณงาน พิจารณาแก้ไขปัญหาการ เบิกจ่ายสวัสดิการด้านต่าง ๆ ไม่ให้ล่าช้า ผู้บังคับบัญชาควรเป็นแบบอย่างที่ดี เอาใจใส่ดูแลปัญหา ของผู้ใต้บังคับบัญชา

อรินทร ช่างเคหะ (2545, บทคัดย่อ) ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและอุปสรรคของ เจ้าหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามด้านทัศนคติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบว่าเจ้าหน้าที่มี ผลกระทบต่อทัศนคติในปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม ประชากร ที่ใช้จำนวน 11 แห่ง และแบบสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับ สถิติที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละผลการศึกษา เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงอายุ 40-50 ปี มีสถานภาพสมรส ได้รับสวัสดิการหรือรายได้พิเศษเพียง 500-4,400 บาท และส่วนใหญ่อายุครบปีและเครื่องกระสุนรวมถึงวิทยุสื่อสาร ต้องดำเนินการจัดซื้อเอง ยานพาหนะ หน่วยงานจัดดำเนินการให้ข้อเสนอแนะของการศึกษารังนี้พบว่า การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ อุปกรณ์เครื่องมือในการปฏิบัติงาน ยังมีไม่เพียงพอและประสิทธิภาพด้อย ทำให้ขาดประสิทธิภาพ การปฏิบัติงาน ในขณะเดียวกันสวัสดิการและการพิจารณาความดีความชอบต้องเปิด โอกาสให้ ได้รับอย่างความเป็นธรรม โดยถือหลักคุณธรรมเข้ามาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา เช่น มีการ

ประเมินผลโดยการให้คะแนน การให้การอบรมความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่จะทำให้ประสิทธิภาพในการทำงาน ก้าวทันกับความก้าวหน้าของโลกวิวัฒนาการได้ และต้องมีการเลือกบุคลากรที่เหมาะสมและ กำหนดเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ชัดเจนและไม่กว้างขวางเกินกำลังในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องมีการ สอบถามความสมัครใจในเบื้องต้นและจัดให้มีเบี้ยเลี้ยง รวมทั้งให้มีการให้หยุดชดเชยอันเนื่องมา การทำงานนอกเหนือเวลาการทำงานปกติในคราวต่อไป ดังนั้นควรจะมีการส่งเสริมมวลชน สัมพันธ์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่และชุมชนรวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ด้วย ความจริงใจและสม่ำเสมอ และส่งเสริมเจ้าหน้าที่มวลชนสัมพันธ์โดยให้ขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติงาน เช่น เบี้ยเลี้ยงหรือพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ

วินัย สุกแก้ว (2548, บทคัดย่อ) ในการวิจัยเรื่อง ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้าน การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกฎหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทกฎหมายกำหนด และบทบาทที่เป็นจริง และรวมทั้งแนวทางแก้ไขให้สมกับสถานการณ์ โดยใช้ประชากรที่ศึกษา จำนวน 85 คน จาก 4 หน่วยงาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการศึกษา พบว่าการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่มีปัญหาอุปสรรคด้านการแสวงหาพยานหลักฐานรวมถึง การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับทางโทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากมีขั้นตอนมากและยุ่งยากต่อการปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะ ควรลดขั้นตอน การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ควรมีกฎหมายรองรับในการใช้อำนาจ ควรส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทั้งด้านวิชาการและด้านอุปกรณ์ การดำเนินงานควรมีการสื่อสารที่ต่อเนื่องเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและให้ภาคประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดกฎหมายได้มากยิ่งขึ้น

วนิดา ศรีเมืองใต้ (2539, บทคัดย่อ) ในการวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน การเทียบโอนผลการเรียนระหว่างหลักสูตรการศึกษานอก โรงเรียน และหลักสูตรการศึกษาใน โรงเรียนของระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรใน สถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการ เทียบโอนผลการ เรียนระหว่างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน และหลักสูตรการศึกษาในโรงเรียนของระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นในสี่ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านการจัดการ ด้านหลักสูตร และด้านปัจจัย สนับสนุน และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอก โรงเรียน เกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างหลักสูตรการศึกษานอก โรงเรียน และหลักสูตรการศึกษาในโรงเรียนของระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศ ระดับ การศึกษา ตำแหน่ง และ ประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่

สถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนจากศูนย์การศึกษานอก โรงเรียนจังหวัด ศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ โรงเรียนผู้ใหญ่ และหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามประเภท บุคคลภายนอก 38 จังหวัด จำนวน 263 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างมีขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษานุเคราะห์ในสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีปัญหาการดำเนินงาน เพศต่างกัน มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ข้อเสนอแนะ กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจะดำเนินการจัดพิมพ์คู่มือการเทียบโอนผลการเรียนจัดส่งไปให้กับ สถานศึกษาใช้ในการดำเนินงานให้เพียงพอ และควรจัดประชุมชี้แจงผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ ดำเนินการก่อนที่จะมีการดำเนินงานการเทียบโอนผลการเรียน และควรจัดสัมมนา

สุรรัตน์ ตั้งยะฤทธิ์ (2534, บทคัดย่อ) ในการวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการติดตาม ผลการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัคร ส่งเสริมคุณภาพชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อ วัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ที่ได้ปฏิบัติงานอาสาสมัครส่งเสริมคุณภาพชีวิต และศึกษา เปรียบเทียบปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโครงการนำร่องพัฒนาระบบครูอาสาสมัครการศึกษานอก โรงเรียน ในปีงบประมาณ 2533 จำนวน 436 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นเอง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษพบว่า ศึกษาเปรียบเทียบ ปัญหาอุปสรรค ในการปฏิบัติงานอาสาสมัครส่งเสริมคุณภาพชีวิต เมื่อจำแนกตามตัวแปรด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และภูมิลำเนา ตัวแปรทั้งหมดไม่มีผลทำให้แตกต่างกันการรวมกลุ่มชาวบ้าน การนำอภิปรายปัญหา การประสานงานการรายงานผลการจัดกิจกรรม พบว่า การรายงานผลการจัด กิจกรรมส่วนใหญ่มีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะ ควรกำหนดวิธีการ ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม จัดอบรมความรู้และเทคนิคในการปฏิบัติงานให้แก่ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเพิ่มเติม จัดสรรงบประมาณเป็นค่าตอบแทนวิทยากร จัดหาสื่อ โดยใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสม ลดจำนวนและปรับปรุงแบบฟอร์มรายงานให้ง่ายและสะดวกต่อ การเขียนให้มีการจัดแสดงผลงานการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเป็นครั้งคราว

ชลินารถ วงศ์อ่อน (2548, บทคัดย่อ) ในการวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการออก ความคิดเห็นของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบลที่มีต่อกิจกรรมการ ฝึกอบรมด้านคุณภาพชีวิตในจังหวัดชัยภูมิ มีวัตถุประสงค์เพื่อหลักของการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการฝึกอบรมด้านคุณภาพชีวิตของคณะทำงานสนับสนุนการ ปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบลที่เป็นภาคราชการและภาคประชาชน และระยะเวลาการ

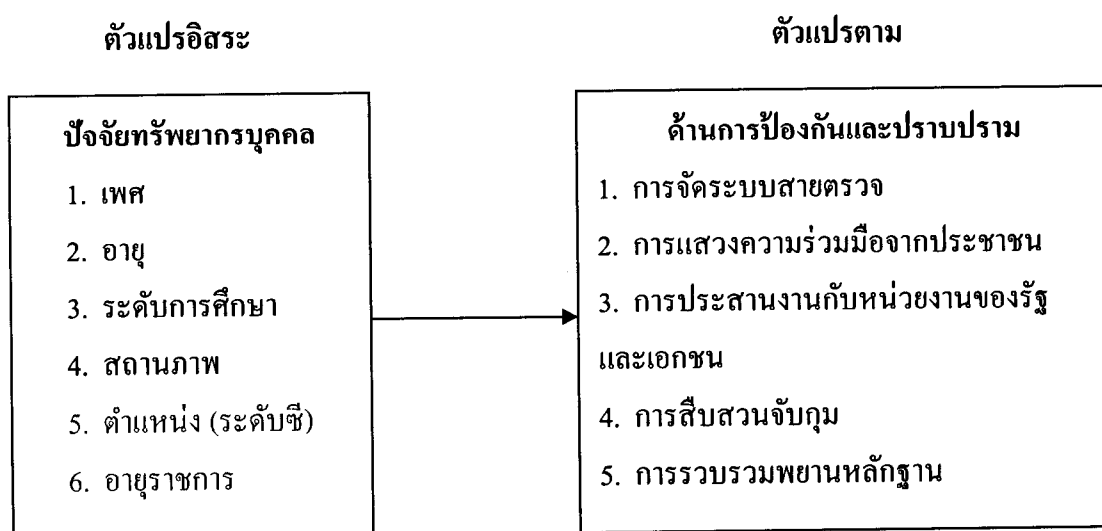
ปฏิบัติงานการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ คปต + จำนวน 568 คน ผลการศึกษาพบว่า คปต. ภาครัฐและภาคประชาชน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษาและอนามัย ด้านครอบครัวพลอดภัย ด้านการวางแผนครอบครัว ด้านพัฒนาชุมชนและด้านพัฒนาจิตใจ สำหรับ คปต. ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษาและอนามัย และด้านผลผลิต ข้อเสนอแนะควรสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบลที่เป็นภาครัฐและภาคประชาชน และระยะเวลาการปฏิบัติงานให้มากขึ้น

สุภาพร เฟ่งพิศ (2553, บทคัดย่อ) ในการวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชี ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของสำนักงานบัญชี และศึกษาอิทธิพลของข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลสำนักงานบัญชีและการใช้ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชีที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานครสำนักงานบัญชี ประชากรที่ศึกษา สำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 แห่ง จำนวน 100 คน สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 30-39 ปี การศึกษาจบระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานด้านบัญชีมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชี ออกแบบงบการเงินและจัดทำรายงานภาษียื่นกรมสรรพากร สำนักงานบัญชีส่วนใหญ่เป็นคณะบุคคล เปิดดำเนินการมากกว่า 15 ปี ผลการศึกษาการใช้ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชี พบว่า มีการใช้ความรู้ทางด้านการทำบัญชีมากที่สุด ในการจัดทำงบการเงิน ได้แก่ งบกำไรขาดทุน งบดุล งบกระแสเงินสด เป็นต้น รองลงมาเป็น เพื่อนำส่งกรมสรรพากร และการใช้ความรู้วิชาชีพด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชีในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ สำหรับปัญหาในการจัดทำบัญชีพบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีมีปัญหามากที่สุด รองลงมาเป็นปัญหาในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการทำบัญชี และปัญหาความยุ่งยากจากการถูกตรวจสอบการทำบัญชีโดยเจ้าพนักงานกรมสรรพากร นอกจากนี้การศึกษากการเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลและสถานประกอบการ พบว่า เพศ และระดับ ข้อเสนอแนะ ควรมีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องของมาตรฐานการบัญชีไม่สอดคล้องกับการบัญชีภาษีอากรและข้อกำหนดของกรมสรรพากร มี ปัญหาในการตรวจสอบและมีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการบัญชีต้องการให้มีการ ประสานงานกัน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการวางแผนงานในการปฏิบัติงานด้าน การบัญชี หรือมีหน่วยงานที่ปรึกษาให้คำตอบที่สามารถอ้างอิงได้ในปฏิบัติงาน โดยภาครัฐในการใช้ความรู้วิชาชีพสำหรับบัณฑิตให้จัดการเรียนมุ่งเน้นความรู้ด้านการ

ปฏิบัติงาน การใช้คอมพิวเตอร์ในงานบัญชี ความรู้ด้านการบัญชีภาษีอากร โดยการฝึกปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี และยกระดับมาตรฐานวิชาชีพบัญชีอื่นเนื่องจากค่าตอบแทนในการรับทำบัญชีด้วยจรรยาบรรณ สิ่งหม่อม (2547, บทคัดย่อ) ในการวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยและศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ในมหาวิทยาลัยจำนวน 50 คน โดยใช้สถิติแบบร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย มีปัญหาอยู่ในระดับมาก คืออาจารย์มีภาระงานสอนมากเกินไป ข้อเสนอแนะต้องแก้ปัญหาในเรื่องอาจารย์มีภาระงานสอนมากเกินไป และห้องเรียนและห้องปฏิบัติการและคุณภาพแรกเข้านักศึกษา อย่างเร่งด่วน และต่อเนื่องเพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบความคิดในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่งานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกฎหมายของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี ได้แก่ การจัดระบบสายตรวจ การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน การสืบสวนจับกุม และการรวบรวมพยานหลักฐาน ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปราจีนบุรี และเปรียบเทียบระหว่างความแตกต่างระดับปัญหาในการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. เกณฑ์การแปลผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากร และกลุ่มประชากรตัวอย่างดังนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปราจีนบุรี จำนวน 70 คน จำแนกตามพื้นที่คือ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว จำนวน 40 คน สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปราจีนบุรี จำนวน 30 คน

ตารางที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่สรรพสามิตสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี

ลำดับ	หน่วยงาน	ประชากร		
		เจ้าหน้าที่	ลูกจ้าง	รวม
1	สสพ. สระแก้ว	20	20	40
2	สสพ. ปราจีนบุรี	15	15	30
	รวม	35	35	70

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ข้าราชการสรรพสามิตและลูกจ้าง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายในพื้นที่ ๆ ปฏิบัติราชการอยู่ ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. การวางแผน
2. การจัดองค์กร
3. การจัดบุคลากร
4. การสั่งการและการควบคุม
5. งบประมาณและการสนับสนุน โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน (กรมสรรพสามิต, 2554) ดังนี้

ระดับความเห็นด้วย มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ระดับความเห็นด้วย มาก	ให้ 4 คะแนน
ระดับความเห็นด้วย ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ระดับความเห็นด้วย น้อย	ให้ 2 คะแนน
ระดับความเห็นด้วย น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยกำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดระบบสายตรวจเกี่ยวกับการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนเกี่ยวกับการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน เกี่ยวกับการสืบสวนจับกุม และเกี่ยวกับการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และสามารถนำไปใช้กับหน่วยงานของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญในสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว ประกอบด้วย

3.1 อาจารย์ชิตพล ชัยมะดัน อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 นายสุรชัย โดพานิช สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว

3.3 นายนิคม เหล็กศิริ นักวิชาการสรรพสามิตชำนาญการ พื้นที่ปราจีนบุรี จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับ เจ้าหน้าที่สรรพสามิตที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายในสังกัด สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปราจีน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's alpha ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้ สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอให้ทางวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ วิทยาเขตสระแก้ว มหาวิทยาลัยบูรพา ออกหนังสืออนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี เพื่อ

เก็บข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว ซึ่งมีจำนวน 40 คน และพื้นที่ปราจีนบุรีจำนวน 30 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เช่น หนังสือทั่วไป อินเทอร์เน็ต เอกสารของทางราชการ เอกสารอื่น ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเอง ได้มีการจัดตั้งคณะผู้ช่วยวิจัยจำนวน 3 คน เพื่อช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้อธิบายและทำความเข้าใจถึงรายละเอียดต่าง ๆ พร้อมทั้งกำชับกับคณะทำงานให้ใช้วิธีตอบแบบสัมภาษณ์ ตามแบบสอบถามนี้เท่านั้น ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบแบบสอบถาม โดยให้ข้าราชการสรรพสามิต และลูกจ้าง ทุกคนในสังกัดสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี ตอบแบบสอบถาม และรอเก็บแบบสอบถามคืน และทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ ของการตอบแบบสอบถามแล้ว นำส่งให้กับผู้วิจัยเพื่อทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

4. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไป จำนวน 70 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา จำนวน 70 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน คือ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การจัดบุคลากร 4) การสั่งการและการควบคุม 5) งบประมาณและการสนับสนุน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และตอบวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลระดับปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นสถิติที่ใช้ Compare means

เกณฑ์การแปลผล

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย การจัดระบบสายตรวจ การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน การสืบสวนจับกุม การสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานดังนี้ นำผลคะแนนที่รวบรวมได้มากำหนดเกณฑ์ระดับปัญหา แลอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่ สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี คะแนนเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ โดยการหาความกว้างอันตรภาคชั้น (กิจจุเขต ไกรवास และ โกวิท กระจ่าง, 2551)

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การแปลผล การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

- 4.21-5.00 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด
- 3.41-4.20 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคมาก
- 2.61-3.40 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคปานกลาง
- 1.81-2.60 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคน้อย
- 1.00-1.80 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย “ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม ยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี ที่ทำหน้าที่ด้านการ ป้องกันและปราบปรามและเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ในด้านปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกัน และปราบปรามที่มีระดับและตำแหน่งต่างกัน โดยเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่สรรพสามิต จำนวน 70 คน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัว เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง อายุราชการ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เป็นรายละเอียดข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของผู้ตอบ

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาด้านการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบ ผิดกฎหมาย จำแนกเป็น การจัดระบบสายตรวจ การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน การสืบสวนจับกุม การรวบรวมพยานหลักฐาน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นปัญหาและอุปสรรคในการ ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต พื้นที่สระแก้ว

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

μ แทน คะแนนเฉลี่ย

σ แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัว เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง อายุราชการ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
โสด	20	28.60
สมรส	47	67.10
หม้าย	3	4.30
รวม	70	100.00
เพศ		
ชาย	34	48.60
หญิง	36	51.40
รวม	70	100.00
อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	15	21.40
มากกว่า 30-40 ปี	19	27.10
มากกว่า 40-50 ปี	21	30.10
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	15	21.40
รวม	70	100.00
ระดับการศึกษา		
มัธยมต้น	4	5.70
มัธยมปลาย/ ปวช.	7	10.00
อนุปริญญา/ ปวส.	20	28.60
ปริญญาตรี	38	54.30
ปริญญาตรีขึ้นไป	1	1.40
รวม	70	100.00

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งระดับ		
พนักงานราชการ/ ลูกจ้าง	35	50.00
ระดับปฏิบัติงาน	5	7.10
ชำนาญงาน	14	20.00
ชำนาญการ	13	18.60
อาวุโส	3	4.30
รวม	70	100.00
ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	17	24.40
6-10 ปี	19	27.10
11-15 ปี	4	5.70
16-20 ปี	4	5.70
มากกว่า 20 ปี	26	37.10
รวม	70	100.00

จากตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ส่วนสถานภาพสมรส มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 67.10 และสถานภาพโสด มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 และรองลงมาสถานภาพหม้าย มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.30 และส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 51.40 และเป็นเพศชาย มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 48.60 และส่วนใหญ่อายุ 40-50 ปี มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 30.10 มากที่สุด และรองลงมาอายุ 30-40 ปี มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10 และอายุไม่เกิน 30 ปี มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 21.40 และอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 21.40 ตามลำดับ และระดับการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 54.30 มากที่สุด และระดับ ปวส. มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 และระดับ ปวช. มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และระดับมัธยมต้น มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.70 และระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40 ตามลำดับ และตำแหน่งระดับพนักงานราชการ/ ลูกจ้าง มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มากที่สุด และรองลงมาระดับชำนาญงาน มีจำนวน 14 คน

คิดเป็นร้อยละ 20.00 และรองลงมาระดับชำนาญการ มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 18.60 และระดับปฏิบัติงาน มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.10 และรองลงมาระดับอาวุโส มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.30 ตามลำดับ และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 37.10 มากที่สุด และประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10 และประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 และประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี และ 16-20 ปี มีจำนวน 4 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 5.70 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เป็นรายละเอียดข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาด้านการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ด้านการจัดระบบสายตรวจ

ปัญหาและอุปสรรคการจัดระบบสายตรวจ	จำนวนและร้อยละของระดับปัญหา					μ	σ	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. เจ้าหน้าที่สรรพสามิตสายตรวจมีเพียงพอกับปริมาณงานและพื้นที่รับผิดชอบ	5 (7.10)	24 (34.30)	25 (35.70)	12 (17.10)	4 (5.70)	3.20	1.00	ปานกลาง	3
2. การเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงในการออกตรวจพื้นที่	17 (24.30)	20 (28.60)	19 (27.10)	10 (14.30)	4 (5.70)	3.51	1.17	มาก	1
3. จำนวนยานพาหนะที่ใช้ออกตรวจมีเพียงพอกับปริมาณงานที่ปฏิบัติ	10 (14.30)	16 (22.90)	26 (37.10)	12 (17.10)	6 (8.60)	3.17	1.14	ปานกลาง	4
4. สภาพความพร้อมของยานพาหนะที่ใช้ออกตรวจ	5 (7.10)	19 (27.10)	25 (35.70)	8 (11.40)	13 (18.60)	2.92	1.19	ปานกลาง	5
5. ปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่จัดสรรให้สำหรับพาหนะที่ออกตรวจ	16 (22.90)	20 (28.60)	19 (27.10)	11 (15.70)	4 (5.70)	3.47	1.17	มาก	2
ภาพรวม						3.25	0.83	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเจ้าหน้าที่สรรพสามิตเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรค (การจัดระบบสายตรวจ) ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกฎหมายเจ้าหน้าที่สรรพสามิต พบว่าปัญหาและอุปสรรคการจัดระบบสายตรวจของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตจำนวนร้อยละของระดับปัญหามากที่สุด คือ การเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงในการออกตรวจพื้นที่ ($\mu = 3.51, \sigma = 1.17$) และรองลงมาระดับปัญหา คือ ปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่จัดสรรให้สำหรับพาหนะที่ออกตรวจ ($\mu = 3.47, \sigma = 1.17$) และอันดับสุดท้ายของปัญหาและอุปสรรคในการจัดระบบสายตรวจคือ สภาพความพร้อมของยานพาหนะที่ใช้ตรวจ ($\mu = 2.92, \sigma = 1.19$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเจ้าหน้าที่สรรพสามิตเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกฎหมายเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ด้านการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน

ปัญหาและอุปสรรค การแสวงหาความร่วมมือ จากประชาชน	จำนวนและร้อยละของระดับปัญหา					μ	σ	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. การสร้างสัมพันธภาพ ระหว่างเจ้าหน้าที่สรรพสามิต กับประชาชน	2 (2.90)	16 (22.90)	25 (35.70)	18 (25.70)	9 (12.90)	2.77	1.03	ปานกลาง	5
2. ความร่วมมือจากประชาชน ในด้านการป้องกัน การขนยาเสพติด กฎหมาย เช่น การ แจ้งเบาะแส ข้อมูล เป็น ต้น	4 (5.70)	17 (24.30)	32 (45.70)	15 (21.40)	2 (2.90)	3.08	0.89	ปานกลาง	2
3. ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ สรรพสามิตในสาย ตาประชาชน	8 (11.40)	18 (25.70)	21 (30.00)	18 (25.70)	5 (7.10)	3.08	1.12	ปานกลาง	1
4. ประชาชนมีความ เชื่อถือในการ ปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่สรรพสามิต	3 (4.30)	18 (25.70)	27 (38.60)	16 (22.90)	6 (8.60)	2.94	1.00	ปานกลาง	3
5. เจ้าหน้าที่สรรพสามิต ติดต่อร่วมมือกับ ผู้นำชุมชน	1 (1.40)	12 (17.10)	39 (55.70)	10 (14.30)	8 (11.40)	2.82	0.90	ปานกลาง	4
ภาพรวม						2.94	0.77	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเจ้าหน้าที่สรรพสามิตเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรค (การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน) ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกฎหมายเจ้าหน้าที่สรรพสามิต พบว่า ปัญหาและ

อุปสรรคของการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตจำนวนร้อยละของระดับปัญหามากที่สุด คือ ภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตในสายตาประชาชน ($\mu = 3.08$, $\sigma = 1.12$) และรองลงมาระดับปัญหา คือ ความร่วมมือจากประชาชนในด้านการป้องกันการขนยาสูบผิดกฎหมาย เช่น การแจ้งเบาะแส ข้อมูล เป็นต้น ($\mu = 3.08$, $\sigma = 0.89$) และอันดับสุดท้ายของปัญหาและอุปสรรคในการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน คือ การสร้างสัมพันธภาพระหว่างเจ้าหน้าที่สรรพสามิตกับประชาชน ($\mu = 2.77$, $\sigma = 1.03$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเจ้าหน้าที่สรรพสามิตเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ด้านการประสานงานกับหน่วยรัฐและเอกชน

ปัญหาและอุปสรรค การประสานงานกับหน่วยรัฐ และเอกชน	จำนวนและร้อยละของระดับปัญหา					μ	σ	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. การประสานงานกับภาครัฐ ในการเข้าให้บริการ ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ด้านการป้องกัน และปราบปราม	1 (1.40)	10 (14.30)	37 (52.90)	18 (25.70)	4 (5.70)	2.80	0.80	ปานกลาง	5
2. การประสานงานภาคเอกชน ในการเข้าให้บริการ ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ด้านการป้องกัน และปราบปราม	3 (4.30)	9 (12.90)	37 (52.90)	19 (27.10)	2 (2.90)	2.88	0.82	ปานกลาง	4
3. การขอความร่วมมือและ การสนับสนุนจากภาครัฐใน การป้องกันและปราบปราม เช่น ประวัตินุเคราะห์ เป็นต้น	4 (5.70)	15 (21.40)	31 (44.30)	16 (22.90)	4 (5.70)	3.37	0.59	ปานกลาง	1
4. การขอความร่วมมือและ การสนับสนุนจากภาคเอกชน ในการป้องกันและปราบปราม เช่น ประวัตินุเคราะห์ เป็นต้น	7 (10.00)	15 (21.40)	33 (47.10)	12 (17.10)	3 (4.30)	3.15	0.97	ปานกลาง	2
5. การบูรณาการความร่วมมือ ทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมกัน ป้องกันและปราบปรามยาสูบ ผิดกฎหมาย	2 (2.90)	19 (27.10)	31 (44.30)	11 (15.70)	7 (10.00)	2.97	0.97	ปานกลาง	3
	ภาพรวม					3.03	0.95	ปานกลาง	

จากตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเจ้าหน้าที่สรรพสามิตเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรค (การประสานงานกับหน่วยรัฐและเอกชน) ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายเจ้าหน้าที่สรรพสามิต พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการประสานงานกับหน่วยรัฐและเอกชนของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตจำนวนร้อยละของระดับปัญหามากที่สุด คือ การขอความร่วมมือและการสนับสนุนจากภาครัฐในการป้องกันและปราบปราม เช่น ประวัตินุเคราะห์ เป็นต้น ($\mu = 3.37, \sigma = 0.59$) และรองลงมาระดับปัญหา คือ การขอความร่วมมือและการสนับสนุนจากภาคเอกชนในการป้องกันและปราบปราม เช่น ประวัตินุเคราะห์ เป็นต้น ($\mu = 3.15, \sigma = 0.97$) และอันดับสุดท้ายของปัญหาและอุปสรรคในการประสานงานกับหน่วยรัฐและเอกชนคือการประสานงานกับภาครัฐในการเข้าให้บริการ ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ด้านการป้องกันและปราบปราม ($\mu = 2.80, \sigma = 0.80$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเจ้าหน้าที่สรรพสามิตเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ด้านการสืบสวนจับกุม

ปัญหาและอุปสรรค การสืบสวนจับกุม	จำนวนและร้อยละของระดับปัญหา					μ	σ	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปราม ชุดสายตรวจ ความสามารถ ในการนำหลักการทาง วิทยาศาสตร์มาใช้	4 (5.70)	20 (28.60)	31 (44.30)	12 (17.10)	3 (4.30)	3.14	0.92	ปานกลาง	3
2. ความรู้และประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานเฉพาะด้าน การปราบปราม	0 (0.00)	16 (22.90)	21 (30.00)	18 (25.70)	15 (21.40)	2.54	1.07	น้อย	5
3. ความเสียสละและ ความอดทนของเจ้าหน้าที่ ฝ่ายปราบปราม	7 (10.00)	18 (25.70)	24 (34.30)	14 (20.00)	7 (10.00)	3.05	1.12	ปานกลาง	4
4. ความเพียงพอของ งบประมาณค่าใช้จ่ายในการ ติดตามจับกุมผู้กระทำผิด มาดำเนินคดีตามกฎหมาย	10 (14.30)	23 (32.90)	25 (35.70)	9 (12.90)	3 (4.30)	3.40	1.02	ปานกลาง	2
5. ความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการ ปฏิบัติงาน	7 (10.00)	18 (25.70)	32 (45.70)	10 (14.30)	3 (4.30)	3.62	3.68	มาก	1
ภาพรวม						3.15	1.00	ปานกลาง	

จากตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเจ้าหน้าที่สรรพสามิตเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรค (การสืบสวนจับกุม) ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายเจ้าหน้าที่สรรพสามิต พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการสืบสวนจับกุมของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตจำนวนร้อยละของระดับปัญหามากที่สุดคือความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน ($\mu = 3.62$, $\sigma = 3.68$) และรองลงมาระดับปัญหา คือ ความเพียงพอของงบประมาณค่าใช้จ่ายในการติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดดำเนินคดีตามกฎหมาย ($\mu = 3.40$, $\sigma = 1.02$) และอันดับสุดท้ายของปัญหาและอุปสรรคในการสืบสวนจับกุม คือความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเฉพาะด้านการปราบปราม ($\mu = 2.54$, $\sigma = 1.07$) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเจ้าหน้าที่สรรพสามิตเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ด้านการรวบรวมพยานหลักฐาน

ปัญหาและอุปสรรค การรวบรวมพยานหลักฐาน	จำนวนและร้อยละของระดับปัญหา					μ	σ	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต	1 (1.40)	16 (22.90)	32 (45.70)	13 (18.6)	8 (11.40)	2.84	0.95	ปานกลาง	5
2. จรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตในการปฏิบัติหน้าที่	6 (8.60)	13 (18.60)	27 (38.60)	16 (22.90)	8 (11.40)	2.90	1.10	ปานกลาง	4
3. ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต	1 (1.40)	22 (31.40)	27 (38.60)	15 (21.40)	5 (7.10)	2.98	0.94	ปานกลาง	3
4. เครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัยในการตรวจและพิสูจน์หลักฐาน	10 (14.30)	24 (34.30)	25 (35.70)	8 (11.40)	3 (4.30)	3.82	3.67	มาก	1
5. จำนวนผู้เชี่ยวชาญในการตรวจพิสูจน์หลักฐาน	8 (11.40)	21 (30.0)	29 (41.40)	5 (7.1)	7 (10.0)	3.25	1.08	ปานกลาง	2
ภาพรวม						3.16	1.01	ปานกลาง	

จากตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเจ้าหน้าที่สรรพสามิตเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรค (การรวบรวมพยานหลักฐาน) ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายเจ้าหน้าที่สรรพสามิต พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตจำนวนร้อยละของระดับปัญหามากที่สุดคือ เครื่องมือ

อุปกรณ์ที่ทันสมัยในการตรวจและพิสูจน์หลักฐาน ($\mu = 3.82, \sigma = 3.67$) และรองลงมาระดับปัญหา คือ จำนวนผู้ชำนาญการในการตรวจพิสูจน์หลักฐาน ($\mu = 3.25, \sigma = 1.08$) และอันดับสุดท้ายของ ปัญหาและอุปสรรคในการรวบรวมพยานหลักฐาน คือ ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ในการรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ($\mu = 2.84, \sigma = 0.95$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 สรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาด้านการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน และปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว

ปัญหาและอุปสรรค	μ	σ	ระดับความเห็นของ เจ้าหน้าที่สรรพสามิต	อันดับ
1. ด้านการจัดระบบสายตรวจ	3.25	0.83	ปานกลาง	1
2. ด้านการแสวงหาความร่วมมือจาก ประชาชน	2.94	0.77	ปานกลาง	5
3. ด้านการประสานงานกับหน่วยงาน ของรัฐและภาคเอกชน	3.03	0.95	ปานกลาง	4
4. ด้านการสืบสวนจับกุม	3.15	1.00	ปานกลาง	3
5. ด้านการรวบรวมพยานหลักฐาน	3.16	1.01	ปานกลาง	2
ภาพรวม	3.11	0.61	ปานกลาง	

จากตารางที่ 10 สรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาด้านการปฏิบัติงาน ด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่ สระแก้วและพื้นที่ปราจีนบุรี พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิด กฎหมายอยู่ในระดับเป็นปัญหามากที่สุด ($\mu = 3.25, \sigma = 0.83$) รองลงมาคือ ด้านการรวบรวม พยานหลักฐาน ($\mu = 3.16, \sigma = 1.01$) ด้านการสืบสวนจับกุม ($\mu = 3.15, \sigma = 1.00$) ด้านการ ประสานงานหน่วยงานรัฐและภาคเอกชน ($\mu = 3.03, \sigma = 0.95$) และด้านการแสวงหาความร่วมมือ จากประชาชน ($\mu = 2.94, \sigma = 0.77$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายของความคิดเห็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี โดยจำแนกตามเพศ

ความต้องการในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว/ปราจีนบุรี	ความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี โดยจำแนกตามเพศ								
	ชาย		ระดับ	หญิง		ระดับ	รวม		ระดับ
	μ	σ	ความต้องการ	μ	σ	ความต้องการ	μ	σ	ความต้องการ
การจัดระบบสายตรวจ	3.20	0.65	ปานกลาง	3.32	0.49	ปานกลาง	3.29	0.54	ปานกลาง
การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน	2.81	0.43	ปานกลาง	2.95	0.60	ปานกลาง	2.91	0.56	ปานกลาง
การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน	2.75	0.54	ปานกลาง	2.98	0.56	ปานกลาง	2.92	0.56	ปานกลาง
การรวบรวมพยานหลักฐาน	2.90	0.47	ปานกลาง	3.16	0.85	ปานกลาง	3.09	0.96	ปานกลาง
ภาพรวม	2.93	0.49	ปานกลาง	3.07	0.63	ปานกลาง	3.03	0.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 ระดับความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี โดยจำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมเพศหญิงมีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี โดยจำแนกตามเพศมากกว่าเพศชาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เพศหญิงมีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี (การจัดระบบสายตรวจ) มากกว่าเพศชายเพศหญิง มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี (การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน) มากกว่าเพศชายเพศหญิง มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และ

พื้นที่ปราจีนบุรี (การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน) มากกว่าเพศชาย เพศหญิง มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี (การสืบสวนจับกุม) มากกว่าเพศชาย เพศหญิง มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี (การรวบรวมพยานหลักฐาน) มากกว่าเพศชาย

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายของความคิดเห็นปัญหาและอุปสรรคด้านการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้วและพื้นที่ปราจีนบุรี โดยจำแนกตามอายุ

ความต้องการในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตจังหวัดสระแก้ว/ปราจีนบุรี	ความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี โดยจำแนกตามอายุ														
	ไม่เกิน 30 ปี			30-40 ปี			40-50 ปี			มากกว่า 50 ปีขึ้นไป					
	ระดับ	มากกว่า	ระดับ	มากกว่า	ระดับ	มากกว่า	ระดับ	มากกว่า	ระดับ	มากกว่า	ระดับ	รวม			
μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ		
การจัดระบบสายตรวจ	3.25	0.54	ปานกลาง	3.35	0.50	ปานกลาง	3.18	0.63	ปานกลาง	3.38	0.43	ปานกลาง	3.28	0.54	ปานกลาง
การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน	2.94	0.57	ปานกลาง	2.86	0.43	ปานกลาง	2.89	0.70	ปานกลาง	3.63	0.43	มาก	2.91	0.56	ปานกลาง
การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน	2.91	0.51	ปานกลาง	2.98	0.57	ปานกลาง	2.78	0.66	ปานกลาง	3.00	0.50	ปานกลาง	2.92	0.56	ปานกลาง
การสืบสวนจับกุม	2.88	0.36	ปานกลาง	3.30	0.32	ปานกลาง	2.99	0.66	ปานกลาง	3.00	0.35	ปานกลาง	3.09	0.96	ปานกลาง
การรวบรวมพยานหลักฐาน	2.96	0.52	ปานกลาง	2.98	0.67	ปานกลาง	3.06	0.84	ปานกลาง	3.42	0.69	มาก	3.01	0.66	ปานกลาง
ภาพรวม	2.97	0.47	ปานกลาง	3.08	0.50	ปานกลาง	2.96	0.73	ปานกลาง	3.38	0.46	ปานกลาง	3.03	0.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 ระดับความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว โดยจำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมมากกว่า 50 ปีขึ้นไป มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้วมากกว่าอายุระหว่าง 30-40 ปี, อายุระหว่างไม่เกิน 30 ปี และอายุระหว่าง 40-50 ปี ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

อายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การจัดระบบสายตรวจ) อายุระหว่าง 30-40 ปี, อายุระหว่างไม่เกิน 30 ปี และอายุระหว่าง 40-50 ปี ตามลำดับ

อายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน) อายุระหว่าง 30-40 ปี, อายุระหว่างไม่เกิน 30 ปี และอายุระหว่าง 40-50 ปี ตามลำดับ

อายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน) อายุระหว่าง 30-40 ปี, อายุระหว่างไม่เกิน 30 ปี และอายุระหว่าง 40-50 ปี ตามลำดับ

อายุระหว่าง 30-40 ปี มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การสืบสวนจับกุม) มากกว่า อายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป, อายุระหว่าง 40-50 ปี และอายุระหว่างไม่เกิน 30 ปี ตามลำดับ

อายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การรวบรวมพยานหลักฐาน) มากกว่าอายุระหว่าง 40-50 ปี, อายุระหว่าง 30-40 ปี และอายุระหว่างไม่เกิน 30 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายของความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบ
 วัตถุประสงค์ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ความต้องการในการปฏิบัติงาน	ความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบ			เจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว			เจ้าหน้าที่ปราจีนบุรี			โดยจำแนกตามระดับการศึกษา							
	มัธยมต้น	มัธยมปลาย/ ปวช.	ระดับ ความต้องการ	อุปริญญา/ ปวศ.	ระดับ ความต้องการ	ปริญญาตรี	ระดับ ความต้องการ	ปริญญาตรี	ระดับ ความต้องการ	รวม	ระดับ ความต้องการ	ระดับ ความต้องการ					
เจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่ สระแก้ว/ปราจีนบุรี	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ					
การจัดระบบสายตรวจ	3.50	0.35	3.22	0.36	ปานกลาง	3.06	0.34	ปานกลาง	3.20	0.63	ปานกลาง	3.27	0.65	ปานกลาง	3.28	0.54	ปานกลาง
การแสวงหาความร่วมมือจาก ประชาชน	3.02	0.43	2.94	0.51	ปานกลาง	2.88	0.20	ปานกลาง	2.86	0.76	ปานกลาง	2.84	0.50	ปานกลาง	2.91	0.56	ปานกลาง
การประสานงานภาครัฐและ ภาคเอกชน	2.83	0.55	3.16	0.72	ปานกลาง	2.85	0.45	ปานกลาง	2.83	0.63	ปานกลาง	2.92	0.50	ปานกลาง	2.92	0.56	ปานกลาง
การสืบสวนจับกุม	3.23	0.75	2.84	0.48	ปานกลาง	2.90	0.43	ปานกลาง	3.25	0.67	ปานกลาง	2.95	0.52	ปานกลาง	3.09	0.96	ปานกลาง
การรวบรวมพยานหลักฐาน	3.04	0.82	2.88	0.50	ปานกลาง	2.98	0.41	ปานกลาง	3.02	0.75	ปานกลาง	3.08	0.63	ปานกลาง	3.01	0.66	ปานกลาง
ภาพรวม	3.11	0.57	2.99	0.51	ปานกลาง	2.92	0.38	ปานกลาง	3.01	0.70	ปานกลาง	3.04	0.53	ปานกลาง	3.03	0.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 ระดับความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และปราจีนบุรี โดยจำแนก ตามระดับการศึกษา

พบว่า โดยภาพรวมระดับมัธยมต้น มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว มากกว่าระดับ ปวส. และระดับปริญญาตรี ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ระดับมัธยมต้น มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การจัดระบบสายตรวจ) มากกว่าระดับมัธยมปลาย และ ปวส. ตามลำดับ

ระดับมัธยมปลาย/ ปวช. มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน) มากกว่าระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี ตามลำดับ

ระดับอนุปริญญา/ ปวส. มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน) มากกว่าระดับปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไป ตามลำดับ

ระดับปริญญาตรี มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การสืบสวนจับกุม) มากกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไปและอนุปริญญา ตามลำดับ

ระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การรวบรวมพยานหลักฐาน) มากกว่าระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบ
 ศึกษานิเทศน์ที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี โดยจำแนกตามระดับตำแหน่ง

ความต้องการในการปฏิบัติงาน	ความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบ ศึกษานิเทศน์ที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี โดยจำแนกตามระดับตำแหน่ง																	
	ถูกจ้าง	ระดับ	ปฏิบัติกร	ระดับ	จำนวนงาน	ระดับ	จำนวนการ	ระดับ	อาวุโส	ระดับ	รวม	ระดับ						
การจำหน่ายยาสูบ ศึกษานิเทศน์ที่	μ	σ	ความต้องการ	μ	σ	ความต้องการ	μ	σ	ความต้องการ	μ	σ	ความต้องการ	μ	σ				
การจัระบบสายตรวจ	3.29	0.43	ปานกลาง	3.31	0.37	ปานกลาง	3.29	0.76	ปานกลาง	3.19	0.77	ปานกลาง	3.27	0.65	ปานกลาง	3.28	0.54	ปานกลาง
การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน	2.82	0.38	ปานกลาง	3.09	0.42	ปานกลาง	2.74	0.60	ปานกลาง	3.00	0.98	ปานกลาง	2.84	0.50	ปานกลาง	2.91	0.56	ปานกลาง
การประสานงานภาครัฐและภาคเอกชน	2.91	0.47	ปานกลาง	3.03	0.55	ปานกลาง	2.72	0.66	ปานกลาง	2.94	0.65	ปานกลาง	2.92	0.50	ปานกลาง	2.92	0.56	ปานกลาง
การสืบสวนจับกุม	3.06	0.73	ปานกลาง	3.21	0.49	ปานกลาง	3.09	0.75	ปานกลาง	2.88	0.65	ปานกลาง	2.95	0.52	ปานกลาง	3.09	0.96	ปานกลาง
การรวบรวมพยานหลักฐาน	2.90	0.62	ปานกลาง	3.00	0.56	ปานกลาง	2.98	0.88	ปานกลาง	3.39	0.60	ปานกลาง	3.08	0.63	ปานกลาง	3.01	0.66	ปานกลาง
ภาพรวม	2.94	0.44	ปานกลาง	3.04	0.49	ปานกลาง	2.96	0.90	ปานกลาง	3.44	0.43	ปานกลาง	3.04	0.53	ปานกลาง	3.03	0.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายของ ความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของ เจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และปราจีนบุรี โดยจำแนกตามระดับตำแหน่ง พบว่า โดย ภาพรวมพนักงานราชการ/ ลูกจ้าง มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว มากกว่าระดับปฏิบัติการ, ระดับชำนาญงาน, ระดับชำนาญการ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ระดับพนักงานลูกจ้าง/ ลูกจ้าง มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและ ปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การจัดระบบ สายตรวจ) มากกว่าระดับปฏิบัติการ, ระดับชำนาญงาน, ระดับชำนาญการ ตามลำดับ

ระดับปฏิบัติการ มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การแสวงหาความร่วมมือ จากประชาชน) มากกว่าระดับปฏิบัติการ, ระดับชำนาญงาน, ระดับชำนาญการ, ระดับอาวุโส ตามลำดับ

ระดับชำนาญงาน มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การประสานงานกับ หน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน) มากกว่าระดับปฏิบัติการ, ระดับชำนาญงานระดับชำนาญการ, ระดับอาวุโส ตามลำดับ

ระดับชำนาญการ มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การสืบสวนจับกุม) มากกว่าระดับปฏิบัติการ, ระดับชำนาญงานระดับชำนาญการ, ระดับอาวุโส ตามลำดับ

ระดับอาวุโส มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การรวบรวมพยานหลักฐาน) มากกว่าระดับปฏิบัติการ, ระดับชำนาญงาน ระดับชำนาญการ, ระดับอาวุโส ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบ
 ผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี โดยจำแนกตามประเภทการทำงาน

ความต้องการในการปฏิบัติงาน ด้านการป้องกันและปราบปราม	โดยจำแนกตามประเภทการทำงาน																	
	น้อยกว่า 5 ปี		6-10 ปี		11-15 ปี		16-20 ปี		มากกว่า 20 ปี		รวม							
	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ		μ	σ					
เจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่ สระแก้ว/ปราจีนบุรี																		
การจัดระบบสายตรวจ	3.32	0.39	ปานกลาง	3.25	0.51	ปานกลาง	3.31	0.79	ปานกลาง	3.06	0.82	ปานกลาง	3.27	0.65	ปานกลาง	3.28	0.54	ปานกลาง
การแสวงหาความร่วมมือจาก ประชาชน	2.97	0.43	ปานกลาง	2.90	0.20	ปานกลาง	2.75	0.80	ปานกลาง	2.91	0.99	ปานกลาง	2.84	0.50	ปานกลาง	2.91	0.56	ปานกลาง
การประสานงานภาคีรัฐและ ภาคเอกชน	2.96	0.50	ปานกลาง	2.92	0.43	ปานกลาง	2.84	0.77	ปานกลาง	2.78	0.73	ปานกลาง	2.92	0.50	ปานกลาง	2.92	0.56	ปานกลาง
การสืบสวนจับกุม	3.12	0.85	ปานกลาง	2.96	0.47	ปานกลาง	3.17	0.89	ปานกลาง	2.91	0.48	ปานกลาง	2.95	0.52	ปานกลาง	3.09	0.96	ปานกลาง
การรวบรวมพยานหลักฐาน	2.94	0.59	ปานกลาง	2.92	0.53	ปานกลาง	3.04	0.91	ปานกลาง	3.54	0.56	ปานกลาง	3.08	0.63	ปานกลาง	3.01	0.66	ปานกลาง
ภาพรวม	3.03	0.52	ปานกลาง	2.94	0.41	ปานกลาง	3.04	0.85	ปานกลาง	3.13	0.66	ปานกลาง	3.03	0.68	ปานกลาง	3.03	0.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 ระดับความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี โดยจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

พบว่า โดยภาพรวมประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี มีความต้องการในการปฏิบัติงาน ด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่ สระแก้วมากกว่าประสบการณ์ทำงาน 16-20 ปี, ประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี และประสบการณ์ ทำงาน 6-10 ปี ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและ ปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การจัดระบบ สายตรวจ) มากกว่าประสบการณ์ทำงาน 16-20 ปี, ประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี และประสบการณ์ ทำงาน 6-10 ปี ตามลำดับ

ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและ ปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การแสวงหา ความร่วมมือจากประชาชน) มากกว่าประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป, ประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี และประสบการณ์ทำงาน 16-20 ปี ตามลำดับ ประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี มีความต้องการ ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่ สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน) มากกว่า ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี, ประสบการณ์ทำงาน 16-20 ปี และประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ประสบการณ์ทำงาน 16-20 ปี มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและ ปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การสืบสวน จับกุม)มากกว่าประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี, ประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี และประสบการณ์ ทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน และปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว (การรวบรวมพยานหลักฐาน) มากกว่าประสบการณ์ทำงาน 16-20 ปี, ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี และประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และสำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ปราจีนบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน และปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้วและพื้นที่ปราจีนบุรี ที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปราม และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ในด้าน ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปราม ที่มีระดับและตำแหน่งต่างกัน โดยเก็บข้อมูลจาก เจ้าหน้าที่สรรพสามิต จำนวน 70 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ซึ่งมีผลการวิจัยนำเสนอ ตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีสถานภาพสมรส อายุ 40-50 ปี จบระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นพนักงานราชการ/ ลูกจ้าง อยู่ใน ระดับปฏิบัติงานมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี

2. ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต

ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้วและพื้นที่ปราจีนบุรีต่อปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายในภาพรวม พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายอยู่ในระดับเป็นปัญหา ปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าปัญหา ด้านการจัดระบบสายตรวจเป็นปัญหาอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ด้านการรวบรวมพยานหลักฐาน ด้านการสืบสวนจับกุม ด้านการประสานงานกับ หน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนและด้านการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ตามลำดับ

2.1 ด้านการจัดระบบสายตรวจ พบว่า เป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับปานกลาง อันดับแรกคือ สวัสดิการเบียดเบียน ค่าพาหนะในการออกตรวจและอันดับสุดท้ายคือ ประสิทธิภาพ ของอุปกรณ์และความชำนาญในการใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต

2.2 ด้านการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน พบว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคใน

ระดับปานกลาง อันดับแรกคือ ประชาชนมีความเชื่อถือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต และอันดับสุดท้ายคือภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตในสายตาประชาชน

2.3 ด้านการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน พบว่า เป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับมาก อันดับแรกคือ การขอความร่วมมือและการสนับสนุนจากภาคเอกชนในการปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย เช่น ข้อมูล ประวัตินุเคราะห์ เป็นต้น และอันดับสุดท้ายคือการขอความร่วมมือกับภาคเอกชนในการสืบหาผู้กระทำความผิด เช่น สอบประวัติ เป็นต้น

2.4 ด้านการสืบสวนจับกุม พบว่า เป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับมากอันดับแรกคือ ความรู้ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเฉพาะด้านเจ้าหน้าที่ และอันดับสุดท้ายคือ ความเพียงพอของงบประมาณค่าใช้จ่ายในการติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดดำเนินคดีตามกฎหมาย

2.5 ด้านการรวบรวมพยานหลักฐาน พบว่า เป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับมาก อันดับแรกคือ จำนวนผู้ชำนาญการในการตรวจพิสูจน์หลักฐาน และอันดับสุดท้ายคือ เครื่องมือที่ทันสมัยในการตรวจพิสูจน์หลักฐาน

3. การเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี

ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายอยู่ในระดับเป็นปัญหาปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านการจัดระบบสายตรวจอยู่ในระดับเป็นปัญหามากที่สุด ($\mu = 3.25, \sigma = 0.83$) รองลงมาคือ ด้านการรวบรวมพยานหลักฐาน ($\mu = 3.16, \sigma = 1.01$) ด้านการสืบสวนจับกุม ($\mu = 3.15, \sigma = 1.00$) ด้านการประสานงานหน่วยงานรัฐและภาคเอกชน ($\mu = 3.03, \sigma = 0.95$) และด้านการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ($\mu = 2.94, \sigma = 0.77$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย

จากผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว และพื้นที่ปราจีนบุรี พบว่า ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายโดยรวมอยู่ในระดับมากซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ สมเกียรติ กัน โขติ (2548 อ้างถึงใน สุรัตน์ จันทศิลป์, 2549) ได้ศึกษาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้าน

การป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของสรรพสามิตพื้นที่ปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตในด้านต่าง ๆ ของการปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย ผลการศึกษา พบว่า อุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของสรรพสามิต พื้นที่ปราจีนบุรี อยู่ในระดับปานกลาง และยังขัดแย้งกับผลการศึกษาของสุรรัตน์ จันทศิลป์ (2549) ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานวัตถุประสงค์ เพื่อลดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานให้ได้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างยุติธรรม ผลการศึกษา พบว่า การจัดระบบสายตรวจ การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน การประสานงานจากภาครัฐและเอกชน การสืบสวนจับกุม การรวบรวมพยานหลักฐานส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการบริหารงานของแต่ละพื้นที่นั้นแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ในการบริหารงานของแต่ละพื้นที่ อัตรากำลัง งบประมาณที่ได้รับ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตนั้นแตกต่างกันด้วย

1.1 ด้านการจัดระบบสายตรวจ พบว่า เจ้าหน้าที่สรรพสามิตส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย ด้านการจัดระบบสายตรวจในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ วีรพงษ์ พึ่งเดชะ (2551) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านบุคคลากร และวัสดุอุปกรณ์เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด เช่น ปัญหาจำนวนเจ้าหน้าที่สรรพสามิตไม่เพียงพอต่อปริมาณงานและความรับผิดชอบ อีกทั้งยังไม่ได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณและเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดแบ่งเจ้าหน้าที่ออกเป็นชุดปฏิบัติการในการออกตรวจในพื้นที่ที่รับผิดชอบในระยะเวลาที่กำหนด การจัดระบบสายตรวจเป็นการแสดงของเจ้าหน้าที่ให้ปรากฏต่อประชาชนด้วย

วิธีการต่าง ๆ ในการออกตรวจสถานที่ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อลดช่องว่างของโอกาสในการกระทำผิดหรือเพื่อให้คนเกรงกลัวที่จะทำความผิด ซึ่งการจัดระบบสายตรวจอาจมีปัญหาก่อเกิดขึ้นมากมาย ทำให้การป้องกันไม่ได้ผล โดยเริ่มจากปัญหาจากประสิทธิภาพหรือความตั้งใจในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สายตรวจสรรพสามิต รูปแบบของสายตรวจไม่เหมาะสมกับพื้นที่ ด้านยานพาหนะ อาวุธ เครื่องมือ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ หรือไม่ทันสมัย

1.2 ด้านการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนพบว่า เจ้าหน้าที่สรรพสามิตส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายด้านการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับ

ปานกลาง ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องยศไกร วงษ์ดาวไทย (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกฎหมาย การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับสูงทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ไม่สนใจในเรื่องของคนอื่น จึงไม่ให้ความช่วยเหลือเป็นพยานหรือให้ความร่วมมือในการแจ้งเบาะแส เกี่ยวกับบุคคล สถานที่ หรือสิ่งอื่นใด ๆ ให้เนื่องจากกลัวเสียเวลาในการทำงาน หรือกลัวอิทธิพลของกลุ่มซึ่งอาจจะเป็นอันตรายแก่ตนเองและครอบครัว

1.3 ด้านการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน พบว่า เจ้าหน้าที่สรรพสามิต ส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกฎหมาย ด้านการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องคือ สมศักดิ์ ใจเย็น (2547) ศึกษาเรื่อง ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นอยู่ระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในการขอความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนในกาหามาตรการในการป้องกันมิให้มีการลักลอบขายยาเสพติดกฎหมายขึ้น เช่น ตรวจสอบประวัติ การตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานเอกชน นั้นในปัจจุบันทำได้ยากโดยเฉพาะหน่วยงานภาคเอกชน เพราะมีผู้เข้าและออกจากการทำงานอยู่ตลอดเวลาบางครั้งจึงไม่สามารถตรวจสอบได้และในการประสานงานก็จะล่าช้าเพราะต้องมีการดำเนินงานไปตามขั้นตอนกฎระเบียบต่าง ๆ ของระบบราชการ

1.4 ด้านการสืบสวนจับกุม พบว่า เจ้าหน้าที่สรรพสามิตส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกฎหมาย ด้านการสืบสวนจับกุมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ เอนกสิงหา (2543) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกฎหมาย พบว่า ด้านเครื่องมือเครื่องใช้และยานพาหนะ ด้านระบบงาน ด้านกำลังพล มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความร่วมมือจากประชาชนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาด้านระบบงาน คือ งานสืบมีภาระความรับผิดชอบผูกพันต่อเนื่อง ด้านกำลังพลคือ เจ้าหน้าที่ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านเครื่องมือเครื่องใช้และยานพาหนะไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันเจ้าหน้าที่มีภาระงานที่มากและปริมาณงานความรับผิดชอบนั้นก็ไม่สามารถกับปริมาณกำลังพลที่มี รวมทั้งในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ก็ขาดความรู้ในทักษะและวิทยาการที่ทันสมัย ซึ่งก็ส่งผลต่อการป้องกันและปราบปรามด้วย

1.5 ด้านการรวบรวมพยานหลักฐาน พบว่า เจ้าหน้าที่สรรพสามิตส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กฎหมาย ด้านการรวบรวมพยานหลักฐานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ ศักดิ์ชัย มูลชอบ (2545) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ปัญหาที่เป็นอุปสรรคคือ การที่ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการเป็นพยานในคดีต่าง ๆ ซึ่งหน่วยงานบังคับบัญชาควรมีการพิจารณาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เหมาะสม รวมทั้งจัดอบรมเจ้าหน้าที่ เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการรวบรวมพยานบุคคล พยานวัตถุ และพยานเอกสาร ดังนั้นถ้าขาดความพร้อมในการรวบรวมพยานหลักฐานในด้านใดด้านหนึ่งไป ก็อาจจะทำให้งานล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพได้จึงควรสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ลดขั้นตอนการทำงานให้ง่าย สั้นกะทัดรัด จัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็นให้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่และในด้านการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง เป็นต้น

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาด้านการปฏิบัติงาน ด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาเสพติดกฎหมายของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้วและพื้นที่ปราจีนบุรี พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกฎหมายอยู่ในระดับเป็นปัญหাপานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ด้านการจัดระบบสายตรวจควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและเหมาะสมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

1.2 ด้านการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนควรมีการวางแผนนโยบาย พัฒนาระบบงานด้านการสืบสวนจับกุมให้ทันสมัยและรองรับต่อการนำเทคโนโลยี

1.3 ด้านการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนควรมีการวางแผนจัดให้มีกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น เพื่อสร้างสัมพันธไมตรีระหว่างหน่วยงานและในการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

1.4 ด้านสืบสวนจับกุมควรมีการวางแผนละเอียดรอบคอบขึ้นตอน ในการออกตรวจพื้นที่ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรัดกุมและไม่เสียเวลาในการออกตรวจมากเกินไป

1.5 ด้านการรวบรวมพยานหลักฐาน ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็นให้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่และในด้านการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 จัดยานพาหนะ เครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในออกตรวจให้เพียงพอต่อการใช้งานและมีประสิทธิภาพ

2.2 มีการจัดการอบรม ปลุกฝังค่านิยม เพื่อให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีและเป็นมิตรกับเจ้าหน้าที่สรรพสามิต

2.3 จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตเพื่อสร้างความสอดคล้องกัน และสร้างความร่วมมือที่ดีจากองค์กรภาครัฐและเอกชน

2.4 มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับองค์กรเอกชน เช่น ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2.5 จัดอบรมความรู้ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่สรรพสามิต

2.6 จัดอบรมด้านการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่นี้โดยเฉพาะ

3. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

เพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมดังนี้

3.1 ควรศึกษารูปแบบพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าสรรพสามิตที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานในด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย

3.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย ในสายงานอื่น ๆ เช่น การบริหารงานของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา งานสืบสวน เป็นต้น

3.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่ในเขตเมืองและชายแดนของจังหวัดสระแก้ว

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551. (2551, 25 มกราคม).
ราชกิจจานุเบกษา. หน้า 125.
- กรมสรรพสามิต. (2554). *การบริหารกองทุน*. สระแก้ว: สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2550). *ตรวจเยี่ยมศูนย์บำบัดยาเสพติดภาคใต้*. เข้าถึงได้จาก
<http://www.thaihealth.or.th/cms/detail.php?id=6528>
- กอบกุล จันทวโรม. (2548). *กฎหมาย ปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงานด้านการปราบปราม
การลักลอบจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด.
- กิจฐเขต ไกรवास และ โกวิท กระจำง. (2551). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางรัฐประศาสนศาสตร์*. ชลบุรี:
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไกร สอนสี. (2550). *บทบาทในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจ
ภูธรอำเภอเมืองในสังกัดตำรวจภาค 4*. เข้าถึงได้จาก [http://www1.oncb.go.th/document/
khai2540.pdf](http://www1.oncb.go.th/document/khai2540.pdf)
- จารุวรรณ สิงห์ม่วง. (2547). *ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานประกันคุณภาพของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์*. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- จิตรเจริญ เวลาดี. (2540). *การวิจัยด้านการปราบปราม*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการสาธารณสุข
อาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชลีนารถ วงศ์อ่อน. (2548). *ความคิดเห็นของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบท
ระดับตำบลที่มีต่อกิจกรรมการฝึกอบรมด้านคุณภาพชีวิตในจังหวัดชัยภูมิ*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทักษ์ชัย กาญจนเศรษฐ. (2546). *การวิจัยการป้องกันและปราบปรามยาสูบในสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 3)*.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทัศนีย์ โนมประดิษฐ์. (2544). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของแผนการป้องกันและปราบปราม
ยาสูบในเรือนจำ: ศึกษาเฉพาะกรณี ทักษสถานบำบัดพิเศษกลาง*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- ธนนท์ชัย สุขา. (2550). *การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้
โทษของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีภูธร สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดมหาสารคาม*. เข้าถึงได้จาก
<http://www1.oncb.go.th/document/tananchai40.pdf>

- ธวัชชัย ลิทธิวงษา. (2541). การศึกษาสภาพการณ์ปัญหาและความต้องการด้านการปราบปรามยาสูบในเขตพื้นที่ตำรวจภูธร ภาค 4. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ธีระบุรณ์ สมบุรณ์. (2530). แบบสอบถาม: การสร้างและการใช้. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระบุรณ์ สมบุรณ์. (2531). การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นทนิย์ จันทร์เอี่ยม. (2548). ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม 2004. เข้าถึงได้จาก http://nctc.oncb.go.th/PDF/article_33
- ประกิต วาทีสาธกกิจ และกรองจิต วาทีสาธกกิจ. (2547). สารานุกรมไทยสำหรับเด็กและเยาวชน โดยพระราชประสงค์ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม 28. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- พิชิต พิทักษ์โลหพิตร. (2550). การศึกษาเจตคติของผู้บริหารระดับกลางต่อการบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบให้โทษ: กรณีศึกษาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. เข้าถึงได้จาก <http://www1.oncb.go.th/document/pichit41.pdf>.
- ยศไกร วงษ์ดาวไทย. (2549). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลิขิต วิชญ์ชินทร์. (2550). การศึกษาการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายในจังหวัดร้อยเอ็ด. เข้าถึงได้จาก www.dnp.go.th/researchandthesis/total_ebdrm/ebdm%2007.doc
- วนิดา ศรีเมืองใต้. (2539). ปัญหาการดำเนินงานเทียบโอนผลการเรียนระหว่างหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียน และหลักสูตรการศึกษาใน โรงเรียนของระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วินัย สุตแก้ว. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- วินัย สุตแก้ว. (2548). ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย. ม.ป.ท.
- วีรพงษ์ พึ่งเดชะ. (2551). ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี. (2550). *ทัศนคติประชาชนและผู้นำในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบัน*. เข้าถึงได้จาก http://www.prachatai.com/05web/th/home/page2.php?mod=mod_ptcms&ContentID=8703&System MouleKey= HilightNews&SystemLanguage= Thai.
- ศักดิ์ชัย มูลชอบ. (2545). *ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจ สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดจันทบุรี และตำรวจภูธรจังหวัดตราด*. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ, สุดา สุวรรณภิรมย์, ชวลิต ประภวานนท์ และสมศักดิ์ วานิชยาภรณ์. (2545). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- สถานีตำรวจภูธรจังหวัดยะลา. (2550). *สถิติการจับกุมยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดยะลา*. เข้าถึงได้จาก <http://www.yala.polices.go.th/index2006/drug.htm>
- สมยศ นาวิการ. (2549). *สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- สมศักดิ์ จิตติรัตน์. (2551). *นิยามธุรกิจ: การจัดการ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.ismed.or.th>.
- สมศักดิ์ ใจเย็น. (2547). *ปัญหาในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน สังกัดตำรวจภูธรจังหวัด ระยอง*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2549). *อิสลามกับปัญหาเสพติด ศึกษาความค้ำเนินทางศาสนากรณีปัญหาเสพติดในชุมชนมุสลิมจังหวัดยะลา*. เข้าถึงได้จาก <http://www.nctc.go.th/new/doc/benjapomto.doc>
- สุพัตรา เพชรมณี และเชียวชาญ อาศุวัฒน์กุล. (2550). *การวิเคราะห์สถิติ สถิติสำหรับการบริหาร และวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 10)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพร เฟ่งพิศ. (2553). *ปัญหาในการจัดทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- สุรัตน์ จันทสิทธิ์. (2549). *การศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการอำนวยความสะดวกของพนักงานสอบสวนตำรวจภูธรจังหวัดร้อยเอ็ด*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรัตน์ ตั้งยะฤทธิ์. (2534). *การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครส่งเสริมคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2542). *การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS for Windows* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรินทร์ ช่างเคหะ. (2545). *ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารองค์การ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกริก.
- อุทัย เลาหิเชียร. (2540). *แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยด้านการปราบปรามยาเสพติด*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอนก สิงหา. (2543). *ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในสังกัด ตำรวจภูธร จังหวัดฉะเชิงเทรา*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Urwick, L., & Gulick, L. (1937). *Paper on the science of administration*. New York: Institute of Public Administration.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว ในฐานะที่ท่านเกี่ยวข้องกับ การป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ฉะนั้นกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น และจะสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ

แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง อายุราชการ

ตอนที่ 2 เป็นรายละเอียดข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาด้านการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การจำหน่ายยาสูบผิดกฎหมาย จำแนกเป็น การจัดระบบสายตรวจ การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน การสืบสวนจับกุม การรวบรวมพยานหลักฐาน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านที่ให้ความช่วยเหลือ และแสดงความคิดเห็นด้วยความ เป็นจริงในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

.....ผู้วิจัย

(นายยิ่ง สิงหวิบูลย์)

นิติปรัชญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

1. สถานภาพ

- โสด สมรส
 หม้าย

2. เพศ

- ชาย หญิง

3. อายุ

- ไม่เกิน 30 ปี มากกว่า 30-40 ปี
 มากกว่า 40-50 ปี มากกว่า 50 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาแล้ว

- มัธยมศึกษา มัธยมปลาย/ ปวช.
 อนุปริญญา/ ปวส. ปริญญาตรี
 ปริญญาตรีขึ้นไป

5. ท่านดำรงตำแหน่งระดับใดในสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สระแก้ว

- พนักงานราชการ/ ลูกจ้าง ระดับปฏิบัติการ
 ชำนาญงาน ชำนาญการ
 อาวุโส

6. ท่านมีประสบการณ์ทำงานกี่ปี

- น้อยกว่า 5 ปี 6-10 ปี
 11-15 ปี 16-20 ปี
 มากกว่า 20 ปี

ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 = อุปสรรคมากที่สุด

4 = อุปสรรคมาก

3 = อุปสรรคปานกลาง

2 = อุปสรรคน้อย

1 = อุปสรรคน้อยที่สุด

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและ ปราบปราม	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
ด้านการจัดระบบสายตรวจ					
1. เจ้าหน้าที่สรรพสามิต สายตรวจมีเพียงพอกับปริมาณ งานและพื้นที่รับผิดชอบ					
2. การเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงในการออกตรวจพื้นที่					
3. จำนวนยานพาหนะที่ใช้ออกตรวจมีเพียงพอกับ ปริมาณงานที่ปฏิบัติ					
4. สภาพความพร้อมของยานพาหนะที่ใช้ออกตรวจ					
5. ปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่จัดสรรให้สำหรับพาหนะ ที่ออกตรวจ					
ด้านการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน					
6. การสร้างสัมพันธภาพระหว่างเจ้าหน้าที่สรรพสามิต กับประชาชน					
7. ความร่วมมือจากประชาชนในด้านการป้องกันการขน ยาสูบผิดกฎหมาย เช่น การแจ้งเบาะแส ข้อมูล เป็นต้น					
8. ภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตในสายตา ประชาชน					
9. ประชาชนมีความเชื่อถือในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่สรรพสามิต					
10. เจ้าหน้าที่สรรพสามิตติดต่อร่วมมือกับผู้นำชุมชน					

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปราม	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
ด้านการประสานงานกับหน่วยรัฐและเอกชน					
11. การประสานกับภาครัฐในการเข้าให้บริการ ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ด้านการป้องกันและปราบปราม					
12. การประสานกับภาคเอกชนในการเข้าให้บริการ ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ด้านการป้องกันและปราบปราม					
13. การขอความร่วมมือและการสนับสนุนจากภาครัฐในการป้องกันและปราบปราม เช่น ประวัตินุเคราะห์ เป็นต้น					
14. การขอความร่วมมือและการสนับสนุนจากภาคเอกชนในการป้องกันและปราบปราม เช่น ประวัตินุเคราะห์ เป็นต้น					
15. การบูรณาการความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมกันป้องกันและปราบปรามยาสูบผิดกฎหมาย					
ด้านการสืบสวนจับกุม					
16. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปราม ชุดสายตรวจความสามารถในการนำหลักการทางวิทยาศาสตร์มาใช้					
17. ความรู้ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเฉพาะด้านการปราบปราม					
18. ความเสถียรและความอดทนของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปราม					
19. ความเพียงพอของงบประมาณค่าใช้จ่ายในการติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมาย					
20. ความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน					

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและ ปราบปราม	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
ด้านการรวบรวมพยานหลักฐาน					
21. ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการ รวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต					
22. จรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตในการปฏิบัติ หน้าที่					
23. ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ สรรพสามิต					
24. เครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัยในการตรวจและพิสูจน์ หลักฐาน					
25. จำนวนผู้ชำนาญการในการตรวจพิสูจน์หลักฐาน					